

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών (3. Saṃyutta
Nikāya)

4. Το κεφάλαιο για τις έξι αισθητήριες βάσεις
(4. Saḷāyatanaṇaṇaggo)

1. Οι συνδεδεμένες ομιλίες για τις έξι αισθητήριες βάσεις
(1. Saḷāyatanaṇasaṃyuttaṇ)

[SN 35.1-248, PTS 4.1-4.204]

PaliVerse

3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών

4. Το κεφάλαιο για τις έξι αισθητήριες βάσεις

Τιμή στον Ευλογημένο, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο

Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών

Το κεφάλαιο για τις έξι αισθητήριες βάσεις

1. Οι συνδεδεμένες ομιλίες για τις έξι αισθητήριες βάσεις

1. Το κεφάλαιο για την παροδικότητα

1. Η ομιλία για το εσωτερικό παροδικό

1. Έτσι έχω ακούσει. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό· ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Το αυτί είναι παροδικό. Ό,τι είναι παροδικό... κ.λπ... η μύτη είναι παροδική. Ό,τι είναι παροδικό... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό· ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Το σώμα είναι παροδικό. Ό,τι είναι παροδικό... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό· ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από το αυτί, αποστασιοποιείται από τη μύτη, αποστασιοποιείται από τη γλώσσα, αποστασιοποιείται από το σώμα, αποστασιοποιείται από τον νου. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Πρώτο.

2. Η ομιλία για το εσωτερικό οδυνηρό

2. «Το μάτι, μοναχοί, είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός· ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Το αυτί είναι οδυνηρό... κ.λπ... η μύτη είναι οδυνηρή... η γλώσσα είναι οδυνηρή... το σώμα είναι οδυνηρό... ο νους είναι οδυνηρός. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός· ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον εσωτερικό μη-εαυτό

3. «Το μάτι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Το αυτί είναι μη-εαυτός... κ.λπ... η μύτη είναι μη-εαυτός... η γλώσσα είναι μη-εαυτός... το σώμα είναι μη-εαυτός... ο νους είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Τρίτη.

4. Η ομιλία για το εξωτερικό παροδικό

4. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι παροδικές. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό· ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό· ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από τους ήχους, αποστασιοποιείται από τις οσμές, αποστασιοποιείται από τις γεύσεις, αποστασιοποιείται από τα απτά αντικείμενα, αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για το εξωτερικό οδυνηρό

5. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι οδυνηρές. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός· ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι οδυνηρά. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον εξωτερικό μη-εαυτό

6. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Έκτο.

7. Η ομιλία για το εσωτερικό παροδικό του παρελθόντος και του μέλλοντος

7. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, παρελθόν και μέλλον· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στο παρελθόν μάτι· δεν απολαμβάνει το μέλλον μάτι· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του παρόντος ματιού. Το αυτί είναι παροδικό... η μύτη είναι παροδική... η γλώσσα είναι παροδική, παρελθούσα και μέλλουσα· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στην παρελθούσα γλώσσα· δεν απολαμβάνει τη μέλλουσα γλώσσα· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της παρούσας γλώσσας. Το σώμα είναι παροδικό... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, παρελθών και μέλλων· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στον παρελθόντα νου· δεν απολαμβάνει τον μέλλοντα νου· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του παρόντος νου.» Έβδομη.

8. Η ομιλία για το εσωτερικό οδυνηρό του παρελθόντος και του μέλλοντος

8. «Το μάτι, μοναχοί, είναι οδυνηρό, παρελθόν και μέλλον· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στο παρελθόν μάτι· δεν απολαμβάνει το μέλλον μάτι· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του παρόντος ματιού. Το αυτί είναι οδυνηρό... κ.λπ... η μύτη είναι οδυνηρή... κ.λπ... η γλώσσα είναι οδυνηρή, παρελθούσα και μέλλουσα· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στην παρελθούσα γλώσσα· δεν απολαμβάνει τη μέλλουσα γλώσσα· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της παρούσας γλώσσας. Το σώμα είναι οδυνηρό... κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός, παρελθών και μέλλων· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στον παρελθόντα νου· δεν απολαμβάνει τον μέλλοντα νου· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του παρόντος νου.» Όγδοη.

9. Η ομιλία για τον εσωτερικό μη-εαυτό του παρελθόντος και του μέλλοντος

9. «Το μάτι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, παρελθόν και μέλλον· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στο παρελθόν μάτι· δεν απολαμβάνει το μέλλον μάτι· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του παρόντος ματιού. Το αυτί είναι μη-εαυτός... κ.λπ... η μύτη είναι μη-εαυτός... κ.λπ... η γλώσσα είναι μη-εαυτός,

παρελθούσα και μέλλουσα· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στην παρελθούσα γλώσσα· δεν απολαμβάνει τη μέλλουσα γλώσσα· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της παρούσας γλώσσας. Το σώμα είναι μη-εαυτός... κ.λπ... ο νους είναι μη-εαυτός, παρελθών και μέλλον· τι να πει κανείς για την παρούσα! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στον παρελθόντα νου· δεν απολαμβάνει τον μέλλοντα νου· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του παρόντος νου.» Ένατη.

10. Η ομιλία για το εξωτερικό παροδικό του παρελθόντος και του μέλλοντος

10. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι παροδικές, παρελθούσες και μέλλουσες· τι να πει κανείς για τις παρούσες! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στις παρελθούσες υλικές μορφές· δεν απολαμβάνει τις μέλλουσες υλικές μορφές· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση των παρούσων υλικών μορφών. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, παρελθόντα και μέλλοντα· τι να πει κανείς για τις παρούσες! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στα παρελθόντα νοητικά φαινόμενα· δεν απολαμβάνει τα μέλλοντα νοητικά φαινόμενα· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση των παρόντων νοητικών φαινομένων.» Δέκατη.

11. Η ομιλία για το εξωτερικό οδυνηρό του παρελθόντος και του μέλλοντος

11. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι οδυνηρές, παρελθούσες και μέλλουσες· τι να πει κανείς για τις παρούσες! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στις παρελθούσες υλικές μορφές· δεν απολαμβάνει τις μέλλουσες υλικές μορφές· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση των παρούσων υλικών μορφών.»... κ.λπ... Ενδέκατη.

12. Η ομιλία για τον εξωτερικό μη-εαυτό του παρελθόντος και του μέλλοντος

12. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, παρελθούσες και μέλλουσες· τι να πει κανείς για τις παρούσες! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στις παρελθούσες υλικές μορφές· δεν απολαμβάνει τις μέλλουσες υλικές μορφές· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση των παρούσων υλικών μορφών. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός, παρελθόντα και μέλλοντα· τι να πει κανείς για τις παρούσες! Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής είναι χωρίς προσκόλληση στα παρελθόντα νοητικά φαινόμενα· δεν απολαμβάνει τα μέλλοντα νοητικά φαινόμενα· ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση των παρόντων νοητικών φαινομένων.» Δωδέκατη.

Το κεφάλαιο του παροδικού, πρώτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Παροδικό, οδυνηρό και μη-εαυτός, τρία εσωτερικά-εξωτερικά·
με το παροδικό τρία ειπώθηκαν, αυτά αυτά εσωτερικά-εξωτερικά.

2. Το κεφάλαιο για τα ζεύγη

1. Η πρώτη ομιλία για πριν από τη φώτιση

13. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Πριν ακόμα, μοναχοί, από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - 'Ποια άραγε είναι η απόλαυση του ματιού, ποιος ο κίνδυνος, ποια η διαφυγή; Ποια του αυτιού... κ.λπ... ποια της μύτης... ποια της γλώσσας... ποια του σώματος... ποια είναι η απόλαυση του νου, ποιος ο κίνδυνος, ποια η διαφυγή;' Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'Η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από το μάτι, αυτή είναι η απόλαυση του ματιού. Το ότι το μάτι είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, αυτός είναι ο κίνδυνος του ματιού. Όποια είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για το μάτι, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους, αυτή είναι η διαφυγή από το μάτι. Η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από το αυτί... κ.λπ... η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από τη μύτη... κ.λπ... η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από τη γλώσσα, αυτή είναι η απόλαυση της γλώσσας. Το ότι η γλώσσα είναι παροδική, οδυνηρή, υποκείμενη σε μεταβολή, αυτός είναι ο κίνδυνος της γλώσσας. Όποια είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για τη γλώσσα, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους, αυτή είναι η διαφυγή από τη γλώσσα. Η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από το σώμα... κ.λπ... η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από τον νου, αυτή είναι η απόλαυση του νου. Το ότι ο νους είναι παροδικός, οδυνηρός, υποκείμενος σε μεταβολή, αυτός είναι ο κίνδυνος του νου. Όποια είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για τον νου, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους, αυτή είναι η διαφυγή από τον νου.'»

«Όσο καιρό, μοναχοί, δεν γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων έτσι την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τόσο καιρό εγώ, μοναχοί, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Όταν όμως, μοναχοί, γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων έτσι την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τότε εγώ, μοναχοί, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Και η γνώση και η ενόραση εγέρθηκαν σε μένα - 'Ακλόνητη είναι η απελευθέρωσή μου, αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση'.» Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για πριν από τη φώτιση

14. «Πριν ακόμα, μοναχοί, από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - 'Ποια άραγε είναι η απόλαυση της ύλης, ποιος ο κίνδυνος, ποια η διαφυγή; Ποια των ήχων... κ.λπ... ποια των οσμών... ποια των γεύσεων... ποια των απτών αντικειμένων... ποια είναι η απόλαυση των νοητικών φαινομένων, ποιος ο κίνδυνος, ποια η διαφυγή;' Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'Η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από την ύλη, αυτή είναι η απόλαυση της ύλης. Το ότι η ύλη είναι παροδική, οδυνηρή,

υποκείμενη σε μεταβολή, αυτός είναι ο κίνδυνος της ύλης. Όποια είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για την ύλη, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους, αυτή είναι η διαφυγή από την ύλη. Η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από τους ήχους... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από τα νοητικά φαινόμενα, αυτή είναι η απόλαυση των νοητικών φαινομένων. Το ότι τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, οδυνηρά, υποκείμενα σε μεταβολή, αυτός είναι ο κίνδυνος των νοητικών φαινομένων. Όποια είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για τα νοητικά φαινόμενα, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους, αυτή είναι η διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα.'»

«Όσο καιρό, μοναχοί, δεν γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εξωτερικών αισθητήριων βάσεων έτσι την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τόσο καιρό εγώ, μοναχοί, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Όταν όμως, μοναχοί, γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εξωτερικών αισθητήριων βάσεων έτσι την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τότε εγώ, μοναχοί, στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που έχει αφυπνιστεί πλήρως στην ανυπέρβλητη πλήρη αυτοφώτιση. Και η γνώση και η ενόραση εγέρθηκαν σε μένα - 'Ακλόνητη είναι η απελευθέρωσή μου, αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση'.» Δεύτερο.

3. Η πρώτη ομιλία για την αναζήτηση της απόλαυσης

15. «Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα την απόλαυση του ματιού. Όποια είναι η απόλαυση του ματιού, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η απόλαυση του ματιού, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τον κίνδυνο του ματιού. Όποιος είναι ο κίνδυνος του ματιού, αυτόν ανακάλυψα. Όσος είναι ο κίνδυνος του ματιού, αυτός έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τη διαφυγή από το μάτι. Όποια είναι η διαφυγή από το μάτι, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η διαφυγή από το μάτι, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, για το αυτί... εγώ, μοναχοί, για τη μύτη... εγώ, μοναχοί, αναζήτησα την απόλαυση της γλώσσας. Όποια είναι η απόλαυση της γλώσσας, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η απόλαυση της γλώσσας, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τον κίνδυνο της γλώσσας. Όποιος είναι ο κίνδυνος της γλώσσας, αυτόν ανακάλυψα. Όσος είναι ο κίνδυνος της γλώσσας, αυτός έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τη διαφυγή από τη γλώσσα. Όποια είναι η διαφυγή από τη γλώσσα, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η διαφυγή από τη γλώσσα, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα την απόλαυση του νου. Όποια είναι η απόλαυση του νου, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η απόλαυση του νου, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τον κίνδυνο του νου. Όποιος είναι ο κίνδυνος του νου, αυτόν ανακάλυψα. Όσος είναι ο κίνδυνος του νου, αυτός έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ,

μοναχοί, αναζήτησα τη διαφυγή από τον νου. Όποια είναι η διαφυγή από τον νου, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η διαφυγή από τον νου, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία.

«Όσο καιρό, μοναχοί, δεν γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή... κ.λπ... αναγνώρισα τον εαυτό μου. Και η γνώση και η ενόραση εγέρθηκαν σε μένα - 'Ακλόνητη είναι η απελευθέρωσή μου, αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση'.» Τρίτη.

4. Η δεύτερη ομιλία για την αναζήτηση της απόλαυσης

16. «Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα την απόλαυση της ύλης. Όποια είναι η απόλαυση της ύλης, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η απόλαυση της ύλης, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τον κίνδυνο της ύλης. Όποιος είναι ο κίνδυνος της ύλης, αυτόν ανακάλυψα. Όσος είναι ο κίνδυνος της ύλης, αυτός έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τη διαφυγή από την ύλη. Όποια είναι η διαφυγή από την ύλη, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η διαφυγή από την ύλη, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, τους ήχους... εγώ, μοναχοί, τις οσμές... εγώ, μοναχοί, τις γεύσεις... εγώ, μοναχοί, τα απτά αντικείμενα... εγώ, μοναχοί, αναζήτησα την απόλαυση των νοητικών φαινομένων. Όποια είναι η απόλαυση των νοητικών φαινομένων, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η απόλαυση των νοητικών φαινομένων, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τον κίνδυνο των νοητικών φαινομένων. Όποιος είναι ο κίνδυνος των νοητικών φαινομένων, αυτόν ανακάλυψα. Όσος είναι ο κίνδυνος των νοητικών φαινομένων, αυτός έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία. Εγώ, μοναχοί, αναζήτησα τη διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα. Όποια είναι η διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα, αυτήν ανακάλυψα. Όση είναι η διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα, αυτή έχει ιδωθεί καλά από μένα με τη σοφία.

Όσο καιρό, μοναχοί, δεν γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εξωτερικών αισθητήριων βάσεων την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή... κ.λπ... αναγνώρισα τον εαυτό μου. Και η γνώση και η ενόραση εγέρθηκαν σε μένα - 'Ακλόνητη είναι η απελευθέρωσή μου, αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση'.» Τέταρτο.

5. Η πρώτη ομιλία για το αν δεν υπήρχε απόλαυση

17. «Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε απόλαυση του ματιού, τα όντα δεν θα προσκολλούνταν στο μάτι. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει απόλαυση του ματιού, για αυτό τα όντα προσκολλώνται στο μάτι. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε κίνδυνος του ματιού, τα όντα δεν θα αποστρέφονταν από το μάτι. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει κίνδυνος του ματιού, για αυτό τα όντα αποστρέφονται από το μάτι. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε διαφυγή από το μάτι, τα όντα δεν θα διέφευγαν από το μάτι. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει διαφυγή από το μάτι, για αυτό τα όντα διαφεύγουν από το μάτι. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε απόλαυση του αυτιού... αν, μοναχοί, δεν υπήρχε απόλαυση της μύτης... αν, μοναχοί, δεν υπήρχε απόλαυση της γλώσσας, τα όντα δεν θα προσκολλούνταν στη γλώσσα. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει απόλαυση της γλώσσας, για αυτό τα όντα προσκολλώνται στη γλώσσα. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε κίνδυνος της γλώσσας, τα όντα δεν θα αποστρέφονταν από τη γλώσσα. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει κίνδυνος της γλώσσας, για αυτό τα όντα αποστρέφονται από τη γλώσσα. Αν, μοναχοί, δεν

υπήρχε διαφυγή από τη γλώσσα, τα όντα δεν θα διέφευγαν από τη γλώσσα. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει διαφυγή από τη γλώσσα, για αυτό τα όντα διαφεύγουν από τη γλώσσα. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε απόλαυση του σώματος... αν, μοναχοί, δεν υπήρχε απόλαυση του νου, τα όντα δεν θα προσκολλούνταν στον νου. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει απόλαυση του νου, για αυτό τα όντα προσκολλώνται στον νου. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε κίνδυνος του νου, τα όντα δεν θα αποστρέφονταν από τον νου. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει κίνδυνος του νου, για αυτό τα όντα αποστρέφονται από τον νου. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε διαφυγή από τον νου, τα όντα δεν θα διέφευγαν από τον νου. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει διαφυγή από τον νου, για αυτό τα όντα διαφεύγουν από τον νου.

«Όσο καιρό, μοναχοί, τα όντα δεν γνώρισαν άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τόσο καιρό, μοναχοί, τα όντα από τον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, από τη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν διέμεναν απαλλαγμένα, αποδεσμευμένα, ελεύθερα, με έναν νου χωρίς φραγμούς. Όταν όμως, μοναχοί, τα όντα γνώρισαν άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τότε, μοναχοί, τα όντα από τον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, από τη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, διαμένουν απαλλαγμένα, αποδεσμευμένα, ελεύθερα, με έναν νου χωρίς φραγμούς». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για το αν δεν υπήρχε απόλαυση

18. «Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε απόλαυση των υλικών μορφών, τα όντα δεν θα προσκολλούνταν στις υλικές μορφές. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει απόλαυση των υλικών μορφών, για αυτό τα όντα προσκολλώνται στις υλικές μορφές. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε κίνδυνος των υλικών μορφών, τα όντα δεν θα αποστρέφονταν από τις υλικές μορφές. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει κίνδυνος των υλικών μορφών, για αυτό τα όντα αποστρέφονται από τις υλικές μορφές. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε διαφυγή από τις υλικές μορφές, τα όντα δεν θα διέφευγαν από τις υλικές μορφές. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει διαφυγή από τις υλικές μορφές, για αυτό τα όντα διαφεύγουν από τις υλικές μορφές. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε των ήχων... των οσμών... των γεύσεων... των απτών αντικειμένων... απόλαυση των νοητικών φαινομένων, τα όντα δεν θα προσκολλούνταν στα νοητικά φαινόμενα. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει απόλαυση των νοητικών φαινομένων, για αυτό τα όντα προσκολλώνται στα νοητικά φαινόμενα. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε κίνδυνος των νοητικών φαινομένων, τα όντα δεν θα αποστρέφονταν από τα νοητικά φαινόμενα. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει κίνδυνος των νοητικών φαινομένων, για αυτό τα όντα αποστρέφονται από τα νοητικά φαινόμενα. Αν, μοναχοί, δεν υπήρχε διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα, τα όντα δεν θα διέφευγαν από τα νοητικά φαινόμενα. Επειδή όμως, μοναχοί, υπάρχει διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα, για αυτό τα όντα διαφεύγουν από τα νοητικά φαινόμενα.

«Όσο καιρό, μοναχοί, τα όντα δεν γνώρισαν άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εξωτερικών αισθητήριων βάσεων την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τόσο καιρό, μοναχοί, τα όντα από τον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, από τη γενιά

μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν διέμεναν απαλλαγμένα, αποδεσμευμένα, ελεύθερα, με έναν νου χωρίς φραγμούς. Όταν όμως, μοναχοί, τα όντα γνώρισαν άμεσα όπως πραγματικά είναι αυτών των έξι εξωτερικών αισθητήριων βάσεων την απόλαυση ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, τότε, μοναχοί, τα όντα από τον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, από τη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, διαμένουν απαλλαγμένα, αποδεσμευμένα, ελεύθερα, με έναν νου χωρίς φραγμούς». Έκτο.

7. Η πρώτη ομιλία για την ευχαρίστηση

19. «Όποιος, μοναχοί, απολαμβάνει το μάτι, αυτός απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος απολαμβάνει τον πόνο, αυτός δεν είναι απελευθερωμένος από τον πόνο, λέω. Όποιος το αυτί... κ.λπ... όποιος τη μύτη... κ.λπ... όποιος απολαμβάνει τη γλώσσα, αυτός απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος απολαμβάνει τον πόνο, αυτός δεν είναι απελευθερωμένος από τον πόνο, λέω. Όποιος το σώμα... κ.λπ... όποιος απολαμβάνει τον νου, αυτός απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος απολαμβάνει τον πόνο, αυτός δεν είναι απελευθερωμένος από τον πόνο», λέω.

«Όποιος όμως, μοναχοί, δεν απολαμβάνει το μάτι, αυτός δεν απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος δεν απολαμβάνει τον πόνο, αυτός είναι απελευθερωμένος από τον πόνο, λέω. Όποιος το αυτί... κ.λπ... όποιος τη μύτη... κ.λπ... όποιος δεν απολαμβάνει τη γλώσσα, αυτός δεν απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος δεν απολαμβάνει τον πόνο, αυτός είναι απελευθερωμένος από τον πόνο, λέω. Όποιος το σώμα... κ.λπ... όποιος δεν απολαμβάνει τον νου, αυτός δεν απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος δεν απολαμβάνει τον πόνο, αυτός είναι απελευθερωμένος από τον πόνο», λέω. Έβδομη.

8. Η δεύτερη ομιλία για την ευχαρίστηση

20. «Όποιος, μοναχοί, απολαμβάνει τις υλικές μορφές, αυτός απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος απολαμβάνει τον πόνο, αυτός δεν είναι απελευθερωμένος από τον πόνο, λέω. Όποιος τους ήχους... κ.λπ... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα απολαμβάνει, αυτός απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος απολαμβάνει τον πόνο, αυτός δεν είναι απελευθερωμένος από τον πόνο», λέω.

«Όποιος όμως, μοναχοί, δεν απολαμβάνει τις υλικές μορφές, αυτός δεν απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος δεν απολαμβάνει τον πόνο, αυτός είναι απελευθερωμένος από τον πόνο, λέω. Όποιος τους ήχους... κ.λπ... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα δεν απολαμβάνει, αυτός δεν απολαμβάνει τον πόνο. Όποιος δεν απολαμβάνει τον πόνο, αυτός είναι απελευθερωμένος από τον πόνο», λέω. Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία για την έγερση της δυστυχίας

21. «Όποια, μοναχοί, είναι η έγερση του ματιού, η διάρκεια, η επαναγέννηση, η εμφάνιση, αυτή είναι η έγερση του πόνου, η διάρκεια των ασθενειών, η εμφάνιση του γήρατος και του θανάτου. Όποια του αυτιού... κ.λπ... όποια της μύτης... όποια της γλώσσας... όποια του σώματος... όποια είναι η έγερση του νου, η διάρκεια, η επαναγέννηση, η εμφάνιση, αυτή είναι η έγερση του πόνου, η διάρκεια των ασθενειών, η εμφάνιση του γήρατος και του θανάτου.

«Όποια όμως, μοναχοί, είναι η παύση του ματιού, ο κατευνασμός, η πάροδος, αυτή είναι η παύση του πόνου, ο κατευνασμός των ασθενειών, η πάροδος του γήρατος και του θανάτου. Όποια του αυτιού... όποια της μύτης... όποια της γλώσσας... όποια του σώματος... όποια είναι η παύση του νου, ο κατευνασμός, η πάροδος, αυτή είναι η παύση του πόνου, ο κατευνασμός των ασθενειών, η πάροδος του γήρατος και του θανάτου». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για την έγερση της δυστυχίας

22. «Όποια, μοναχοί, είναι η έγερση της ύλης, η διάρκεια, η επαναγέννηση, η εμφάνιση, αυτή είναι η έγερση του πόνου, η διάρκεια των ασθενειών, η εμφάνιση του γήρατος και του θανάτου. Όποια των ήχων... κ.λπ... όποια των οσμών... όποια των γεύσεων... όποια των απτών αντικειμένων... όποια είναι η έγερση των νοητικών φαινομένων, η διάρκεια, η επαναγέννηση, η εμφάνιση, αυτή είναι η έγερση του πόνου, η διάρκεια των ασθενειών, η εμφάνιση του γήρατος και του θανάτου.

Όποια όμως, μοναχοί, είναι η παύση της ύλης, ο κατευνασμός, η πάροδος, αυτή είναι η παύση του πόνου, ο κατευνασμός των ασθενειών, η πάροδος του γήρατος και του θανάτου. Όποια των ήχων... κ.λπ... όποια των οσμών... όποια των γεύσεων... όποια των απτών αντικειμένων... όποια είναι η παύση των νοητικών φαινομένων, ο κατευνασμός, η πάροδος, αυτή είναι η παύση του πόνου, ο κατευνασμός των ασθενειών, η πάροδος του γήρατος και του θανάτου». Δέκατη.

Το κεφάλαιο τα ζεύγη, δεύτερο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Με την ανώτατη φώτιση δύο ειπώθηκαν, με την απόλαυση τα άλλα δύο·
με το όχι αυτό δύο ειπώθηκαν, με την απόλαυση τα άλλα δύο·
με την έγερση δύο ειπώθηκαν, γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

3. Το κεφάλαιο για το όλον

1. Η ομιλία για το όλον

23. Προέλευση στη Σαβάττι. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, το όλον. Ακούστε το. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον; Το μάτι και οι υλικές μορφές, το αυτί και οι ήχοι, η μύτη και οι οσμές, η γλώσσα και οι γεύσεις, το σώμα και τα απτά αντικείμενα, ο νους και τα νοητικά φαινόμενα - αυτό ονομάζεται, μοναχοί, το όλον. Όποιος, μοναχοί, θα έλεγε έτσι - 'Εγώ, αφού απορρίψω αυτό το όλον, θα διακηρύξω ένα άλλο όλον', αυτό θα ήταν απλώς κενή ομιλία· και όταν ρωτηθεί δεν θα μπορούσε να απαντήσει, και επιπλέον θα περιερχόταν σε δυσφορία. Για ποιο λόγο; Επειδή, μοναχοί, είναι εκτός του πεδίου του». Πρώτο.

2. Η ομιλία για την εγκατάλειψη

24. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη διδασκαλία για την εγκατάλειψη του όλου. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εγκατάλειψη του όλου; Το μάτι, μοναχοί, πρέπει να εγκαταλειφθεί, οι υλικές μορφές πρέπει να εγκαταλειφθούν, η οφθαλμική συνείδηση πρέπει να εγκαταλειφθεί, η οφθαλμική επαφή πρέπει να εγκαταλειφθεί, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να

εγκαταλειφθεί... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με την ωτική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να εγκαταλειφθεί... ό,τι εγείρεται με τη ρινική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η γλώσσα πρέπει να εγκαταλειφθεί, οι γεύσεις πρέπει να εγκαταλειφθούν, η γλωσσική συνείδηση πρέπει να εγκαταλειφθεί, η γλωσσική επαφή πρέπει να εγκαταλειφθεί, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να εγκαταλειφθεί. Το σώμα πρέπει να εγκαταλειφθεί... ο νους πρέπει να εγκαταλειφθεί, τα νοητικά φαινόμενα πρέπει να εγκαταλειφθούν, η νοητική συνείδηση πρέπει να εγκαταλειφθεί, η νοητική επαφή πρέπει να εγκαταλειφθεί, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να εγκαταλειφθεί. Αυτή, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εγκατάλειψη του όλου». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την άμεση γνώση, την πλήρη κατανόηση και την εγκατάλειψη

25. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη διδασκαλία για την εγκατάλειψη του όλου με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εγκατάλειψη του όλου με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση; Το μάτι, μοναχοί, πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, οι υλικές μορφές πρέπει να εγκαταλειφθούν με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, η οφθαλμική συνείδηση πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, η οφθαλμική επαφή πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση... κ.λπ... η γλώσσα πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, οι γεύσεις πρέπει να εγκαταλειφθούν με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, η γλωσσική συνείδηση πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, η γλωσσική επαφή πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση. Το σώμα πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση... ο νους πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, τα νοητικά φαινόμενα πρέπει να εγκαταλειφθούν με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, η νοητική συνείδηση πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, η νοητική επαφή πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό πρέπει να εγκαταλειφθεί με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση. Αυτή, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εγκατάλειψη του όλου με άμεση γνώση και πλήρη κατανόηση». Τρίτη.

4. Η πρώτη ομιλία για τη μη πλήρη κατανόηση

26. «Το όλον, μοναχοί, μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου. Και τι, μοναχοί, μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου;

«Το όλον όμως, μοναχοί, γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου; Το μάτι, μοναχοί, γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Τις υλικές μορφές γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Την οφθαλμική συνείδηση γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Την οφθαλμική επαφή γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου... κ.λπ... τη γλώσσα γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Τις γεύσεις... κ.λπ... τη γλωσσική συνείδηση... κ.λπ... τη γλωσσική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την

εξάλειψη του πόνου. Το σώμα... κ.λπ... τον νου γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. στη Διδασκαλία... κ.λπ... τη νοητική συνείδηση... κ.λπ... τη νοητική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Αυτό, μοναχοί, είναι το όλον που γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου.» Τέταρτο.

5. Η δεύτερη ομιλία για τη μη πλήρη κατανόηση

27. «Το όλον, μοναχοί, μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου; Το μάτι, μοναχοί, και οι υλικές μορφές, και η οφθαλμική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης... κ.λπ... η γλώσσα και οι γεύσεις, και η γλωσσική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης· το σώμα και τα απτά αντικείμενα, και η σωματική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της σωματικής συνείδησης· ο νους και τα νοητικά φαινόμενα, και η νοητική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης - αυτό, μοναχοί, είναι το όλον που μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου.

«Το όλον, μοναχοί, γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου; Το μάτι, μοναχοί, και οι υλικές μορφές, και η οφθαλμική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης... κ.λπ... η γλώσσα και οι γεύσεις, και η γλωσσική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης· το σώμα και τα απτά αντικείμενα, και η σωματική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της σωματικής συνείδησης· ο νους και τα νοητικά φαινόμενα, και η νοητική συνείδηση, και τα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης - αυτό, μοναχοί, είναι το όλον που γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου.» Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον φλεγόμενο

28. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Γκαγιά, στο Γκαγιάσις, μαζί με χίλιους μοναχούς. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Το όλον, μοναχοί, είναι φλεγόμενο. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που είναι φλεγόμενο; Το μάτι, μοναχοί, είναι φλεγόμενο, οι υλικές μορφές είναι φλεγόμενες, η οφθαλμική συνείδηση είναι φλεγόμενη, η οφθαλμική επαφή είναι φλεγόμενη. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι φλεγόμενο. Από τι είναι φλεγόμενο; Από

τη φωτιά του πάθους, από τη φωτιά του μίσους, από τη φωτιά της αυταπάτης είναι φλεγόμενο, από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος είναι φλεγόμενο', λέω... κ.λπ... η γλώσσα είναι φλεγόμενη, οι γεύσεις είναι φλεγόμενες, η γλωσσική συνείδηση είναι φλεγόμενη, η γλωσσική επαφή είναι φλεγόμενη. Ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι φλεγόμενο. Από τι είναι φλεγόμενο; 'Από τη φωτιά του πάθους, από τη φωτιά του μίσους, από τη φωτιά της αυταπάτης είναι φλεγόμενο, από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος είναι φλεγόμενο', λέω... κ.λπ... ο νους είναι φλεγόμενος, τα νοητικά φαινόμενα είναι φλεγόμενα, η νοητική συνείδηση είναι φλεγόμενη, η νοητική επαφή είναι φλεγόμενη. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι φλεγόμενο. Από τι είναι φλεγόμενο; 'Από τη φωτιά του πάθους, από τη φωτιά του μίσους, από τη φωτιά της αυταπάτης είναι φλεγόμενο, από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος είναι φλεγόμενο', λέω. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου. Και όταν αυτή η ανάλυση εκφωνούνταν, οι συνειδήσεις των χιλίων μοναχών, μέσω της μη προσκόλλησης, απελευθερώθηκαν από τις νοητικές διαφθορές. Έκτο.

7. Η ομιλία για αυτό που έχει περάσει

29. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Το όλον, μοναχοί, είναι καταβεβλημένο. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που είναι καταβεβλημένο; Το μάτι, μοναχοί, είναι καταβεβλημένο, οι υλικές μορφές είναι καταβεβλημένες, η οφθαλμική συνείδηση είναι καταβεβλημένη, η οφθαλμική επαφή είναι καταβεβλημένη, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι καταβεβλημένο. Από τι είναι καταβεβλημένο; 'Από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος είναι καταβεβλημένο', λέω... κ.λπ... Η γλώσσα είναι καταβεβλημένη, οι γεύσεις είναι καταβεβλημένες, η γλωσσική συνείδηση είναι καταβεβλημένη, η γλωσσική επαφή είναι καταβεβλημένη, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι καταβεβλημένο. Από τι είναι καταβεβλημένο; 'Από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις

λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος είναι καταβεβλημένο', λέω. Το σώμα είναι καταβεβλημένο... κ.λπ... Ο νους είναι καταβεβλημένος, τα νοητικά φαινόμενα είναι καταβεβλημένα, η νοητική συνείδηση είναι καταβεβλημένη, η νοητική επαφή είναι καταβεβλημένη, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι καταβεβλημένο. Από τι είναι καταβεβλημένο; 'Από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσαρέσκεια, από το άγχος είναι καταβεβλημένο', λέω. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση', κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Έβδομη.

8. Η ομιλία για την κατάλληλη εκρίζωση

30. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν φαντάζεται το μάτι, δεν φαντάζεται στο μάτι, δεν φαντάζεται από το μάτι, δεν φαντάζεται ότι το μάτι είναι δικό μου. Δεν φαντάζεται την υλική μορφή, δεν φαντάζεται στις υλικές μορφές, δεν φαντάζεται από την υλική μορφή, δεν φαντάζεται ότι οι υλικές μορφές είναι δικές μου. Δεν φαντάζεται την οφθαλμική συνείδηση, δεν φαντάζεται στην οφθαλμική συνείδηση, δεν φαντάζεται από την οφθαλμική συνείδηση, δεν φαντάζεται ότι η οφθαλμική συνείδηση είναι δική μου. Δεν φαντάζεται την οφθαλμική επαφή, δεν φαντάζεται στην οφθαλμική επαφή, δεν φαντάζεται από την οφθαλμική επαφή, δεν φαντάζεται ότι η οφθαλμική επαφή είναι δική μου. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν φαντάζεται, και σε αυτό δεν φαντάζεται, και από αυτό δεν φαντάζεται, δεν φαντάζεται ότι αυτό είναι δικό μου... κ.λπ... δεν φαντάζεται τη γλώσσα, δεν φαντάζεται στη γλώσσα, δεν φαντάζεται από τη γλώσσα, δεν φαντάζεται ότι η γλώσσα είναι δική μου. Δεν φαντάζεται τη γεύση, δεν φαντάζεται στις γεύσεις, δεν φαντάζεται από τη γεύση, δεν φαντάζεται ότι οι γεύσεις είναι δικές μου. Δεν φαντάζεται τη γλωσσική συνείδηση, δεν φαντάζεται στη γλωσσική συνείδηση, δεν φαντάζεται από τη γλωσσική συνείδηση, δεν φαντάζεται ότι η γλωσσική συνείδηση είναι δική μου. Δεν φαντάζεται τη γλωσσική επαφή, δεν φαντάζεται στη γλωσσική επαφή, δεν φαντάζεται από τη γλωσσική επαφή, δεν φαντάζεται ότι η γλωσσική επαφή είναι δική μου. Ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν φαντάζεται, και σε αυτό δεν φαντάζεται, και από αυτό δεν φαντάζεται, δεν φαντάζεται ότι αυτό είναι δικό μου... κ.λπ... δεν φαντάζεται τον νου, δεν φαντάζεται στον νου, δεν φαντάζεται από τον νου, δεν φαντάζεται ότι ο νους είναι δικός μου. Δεν φαντάζεται το νοητικό φαινόμενο, δεν φαντάζεται στα νοητικά φαινόμενα, δεν

φαντάζεται από το νοητικό φαινόμενο, δεν φαντάζεται ότι τα νοητικά φαινόμενα είναι δικά μου. Δεν φαντάζεται τη νοητική συνείδηση, δεν φαντάζεται στη νοητική συνείδηση, δεν φαντάζεται από τη νοητική συνείδηση, δεν φαντάζεται ότι η νοητική συνείδηση είναι δική μου. Δεν φαντάζεται τη νοητική επαφή, δεν φαντάζεται στη νοητική επαφή, δεν φαντάζεται από τη νοητική επαφή, δεν φαντάζεται ότι η νοητική επαφή είναι δική μου. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν φαντάζεται, και σε αυτό δεν φαντάζεται, και από αυτό δεν φαντάζεται, δεν φαντάζεται ότι αυτό είναι δικό μου. Δεν φαντάζεται το όλον, δεν φαντάζεται στο όλον, δεν φαντάζεται από το όλον, δεν φαντάζεται ότι το όλον είναι δικό μου. Αυτός, έτσι μη φανταζόμενος, δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Μη προσκολλώμενος δεν ταράζεται. Μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή είναι, μοναχοί, η πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας». Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία για το ωφέλιμο για την εκρίζωση

31. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας. Ακούστε το. Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν φαντάζεται το μάτι, δεν φαντάζεται στο μάτι, δεν φαντάζεται από το μάτι, δεν φαντάζεται ότι το μάτι είναι δικό μου. Δεν φαντάζεται τα υλικά φαινόμενα... κ.λπ... δεν φαντάζεται την οφθαλμική συνείδηση, δεν φαντάζεται την οφθαλμική επαφή, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν φαντάζεται, και σε αυτό δεν φαντάζεται, και από αυτό δεν φαντάζεται, δεν φαντάζεται ότι αυτό είναι δικό μου. Διότι ό,τι φαντάζεται, μοναχοί, σε ό,τι φαντάζεται, από ό,τι φαντάζεται, ό,τι φαντάζεται ότι είναι δικό μου, αυτό γίνεται διαφορετικό από εκείνο. Ο κόσμος, γινόμενος διαφορετικός, προσκολλημένος στην ύπαρξη, απολαμβάνει μόνο την ύπαρξη... κ.λπ... δεν φαντάζεται τη γλώσσα, δεν φαντάζεται στη γλώσσα, δεν φαντάζεται από τη γλώσσα, δεν φαντάζεται ότι η γλώσσα είναι δική μου. Δεν φαντάζεται τις γεύσεις... κ.λπ... δεν φαντάζεται τη γλωσσική συνείδηση, δεν φαντάζεται τη γλωσσική επαφή. Ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν φαντάζεται, και σε αυτό δεν φαντάζεται, και από αυτό δεν φαντάζεται, δεν φαντάζεται ότι αυτό είναι δικό μου. Διότι ό,τι φαντάζεται, μοναχοί, σε ό,τι φαντάζεται, από ό,τι φαντάζεται, ό,τι φαντάζεται ότι είναι δικό μου, αυτό γίνεται διαφορετικό από εκείνο. Ο κόσμος, γινόμενος διαφορετικός, προσκολλημένος στην ύπαρξη, απολαμβάνει μόνο την ύπαρξη... κ.λπ... δεν φαντάζεται τον νου, δεν φαντάζεται στον νου, δεν φαντάζεται από τον νου, δεν φαντάζεται ότι ο νους είναι δικός μου. Δεν φαντάζεται τα νοητικά φαινόμενα... κ.λπ... δεν φαντάζεται τη νοητική συνείδηση, δεν φαντάζεται τη νοητική επαφή. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν φαντάζεται, και σε αυτό δεν φαντάζεται, και από αυτό δεν φαντάζεται, δεν φαντάζεται ότι αυτό είναι δικό μου. Διότι ό,τι φαντάζεται, μοναχοί, σε ό,τι φαντάζεται, από ό,τι φαντάζεται, ό,τι φαντάζεται ότι είναι δικό μου, αυτό γίνεται διαφορετικό από εκείνο. Ο κόσμος, γινόμενος διαφορετικός, προσκολλημένος στην ύπαρξη, απολαμβάνει μόνο την ύπαρξη. Όσα είναι τα συναθροίσματα, τα στοιχεία και οι αισθητήριες βάσεις,

μοναχοί, και αυτά δεν φαντάζεται, και σε αυτά δεν φαντάζεται, και από αυτά δεν φαντάζεται, δεν φαντάζεται ότι αυτά είναι δικά μου. Αυτός, έτσι μη φανταζόμενος, δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Μη προσκολλώμενος δεν ταραάζεται. Μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή είναι, μοναχοί, η πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για το ωφέλιμο για την εκρίζωση

32. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας. Ακούστε το. Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας;

«Τι νομίζετε, μοναχοί, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, σεβάσμιε κύριε».

«Οι υλικές μορφές... κ.λπ... η οφθαλμική συνείδηση... η οφθαλμική επαφή είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Και αυτό που εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε»... κ.λπ...

«Η γλώσσα είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Οι γεύσεις... η γλωσσική συνείδηση... η γλωσσική επαφή... κ.λπ... και αυτό που εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικός, σεβάσμιε κύριε».

«Και αυτό που εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τη γλώσσα, αποστασιοποιείται από τις γεύσεις... κ.λπ...ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιείται από τον νου, αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα, αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή είναι, μοναχοί, η πρακτική κατάλληλη για την εκρίζωση κάθε φαντασίας». Δέκατη.

Το κεφάλαιο του όλου, τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Το όλον και δύο με την εγκατάλειψη, με την πλήρη κατανόηση τα άλλα δύο· φλεγόμενο και πραγματικά υπάρχον, κατάλληλα δύο και κατάλληλα· γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

4. Το κεφάλαιο για το υποκείμενο στη γέννηση

1-10. Η δεκάδα ομιλιών που αρχίζει με τη γέννηση και τα λοιπά

33. Προέλευση στη Σαβάττχι. Εκεί... κ.λπ... «Το όλον, μοναχοί, είναι υποκείμενο στη γέννηση. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που είναι υποκείμενο στη γέννηση; Το μάτι, μοναχοί, είναι υποκείμενο στη γέννηση. Οι υλικές μορφές... η οφθαλμική συνείδηση... η οφθαλμική επαφή είναι υποκείμενη στη γέννηση. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι υποκείμενο στη γέννηση... κ.λπ... η γλώσσα... οι γεύσεις... η γλωσσική συνείδηση... η γλωσσική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι υποκείμενο στη γέννηση. Το σώμα... κ.λπ... ο νους είναι υποκείμενος στη γέννηση, τα νοητικά φαινόμενα είναι υποκείμενα στη γέννηση, η νοητική συνείδηση είναι υποκείμενη στη γέννηση, η νοητική επαφή είναι υποκείμενη στη γέννηση. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι υποκείμενο στη γέννηση. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές... αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση... αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Πρώτο.

34. «Το όλον, μοναχοί, είναι υποκείμενο στο γήρας... κ.λπ... συνοπτικά. Δεύτερο.

35. «Το όλον, μοναχοί, είναι υποκείμενο στην ασθένεια... κ.λπ... Τρίτη.

36. «Το όλον, μοναχοί, είναι υποκείμενο στον θάνατο... κ.λπ... Τέταρτο.

37. «Το όλον, μοναχοί, είναι υποκείμενο στη λύπη... κ.λπ... Πέμπτο.

38. «Το όλον, μοναχοί, υποκείμενο στη μόλυνση... κ.λπ... Έκτο.

39. «Το όλον, μοναχοί, είναι υποκείμενο σε καταστροφή... κ.λπ... Έβδομη.

40. «Το όλον, μοναχοί, έχει τη φύση της παρακμής... κ.λπ... Όγδοη.

41. «Το όλον, μοναχοί, έχει τη φύση της έγερσης... κ.λπ... Ένατη.

42. «Το όλον, μοναχοί, έχει τη φύση της παύσης... κ.λπ... Δέκατη.

Το κεφάλαιο της φύσης της γέννησης, τέταρτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Γέννηση, γήρας, ασθένεια, θάνατος, λύπη και υποκείμενο στη μόλυνση·
εξάλειψη, παρακμή, προέλευση, με αυτό που έχει τη φύση της παύσης - αυτά
τα δέκα.

5. Το κεφάλαιο για την παροδικότητα των πάντων

1-9. Η εννιάδα ομιλιών που αρχίζει με το παροδικό και τα λοιπά

43. Προέλευση στη Σαβάττχι. Εκεί... κ.λπ... «Το όλον, μοναχοί, είναι παροδικό. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που είναι παροδικό; Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, οι υλικές μορφές είναι παροδικές, η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική, η οφθαλμική επαφή είναι παροδική. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι

παροδικό... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική, οι γεύσεις είναι παροδικές, η γλωσσική συνείδηση είναι παροδική, η γλωσσική επαφή είναι παροδική. Ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό. Το σώμα είναι παροδικό... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, η νοητική συνείδηση είναι παροδική, η νοητική επαφή είναι παροδική. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου, αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα, αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Πρώτο.

44. «Το όλον, μοναχοί, είναι οδυνηρό... κ.λπ... Δεύτερο.

45. «Το όλον, μοναχοί, είναι μη-εαυτός... κ.λπ... Τρίτη.

46. «Το όλον, μοναχοί, πρέπει να γίνει άμεσα γνωστό... κ.λπ... Τέταρτο.

47. «Το όλον, μοναχοί, πρέπει να γίνει πλήρως κατανοητό... κ.λπ... Πέμπτο.

48. «Το όλον, μοναχοί, πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... Έκτο.

49. «Το όλον, μοναχοί, πρέπει να συνειδητοποιηθεί... κ.λπ... Έβδομη.

50. «Το όλον, μοναχοί, πρέπει να γίνει πλήρως κατανοητό μέσω άμεσης γνώσης... κ.λπ... Όγδοη.

51. «Το όλον, μοναχοί, είναι ταραγμένο... κ.λπ... Ένατη.

10. Η ομιλία για τον καταπιεσμένο

52. «Το όλον, μοναχοί, είναι πληγωμένο. Και τι, μοναχοί, είναι το όλον που είναι πληγωμένο; Το μάτι, μοναχοί, είναι πληγωμένο, οι υλικές μορφές είναι πληγωμένες, η οφθαλμική συνείδηση είναι πληγωμένη, η οφθαλμική επαφή είναι πληγωμένη. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι πληγωμένο... κ.λπ... η γλώσσα είναι πληγωμένη, οι γεύσεις είναι πληγωμένες, η γλωσσική συνείδηση είναι πληγωμένη, η γλωσσική επαφή είναι πληγωμένη. Ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι πληγωμένο. Το σώμα είναι πληγωμένο... ο νους είναι πληγωμένος, τα νοητικά φαινόμενα είναι πληγωμένα, η νοητική συνείδηση είναι πληγωμένη, η νοητική επαφή είναι πληγωμένη. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-

ευχάριστο, και αυτό είναι πληγωμένο. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου, αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα, αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Δέκατη.

Το κεφάλαιο όλα παροδικά, πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Παροδικό, οδυνηρό, μη-εαυτός, ό,τι πρέπει να γίνει άμεσα γνωστό, ό,τι πρέπει να γίνει πλήρως κατανοητό·
ό,τι πρέπει να εγκαταλειφθεί, ό,τι πρέπει να συνειδητοποιηθεί, ό,τι πρέπει να γίνει άμεσα γνωστό και πλήρως κατανοητό·
ταραγμένο, πληγωμένο, γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

Τα πρώτα πενήντα στο τμήμα των έξι αισθητήριων βάσεων ολοκληρώθηκαν.

Αυτή είναι η σύνοψη των κεφαλαίων του -

Το κεφάλαιο του παροδικού, το ζεύγος, το κεφάλαιο του όλου, το υποκείμενο στη γέννηση·
με το κεφάλαιο του παροδικού πενήντα, το πέμπτο γι' αυτό λέγεται.

6. Το κεφάλαιο για την άγνοια

1. Η ομιλία για την εγκατάλειψη της άγνοιας

53. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται;»

«Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, μοναχέ, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Σε αυτόν που γνωρίζει τις υλικές μορφές ως παροδικές και βλέπει ως παροδικές, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Την οφθαλμική συνείδηση... την οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Το αυτί... η μύτη... τη γλώσσα... το σώμα... σε αυτόν που γνωρίζει τον νου ως παροδικό και

βλέπει ως παροδικό, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται». Πρώτο.

2. Η ομιλία για την εγκατάλειψη των νοητικών δεσμών

54. «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται;» «Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, μοναχέ, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται. Τις υλικές μορφές... η οφθαλμική συνείδηση... την οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται. Το αυτί... η μύτη... τη γλώσσα... το σώμα... τον νου... στη Διδασκαλία... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, οι νοητικοί δεσμοί εγκαταλείπονται». Δεύτερο.

3. Ομιλία για την εκρίζωση των νοητικών δεσμών

55. «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, οι νοητικοί δεσμοί εκριζώνονται;» «Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, μοναχέ, οι νοητικοί δεσμοί εκριζώνονται. Τις υλικές μορφές ως μη-εαυτό... η οφθαλμική συνείδηση... την οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, οι νοητικοί δεσμοί εκριζώνονται. Το αυτί... η μύτη... τη γλώσσα... το σώμα... τον νου... στη Διδασκαλία... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, οι νοητικοί δεσμοί εκριζώνονται. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, οι νοητικοί δεσμοί εκριζώνονται». Τρίτη.

4. Ομιλία για την εγκατάλειψη των νοητικών διαφθορών

56. «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, οι νοητικές διαφθορές εγκαταλείπονται;»... κ.λπ... Τέταρτο.

5. Ομιλία για την εκρίζωση των νοητικών διαφθορών

57. «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, οι νοητικές διαφθορές εκριζώνονται;»... κ.λπ... Πέμπτο.

6. Ομιλία για την εγκατάλειψη των υπολανθανουσών τάσεων

58. «Πώς άραγε... κ.λπ... οι υπολανθάνουσες τάσεις εγκαταλείπονται;»... κ.λπ... Έκτο.

7. Ομιλία για την εκρίζωση των υπολανθανουσών τάσεων

59. «Πώς άραγε... κ.λπ... οι υπολανθάνουσες τάσεις εκριζώνονται;» «Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, μοναχέ, οι υπολανθάνουσες τάσεις εκριζώνονται... κ.λπ... το αυτί... η μύτη... τη γλώσσα... το σώμα... τον νου... στη Διδασκαλία... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, οι υπολανθάνουσες τάσεις εκριζώνονται. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, οι υπολανθάνουσες τάσεις εκριζώνονται». Έβδομη.

8. Ομιλία για την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων

60. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη διδασκαλία για την πλήρη κατανόηση κάθε προσκόλλησης. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την πλήρη κατανόηση κάθε προσκόλλησης; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τα υλικά φαινόμενα, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή, αποστασιοποιείται από το αίσθημα. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· μέσω της απολύτρωσης κατανοεί: «η προσκόλληση έχει κατανοηθεί πλήρως από μένα». Εξαρτώμενη από το αυτί και τους ήχους εγείρεται... εξαρτώμενη από τη μύτη και τις οσμές... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις... εξαρτώμενη από το σώμα και τα απτά αντικείμενα... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από τον νου, αποστασιοποιείται από τα νοητικά αντικείμενα, αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή, αποστασιοποιείται από το αίσθημα. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· μέσω της απολύτρωσης κατανοεί: «η προσκόλληση έχει κατανοηθεί πλήρως από μένα». Αυτή, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την πλήρη κατανόηση κάθε προσκόλλησης». Όγδοη.

9. Πρώτη ομιλία για την εξάντληση όλων των προσκολλήσεων

61. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη διδασκαλία για την εξάντληση κάθε προσκόλλησης. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εξάντληση κάθε προσκόλλησης; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τα υλικά φαινόμενα, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή, αποστασιοποιείται από το αίσθημα. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· μέσω της απολύτρωσης κατανοεί: «η προσκόλλησή μου έχει εξαντληθεί»... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται η γλωσσική συνείδηση... κ.λπ... εξαρτώμενη

από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από τον νου, αποστασιοποιείται από τα νοητικά αντικείμενα, αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή, αποστασιοποιείται από το αίσθημα. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· μέσω της απολύτρωσης κατανοεί: «η προσκόλλησή μου έχει εξαντληθεί». Αυτή, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εξάντληση κάθε προσκόλλησης». Ένατη.

10. Δεύτερη ομιλία για την εξάντληση όλων των προσκολλήσεων

62. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη διδασκαλία για την εξάντληση κάθε προσκόλλησης. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εξάντληση κάθε προσκόλλησης;»

«Τι νομίζετε, μοναχοί, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Οι υλικές μορφές... κ.λπ... η οφθαλμική συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η οφθαλμική επαφή είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Και αυτό που εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Το αυτί... η μύτη... η γλώσσα... το σώμα... ο νους... τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... και αυτό που εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τη γλώσσα, αποστασιοποιείται από τις γεύσεις, αποστασιοποιείται από τη γλωσσική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη γλωσσική επαφή, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου, αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα, αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή, μοναχοί, είναι η διδασκαλία για την εξάντληση κάθε προσκόλλησης». Δέκατη.

Το κεφάλαιο της άγνοιας, έκτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Άγνοια, νοητικοί δεσμοί δύο, με τις νοητικές διαφθορές δύο ειπώθηκαν· υπολανθάνουσες τάσεις άλλα δύο, πλήρης κατανόηση δύο, εξάντληση· γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

7. Το κεφάλαιο για τον Μιγκατζάλα

1. Πρώτη ομιλία για τον Μιγκατζάλα

63. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε ο σεβάσμιος Μιγκατζάλα πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μιγκατζάλα είπε στον Ευλογημένο: «'Μοναχικά διαμένων, μοναχικά διαμένων', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι μοναχικά διαμένων, και σε ποιο βαθμό κάποιος είναι διαμένων με σύντροφο;»

«Υπάρχουν, Μιγκατζάλα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, εγείρεται απόλαυση. Όταν υπάρχει απόλαυση, υπάρχει πάθος· όταν υπάρχει πάθος, υπάρχει δεσμός. Ένας μοναχός δεμένος με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης, Μιγκατζάλα, ονομάζεται διαμένων με σύντροφο. Υπάρχουν... κ.λπ... υπάρχουν, Μιγκατζάλα, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή

ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, εγείρεται απόλαυση. Όταν υπάρχει απόλαυση, υπάρχει πάθος· όταν υπάρχει πάθος, υπάρχει δεσμός. Ένας μοναχός δεμένος με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης, Μιγκατζάλα, ονομάζεται διαμένων με σύντροφο. Και ένας μοναχός που διαμένει έτσι, Μιγκατζάλα, ακόμη κι αν συχνάζει σε απομακρυσμένα καταλύματα σε δάση και βαθιά δάση, ήσυχα, χωρίς θόρυβο, χωρίς ανθρώπινη κίνηση, κατάλληλα για απόκρυφες πράξεις ανθρώπων, κατάλληλα για απομόνωση· ωστόσο ονομάζεται διαμένων με σύντροφο. Για ποιο λόγο; Διότι η επιθυμία είναι ο σύντροφός του, και αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί από αυτόν. Για αυτό ονομάζεται διαμένων με σύντροφο.

«Υπάρχουν όμως, Μιγκατζάλα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η απόλαυση καταπαύει. Όταν δεν υπάρχει απόλαυση, δεν υπάρχει πάθος· όταν δεν υπάρχει πάθος, δεν υπάρχει δεσμός. Ένας μοναχός αποδεσμευμένος από τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης, Μιγκατζάλα, ονομάζεται μοναχικά διαμένων... κ.λπ... υπάρχουν όμως, Μιγκατζάλα, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν όμως, Μιγκατζάλα, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η απόλαυση καταπαύει. Όταν δεν υπάρχει απόλαυση, δεν υπάρχει πάθος· όταν δεν υπάρχει πάθος, δεν υπάρχει δεσμός. Ένας μοναχός ασυσχέτιστος με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης, Μιγκατζάλα, ονομάζεται μοναχικά διαμένων. Και ένας μοναχός που διαμένει έτσι, Μιγκατζάλα, ακόμη κι αν διαμένει κοντά σε χωριό, περιτριγυρισμένος από μοναχούς, μοναχές, λαϊκούς ακόλουθους, λαϊκές ακόλουθους, βασιλιάδες, βασιλικούς υπουργούς, αιρετικούς και μαθητές αιρετικών. Ωστόσο ονομάζεται μοναχικά διαμένων. Για ποιο λόγο; Διότι η επιθυμία είναι ο σύντροφός του, και αυτή έχει εγκαταλειφθεί από αυτόν. Για αυτό ονομάζεται μοναχικά διαμένων.» Πρώτο.

2. Δεύτερη ομιλία για τον Μιγκατζάλα

64. Τότε ο σεβάσμιος Μιγκατζάλα πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μιγκατζάλα είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος».

«Υπάρχουν, Μιγκατζάλα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, εγείρεται απόλαυση. Από την προέλευση της απόλαυσης είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου, Μιγκατζάλα, λέω... κ.λπ... υπάρχουν όμως, Μιγκατζάλα, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν

όμως, Μιγκατζάλα, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, εγείρεται απόλαυση. Από την προέλευση της απόλαυσης είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου, Μιγκατζάλα, λέω.

«Υπάρχουν όμως, Μιγκατζάλα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η απόλαυση καταπαύει. Από την παύση της απόλαυσης είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου, Μιγκατζάλα, λέω... κ.λπ... υπάρχουν όμως, Μιγκατζάλα, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα, επιθυμητές, ελκυστικές... κ.λπ... υπάρχουν όμως, Μιγκατζάλα, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η απόλαυση καταπαύει. Από την παύση της απόλαυσης είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου, Μιγκατζάλα, λέω».

Τότε ο σεβάσμιος Μιγκατζάλα, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε. Τότε ο σεβάσμιος Μιγκατζάλα, μένοντας μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, σε σύντομο χρονικό διάστημα - για τον σκοπό που οι γιοι καλών οικογενειών σωστά αναχωρούν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, αυτό το ανυπέρβλητο - τον τελικό στόχο της άγιας ζωής, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παρέμεινε. Γνώρισε άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Και ο σεβάσμιος Μιγκατζάλα έγινε ένας από τους Άξιους. Δεύτερο.

3. Πρώτη ομιλία για την ερώτηση του Σαμίντι σχετικά με τον Μάρα

65. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο σεβάσμιος Σαμίντι πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος... κ.λπ... είπε στον Ευλογημένο: «'Μάρα, Μάρα', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, θα υπήρχε Μάρα ή η έννοια του Μάρα;»

«Εκεί όπου, Σαμίντι, υπάρχει μάτι, υπάρχουν υλικές μορφές, υπάρχει οφθαλμική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα. Υπάρχει αυτί, υπάρχουν ήχοι, υπάρχει ωτική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της ωτικής συνείδησης, υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα. Υπάρχει μύτη, υπάρχουν οσμές, υπάρχει ρινική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της ρινικής συνείδησης, υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα. Υπάρχει γλώσσα, υπάρχουν γεύσεις, υπάρχει γλωσσική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα. Υπάρχει σώμα, υπάρχουν απτά

αντικείμενα, υπάρχει σωματική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της σωματικής συνείδησης, υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα. Υπάρχει νους, υπάρχουν νοητικά φαινόμενα, υπάρχει νοητική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα.

Εκεί όμως, Σαμίντι, όπου δεν υπάρχει μάτι, δεν υπάρχουν υλικές μορφές, δεν υπάρχει οφθαλμική συνείδηση, δεν υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, δεν υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα. Δεν υπάρχει αυτί... κ.λπ... δεν υπάρχει μύτη... κ.λπ... δεν υπάρχει γλώσσα, δεν υπάρχουν γεύσεις, δεν υπάρχει γλωσσική συνείδηση, δεν υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, δεν υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα. Δεν υπάρχει σώμα... κ.λπ... Δεν υπάρχει νους, δεν υπάρχουν νοητικά φαινόμενα, δεν υπάρχει νοητική συνείδηση, δεν υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, δεν υπάρχει εκεί Μάρα ή η έννοια του Μάρα». Τρίτη.

4. Ομιλία για την ερώτηση του Σαμίντι σχετικά με τα όντα

66. «'Ον, ον', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, θα υπήρχε ον ή η έννοια του όντος;»...κ.λπ... Τέταρτο.

5. Ομιλία για την ερώτηση του Σαμίντι σχετικά με τον πόνο

67. «'Οδυνηρό, οδυνηρό', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, θα υπήρχε οδύνη ή η έννοια της οδύνης;»...κ.λπ... Πέμπτο.

6. Ομιλία για την ερώτηση του Σαμίντι σχετικά με τον κόσμο

68. «'Κόσμος, κόσμος', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, θα υπήρχε κόσμος ή ο λαϊκός προσδιορισμός;» «Εκεί όπου, Σαμίντι, υπάρχει μάτι, υπάρχουν υλικές μορφές, υπάρχει οφθαλμική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, υπάρχει εκεί κόσμος ή ο λαϊκός προσδιορισμός... κ.λπ... Υπάρχει γλώσσα... κ.λπ... Υπάρχει νους, υπάρχουν νοητικά φαινόμενα, υπάρχει νοητική συνείδηση, υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, υπάρχει εκεί κόσμος ή ο λαϊκός προσδιορισμός.

Εκεί όμως, Σαμίντι, όπου δεν υπάρχει μάτι, δεν υπάρχουν υλικές μορφές, δεν υπάρχει οφθαλμική συνείδηση, δεν υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, δεν υπάρχει εκεί κόσμος ή ο λαϊκός προσδιορισμός... κ.λπ... δεν υπάρχει γλώσσα... κ.λπ... Δεν υπάρχει νους, δεν υπάρχουν νοητικά φαινόμενα, δεν υπάρχει νοητική συνείδηση, δεν υπάρχουν φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, δεν υπάρχει εκεί κόσμος ή ο λαϊκός προσδιορισμός». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον Ουπασένα και το δηλητηριώδες φίδι

69. Κάποτε ο σεβάσμιος Σαριπούττα και ο σεβάσμιος Ουπασένα διέμεναν στο Ρατζάγκαχα, στο Ψυχρό Δάσος, στη σπηλιά Σαπασοντικαπαμπχάρα. Εκείνη την περίοδο ένα δηλητηριώδες φίδι είχε πέσει στο σώμα του σεβάσμιου Ουπασένα. Τότε ο σεβάσμιος Ουπασένα απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Ελάτε, φίλοι, αφού ανεβάσετε αυτό το σώμα μου στο κρεβάτι, βγάλτε το έξω. Πριν αυτό το σώμα διαλυθεί ακριβώς

εδώ· όπως μια χούφτα άχυρο».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον σεβάσμιο Ουπασένα: «Δεν βλέπουμε όμως εμείς καμία μεταβολή στο σώμα του σεβάσμιου Ουπασένα ή αλλοίωση των ικανοτήτων. Και όμως ο σεβάσμιος Ουπασένα λέει έτσι: 'Ελάτε, φίλοι, αφού ανεβάσετε αυτό το σώμα μου στο κρεβάτι, βγάλτε το έξω. Πριν αυτό το σώμα διαλυθεί ακριβώς εδώ· όπως μια χούφτα άχυρο'». «Σε όποιον βέβαια, φίλε Σαριπούττα, θα ερχόταν έτσι η σκέψη: 'εγώ είμαι το μάτι' ή 'το μάτι είναι δικό μου'... κ.λπ... 'εγώ είμαι η γλώσσα' ή 'η γλώσσα είναι δική μου'... 'εγώ είμαι ο νους' ή 'ο νους είναι δικός μου'. Σε αυτόν, φίλε Σαριπούττα, θα μπορούσε να υπάρξει μεταβολή του σώματος ή αλλοίωση των ικανοτήτων. Σε μένα όμως, φίλε Σαριπούττα, δεν έρχεται έτσι η σκέψη: 'εγώ είμαι το μάτι' ή 'το μάτι είναι δικό μου'... κ.λπ... 'εγώ είμαι η γλώσσα' ή 'η γλώσσα είναι δική μου'... κ.λπ... 'εγώ είμαι ο νους' ή 'ο νους είναι δικός μου'. Σε αυτόν λοιπόν, σε μένα, φίλε Σαριπούττα, πώς θα υπάρξει μεταβολή του σώματος ή αλλοίωση των ικανοτήτων;»

«Διότι πράγματι στον σεβάσμιο Ουπασένα για πολύ καιρό οι υπολανθάνουσες τάσεις για ταύτιση με το εγώ, για ταύτιση με το δικό μου και για αλαζονεία έχουν πλήρως εκριζωθεί. Για αυτό το λόγο στον σεβάσμιο Ουπασένα δεν έρχεται έτσι η σκέψη: 'εγώ είμαι το μάτι' ή 'το μάτι είναι δικό μου'... κ.λπ... 'εγώ είμαι η γλώσσα' ή 'η γλώσσα είναι δική μου'... κ.λπ... 'εγώ είμαι ο νους' ή 'ο νους είναι δικός μου'». Τότε εκείνοι οι μοναχοί, αφού ανέβασαν το σώμα του σεβάσμιου Ουπασένα στο κρεβάτι, το έβγαλαν έξω. Τότε το σώμα του σεβάσμιου Ουπασένα διαλύθηκε εκεί ακριβώς· όπως μια χούφτα άχυρο. Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον Ουπαβάνα και το ορατό εδώ και τώρα

70. Τότε ο σεβάσμιος Ουπαβάνα πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Ουπαβάνα είπε στον Ευλογημένο: «'Η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα, η Διδασκαλία ορατή εδώ και τώρα', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες;»

«Εδώ επίσης, Ουπαβάνα, ένας μοναχός έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, βιώνει την υλική μορφή και βιώνει το πάθος για την υλική μορφή. Και ενώ υπάρχει εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές'. Αυτό, Ουπαβάνα, που ένας μοναχός έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, βιώνει την υλική μορφή και βιώνει το πάθος για την υλική μορφή. Και ενώ υπάρχει εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές'. Ακόμη κι έτσι, Ουπαβάνα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες.»... κ.λπ...

«Επιπλέον, Ουπαβάνα, ένας μοναχός έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, βιώνει τη γεύση και βιώνει το πάθος για τη γεύση. Και ενώ υπάρχει εσωτερικά πάθος για τις γεύσεις, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τις γεύσεις'. Αυτό, Ουπαβάνα, που ένας μοναχός έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, βιώνει τη γεύση και βιώνει το πάθος για τη γεύση. Και ενώ υπάρχει εσωτερικά πάθος για τις γεύσεις, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τις γεύσεις'. Ακόμη κι έτσι,

Ουπαβάνα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες.»... κ.λπ...

«Επιπλέον, Ουπαβάνα, ένας μοναχός έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, βιώνει το νοητικό φαινόμενο και βιώνει το πάθος για το νοητικό φαινόμενο. Και ενώ υπάρχει εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα'. Αυτό, Ουπαβάνα, που ένας μοναχός έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, βιώνει το νοητικό φαινόμενο και βιώνει το πάθος για το νοητικό φαινόμενο. Και ενώ υπάρχει εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα'. Ακόμη κι έτσι, Ουπαβάνα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα... κ.λπ... κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες.»... κ.λπ...

«Εδώ επίσης, Ουπαβάνα, ένας μοναχός έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, βιώνει την υλική μορφή, αλλά δεν βιώνει το πάθος για την υλική μορφή. Και ενώ δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές'. Αυτό, Ουπαβάνα, που ένας μοναχός έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, βιώνει την υλική μορφή, αλλά δεν βιώνει το πάθος για την υλική μορφή. Και ενώ δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τις υλικές μορφές'. Ακόμη κι έτσι, Ουπαβάνα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες.»... κ.λπ...

«Επιπλέον, Ουπαβάνα, ένας μοναχός έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, βιώνει τη γεύση, αλλά δεν βιώνει το πάθος για τη γεύση. Και ενώ δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος για τις γεύσεις, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τις γεύσεις'... κ.λπ...

«Επιπλέον, Ουπαβάνα, ένας μοναχός έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, βιώνει το νοητικό φαινόμενο, αλλά δεν βιώνει το πάθος για το νοητικό φαινόμενο. Και ενώ δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα'. Αυτό, Ουπαβάνα, που ένας μοναχός έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, βιώνει το νοητικό φαινόμενο, αλλά δεν βιώνει το πάθος για το νοητικό φαινόμενο. Και ενώ δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος για τα νοητικά φαινόμενα'. Ακόμη κι έτσι, Ουπαβάνα, η Διδασκαλία είναι ορατή εδώ και τώρα, άμεσα αποτελεσματική, προσκαλώντας κάποιον να έλθει και να δει, οδηγώντας εμπρός, κατανοητή ατομικά από τους νοήμονες.» Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία για τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής

71. «Όποιος, μοναχοί, μοναχός δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής. Η άγια ζωή δεν έχει βιωθεί από αυτόν, αυτός είναι μακριά από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή».

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, χάθηκα. Διότι εγώ, σεβάσμιε κύριε, δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής».

«Τι νομίζεις, μοναχέ, το μάτι το θεωρείς ως 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Καλώς, μοναχέ, εδώ λοιπόν σε σένα, μοναχέ, το μάτι 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό θα έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Αυτό ακριβώς είναι το τέλος του πόνου... κ.λπ... τη γλώσσα τη θεωρείς ως 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Καλώς, μοναχέ, εδώ λοιπόν σε σένα, μοναχέ, η γλώσσα 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό θα έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Αυτό ακριβώς είναι το τέλος του πόνου... κ.λπ... τον νου τον θεωρείς ως 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Καλώς, μοναχέ, εδώ λοιπόν σε σένα, μοναχέ, ο νους 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό θα έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Αυτό ακριβώς είναι το τέλος του πόνου». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής

72. «Όποιος, μοναχοί, μοναχός δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής. Η άγια ζωή δεν έχει βιωθεί από αυτόν, αυτός είναι μακριά από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή».

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, χάθηκα και πάλι χάθηκα. Διότι εγώ, σεβάσμιε κύριε, δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής».

«Τι νομίζεις, μοναχέ, το μάτι το θεωρείς ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου';»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Καλώς, μοναχέ, εδώ λοιπόν σε σένα, μοναχέ, το μάτι 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό θα έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έτσι αυτή η πρώτη αισθητηριακή βάση της επαφής θα έχει εγκαταλειφθεί από σένα για τη μη-επαναγέννηση στο μέλλον... κ.λπ...

Τη γλώσσα τη θεωρείς ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου';»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Καλώς, μοναχέ, εδώ λοιπόν σε σένα, μοναχέ, η γλώσσα 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό θα έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έτσι αυτή η τέταρτη αισθητηριακή βάση της επαφής θα έχει εγκαταλειφθεί από σένα για τη μη-επαναγέννηση στο μέλλον... κ.λπ...

Τον νου τον θεωρείς ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου';»

«Ναι, σεβάσμιε κύριε».

«Καλώς, μοναχέ, εδώ λοιπόν σε σένα, μοναχέ, ο νους 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό θα έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έτσι αυτή η έκτη αισθητηριακή βάση της επαφής θα έχει εγκαταλειφθεί από σένα για τη μη-επαναγέννηση στο μέλλον». Δέκατη.

11. Η τρίτη ομιλία για τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής

73. «Όποιος, μοναχοί, μοναχός δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής. Η άγια ζωή δεν έχει βιωθεί από αυτόν, αυτός είναι μακριά από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή».

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, χάθηκα και πάλι χάθηκα. Διότι εγώ, σεβάσμιε κύριε, δεν κατανοώ όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής».

«Τι νομίζεις, μοναχέ, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Το αυτί... η μύτη... η γλώσσα... το σώμα... ο νους είναι μόνιμος ή παροδικός;»

«Παροδικός, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχέ, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από το αυτί, αποστασιοποιείται από τη μύτη, αποστασιοποιείται από τη γλώσσα, αποστασιοποιείται από το σώμα, αποστασιοποιείται από τον νου. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Ενδέκατη.

Το κεφάλαιο του Μιγκατζάλα, έβδομο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Με τον Μιγκατζάλα δύο ειπώθηκαν, και τέσσερα με τον Σαμίντι·
Ουπασένα, Ουπαβάνα, με τις έξι βάσεις επαφής τρία.

8. Το κεφάλαιο για τον ασθενή

1. Η πρώτη ομιλία για τον ασθενή

74. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Σε τάδε, σεβάσμιε κύριε, μοναστήρι κάποιος μοναχός νέος, άγνωστος, είναι άρρωστος, ταλαιπωρημένος, βαριά ασθενής. Καλό θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος να πάει εκεί όπου είναι εκείνος ο μοναχός από συμπόνια».

Τότε ο Ευλογημένος, αφού άκουσε ότι ήταν νέος και ότι ήταν άρρωστος, γνωρίζοντας ότι «ο μοναχός είναι άγνωστος», πήγε εκεί όπου ήταν εκείνος ο μοναχός. Εκείνος ο μοναχός είδε τον Ευλογημένο να έρχεται από μακριά. Αφού τον είδε, κινήθηκε στο κρεβάτι. Τότε ο Ευλογημένος είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Αρκετά, μοναχέ, μην κινείσαι στο κρεβάτι. Υπάρχουν αυτά τα καθίσματα προετοιμασμένα· εκεί θα καθίσω». Ο Ευλογημένος κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Μήπως, μοναχέ, είσαι καλά, μήπως τα βγάζεις πέρα, μήπως τα δυσάρεστα αισθήματα υποχωρούν, όχι εντείνονται, είναι εμφανής η υποχώρησή τους, όχι η ένταση;»

«Δεν είμαι καλά, σεβάσμιε κύριε, δεν τα βγάζω πέρα· έντονα δυσάρεστα αισθήματα εντείνονται σε μένα, δεν υποχωρούν· είναι εμφανής η έντασή τους, όχι η υποχώρηση».

«Μήπως, μοναχέ, δεν έχεις καμία τύψη, καμία μεταμέλεια;»

«Πράγματι, σεβάσμιε κύριε, έχω όχι λίγη τύψη, όχι λίγη μεταμέλεια».

«Μήπως όμως, μοναχέ, ο εαυτός σου σε επικρίνει σχετικά με την ηθική;»

«Όχι, σεβάσμιε κύριε, ο εαυτός μου δεν με επικρίνει σχετικά με την ηθική».

«Αν λοιπόν, μοναχέ, ο εαυτός σου δεν σε επικρίνει σχετικά με την ηθική, τότε ποια είναι η τύψη σου και ποια η μεταμέλειά σου;»

«Δεν κατανοώ, σεβάσμιε κύριε, τη Διδασκαλία που έχει διδάξει ο Ευλογημένος με σκοπό τον εξαγνισμό της ηθικής».

«Αν λοιπόν εσύ, μοναχέ, δεν κατανοείς τη Διδασκαλία που έχω διδάξει με σκοπό τον εξαγνισμό της ηθικής, τότε με ποιον σκοπό κατανοείς τη Διδασκαλία που έχω διδάξει;»

«Κατανοώ, σεβάσμιε κύριε, τη Διδασκαλία που έχει διδάξει ο Ευλογημένος με σκοπό την αποστασιοποίηση από το πάθος».

«Καλώς, καλώς, μοναχέ! Καλώς πράγματι εσύ, μοναχέ, κατανοείς τη Διδασκαλία που έχω διδάξει με σκοπό την αποστασιοποίηση από το πάθος. Διότι με σκοπό την αποστασιοποίηση από το πάθος, μοναχέ, έχω διδάξει τη Διδασκαλία. Τι νομίζεις, μοναχέ, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Ό,τι... κ.λπ... το αυτί... η μύτη... η γλώσσα... το σώμα... ο νους είναι μόνιμος ή παροδικός;»

«Παροδικός, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχέ, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από το αυτί... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Εκείνος ο μοναχός, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου. Και όταν αυτή η ανάλυση εκφωνούνταν, σε εκείνον τον μοναχό εγέρθηκε ο οφθαλμός της Διδασκαλίας, χωρίς σκόνη, χωρίς ρύπο - «ό,τι έχει τη φύση της έγερσης, όλο αυτό έχει τη φύση της παύσης». Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για τον ασθενή

75. Τότε κάποιος μοναχός... κ.λπ... είπε στον Ευλογημένο: «Σε τάδε, σεβάσμιε κύριε, μοναστήρι κάποιος μοναχός νέος, άγνωστος, είναι άρρωστος, ταλαιπωρημένος, βαριά ασθενής. Καλό θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος να πάει εκεί όπου είναι εκείνος ο μοναχός από συμπόνια».

Τότε ο Ευλογημένος, αφού άκουσε ότι ήταν νέος και ότι ήταν άρρωστος, γνωρίζοντας ότι «ο μοναχός είναι άγνωστος», πήγε εκεί όπου ήταν εκείνος ο μοναχός. Εκείνος ο μοναχός είδε τον Ευλογημένο να έρχεται από μακριά. Αφού τον είδε, κινήθηκε στο κρεβάτι. Τότε ο Ευλογημένος είπε σε εκείνον τον μοναχό:

«Αρκετά, μοναχέ, μην κινείσαι στο κρεβάτι. Υπάρχουν αυτά τα καθίσματα προετοιμασμένα· εκεί θα καθίσω». Ο Ευλογημένος κάθισε στο προετοιμασμένο

κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Μήπως, μοναχέ, είσαι καλά, μήπως τα βγάζεις πέρα, μήπως τα δυσάρεστα αισθήματα υποχωρούν, όχι εντείνονται, είναι εμφανής η υποχώρησή τους, όχι η ένταση;»

«Δεν είμαι καλά, σεβάσμιε κύριε, δεν τα βγάζω πέρα... κ.λπ... όχι, σεβάσμιε κύριε, ο εαυτός μου δεν με επικρίνει σχετικά με την ηθική».

«Αν λοιπόν, μοναχέ, ο εαυτός σου δεν σε επικρίνει σχετικά με την ηθική, τότε ποια είναι η τύψη σου και ποια η μεταμέλειά σου;»

«Δεν κατανοώ, σεβάσμιε κύριε, τη Διδασκαλία που έχει διδάξει ο Ευλογημένος με σκοπό τον εξαγνισμό της ηθικής».

«Αν λοιπόν εσύ, μοναχέ, δεν κατανοείς τη Διδασκαλία που έχω διδάξει με σκοπό τον εξαγνισμό της ηθικής, τότε με ποιον σκοπό κατανοείς τη Διδασκαλία που έχω διδάξει;»

«Κατανοώ, σεβάσμιε κύριε, τη Διδασκαλία που έχει διδάξει ο Ευλογημένος με σκοπό το τελικό Νιμπάνα χωρίς προσκόλληση».

«Καλώς, καλώς, μοναχέ! Καλώς πράγματι εσύ, μοναχέ, κατανοείς τη Διδασκαλία που έχω διδάξει με σκοπό το τελικό Νιμπάνα χωρίς προσκόλληση. Διότι με σκοπό το τελικό Νιμπάνα χωρίς προσκόλληση, μοναχέ, έχω διδάξει τη Διδασκαλία.

«Τι νομίζεις, μοναχέ, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Ό,τι... κ.λπ... το αυτί... η μύτη... η γλώσσα... το σώμα... ο νους... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... και αυτό που εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχέ, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου... αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση... αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Εκείνος ο μοναχός, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου. Και όταν αυτή η ανάλυση εκφωνούνταν, η συνείδηση εκείνου του μοναχού, μέσω της μη προσκόλλησης, απελευθερώθηκε από τις νοητικές διαφθορές. Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον Ράντχα και το παροδικό

76. Τότε ο σεβάσμιος Ράντχα... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Ράντχα είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος». «Ό,τι, Ράντχα, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, Ράντχα, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί; Το μάτι είναι παροδικό, οι υλικές μορφές είναι παροδικές, η οφθαλμική συνείδηση... η οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η γλώσσα... το σώμα... ο νους είναι παροδικός. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, Ράντχα, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Ράντχα και τον πόνο

77. «Ό,τι, Ράντχα, είναι οδυνηρό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, Ράντχα, είναι οδυνηρό; Το μάτι, Ράντχα, είναι οδυνηρό. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι υλικές μορφές... η οφθαλμική συνείδηση... η οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη... κ.λπ... είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός... τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, Ράντχα, είναι οδυνηρό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Ράντχα και τον μη-εαυτό

78. «Ό,τι, Ράντχα, είναι μη-εαυτός, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, Ράντχα, είναι μη-εαυτός; Το μάτι, Ράντχα, είναι μη-εαυτός. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι υλικές μορφές... η οφθαλμική συνείδηση... η οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη... κ.λπ... ο νους είναι μη-εαυτός... τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μη-εαυτός. Εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, Ράντχα, είναι μη-εαυτός, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί». Πέμπτο.

6. Η πρώτη ομιλία για την εγκατάλειψη της άγνοιας

79. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Υπάρχει άραγε, σεβάσμιε κύριε, ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται;»

«Υπάρχει, μοναχέ, ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται».

«Ποιο όμως, σεβάσμιε κύριε, είναι το ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται;»

«Η άγνοια, μοναχέ, είναι το ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται».

«Πώς όμως, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται;»

«Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, μοναχέ, η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Τις υλικές μορφές... η οφθαλμική συνείδηση... την οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται... κ.λπ... σε αυτόν που γνωρίζει τον νου ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται». Έκτο.

7. Η δεύτερη ομιλία για την εγκατάλειψη της άγνοιας

80. Τότε κάποιος μοναχός... κ.λπ... είπε αυτό: «Υπάρχει άραγε, σεβάσμιε κύριε, ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται;»

«Υπάρχει, μοναχέ, ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται».

«Ποιο όμως, σεβάσμιε κύριε, είναι το ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται;»

«Η άγνοια, μοναχέ, είναι το ένα φαινόμενο με την εγκατάλειψη του οποίου η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται».

«Πώς όμως, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, η άγνοια εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται;»

«Εδώ, μοναχέ, ένας μοναχός έχει ακούσει: 'όλα τα φαινόμενα δεν είναι κατάλληλα για προσκόλληση'. Και έτσι αυτό, μοναχέ, ένας μοναχός έχει ακούσει: 'όλα τα φαινόμενα δεν είναι κατάλληλα για προσκόλληση'. Αυτός γνωρίζει άμεσα κάθε

φαινόμενο· έχοντας γνωρίσει άμεσα κάθε φαινόμενο, κατανοεί πλήρως κάθε φαινόμενο· έχοντας κατανοήσει πλήρως κάθε φαινόμενο, βλέπει όλα τα χαρακτηριστικά ως κάτι άλλο, βλέπει το μάτι ως κάτι άλλο, τις υλικές μορφές... η οφθαλμική συνείδηση... την οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως κάτι άλλο... κ.λπ... βλέπει τον νου ως κάτι άλλο, τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως κάτι άλλο. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, η άγνοια του μοναχού εγκαταλείπεται, η αληθινή γνώση εγείρεται». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τους πολλούς μοναχούς

81. Τότε αρκετοί μοναχοί πλησίασαν τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές μας ρωτούν έτσι - 'για ποιο σκοπό, φίλε, ασκείται η άγια ζωή υπό τον ασκητή Γκόταμα;' Όταν ερωτηθήκαμε έτσι, εμείς, σεβάσμιε κύριε, απαντήσαμε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι - 'για την πλήρη κατανόηση του πόνου, φίλε, ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο.' Μήπως εμείς, σεβάσμιε κύριε, έτσι ερωτηθέντες και έτσι απαντώντας, λέμε αυτό που έχει πει ο Ευλογημένος, και δεν συκοφαντούμε τον Ευλογημένο με ψέματα, και εξηγούμε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση;»

«Πράγματι εσείς, μοναχοί, έτσι ερωτηθέντες και έτσι απαντώντας, λέτε αυτό που έχω πει, και δεν με συκοφαντείτε με ψέματα, και εξηγείτε σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση. Διότι για την πλήρη κατανόηση του πόνου, μοναχοί, ασκείται η άγια ζωή υπό εμένα. Αν όμως, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'ποιος είναι όμως αυτός, φίλε, ο πόνος, για την πλήρη κατανόηση του οποίου ασκείται η άγια ζωή υπό τον ασκητή Γκόταμα;' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι - 'το μάτι, φίλε, είναι οδυνηρό· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Οι υλικές μορφές... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό. Για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο... κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό. Για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Αυτός λοιπόν, φίλε, είναι ο πόνος· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο.' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι». Όγδοη.

9. Η ομιλία με την ερώτηση για τον κόσμο

82. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο:

«'Κόσμος, κόσμος', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε,

ονομάζεται κόσμος;» «'Διαλύεται', μοναχέ, για αυτό ονομάζεται κόσμος. Και τι διαλύεται; Το μάτι, μοναχέ, διαλύεται. Οι υλικές μορφές διαλύονται, η οφθαλμική συνείδηση διαλύεται, η οφθαλμική επαφή διαλύεται, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό διαλύεται... κ.λπ... η γλώσσα διαλύεται... κ.λπ... ο νους διαλύεται, τα νοητικά φαινόμενα διαλύονται, η νοητική συνείδηση διαλύεται, η νοητική επαφή διαλύεται, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό διαλύεται. 'Διαλύεται', μοναχέ, για αυτό ονομάζεται κόσμος.» Ένατη.

10. Η ομιλία για την ερώτηση του Φαγγούνα

83. Τότε ο σεβάσμιος Φάγκγκουννα... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Φάγκγκουννα είπε στον Ευλογημένο:

«Υπάρχει άραγε, σεβάσμιε κύριε, εκείνο το μάτι, με το οποίο μάτι κάποιος περιγράφοντας τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία, θα τους περιέγραφε;... κ.λπ... υπάρχει άραγε, σεβάσμιε κύριε, εκείνη η γλώσσα, με την οποία γλώσσα κάποιος περιγράφοντας τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία, θα τους περιέγραφε;... κ.λπ... υπάρχει άραγε εκείνος, σεβάσμιε κύριε, ο νους, με τον οποίο νου κάποιος περιγράφοντας τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία, θα τους περιέγραφε;»

«Δεν υπάρχει, Φάγκγκουννα, εκείνο το μάτι, με το οποίο μάτι κάποιος περιγράφοντας τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία, θα τους περιέγραφε... κ.λπ... δεν υπάρχει, Φάγκγκουννα, εκείνη η γλώσσα, με την οποία γλώσσα κάποιος περιγράφοντας τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία, θα τους περιέγραφε... κ.λπ... δεν υπάρχει, Φάγκγκουννα, εκείνος ο νους, με τον οποίο νου κάποιος περιγράφοντας τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία, θα τους περιέγραφε.» Δέκατη.

Το κεφάλαιο του ασθενούς, όγδοο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Με τον ασθενή δύο ειπώθηκαν, με τον Ράντα άλλα τρία·

Με την άγνοια και δύο ειπώθηκαν, ο μοναχός και ο κόσμος και ο Φάγκγκουννα.

9. Το κεφάλαιο για τον Τσάννα

1. Η ομιλία για αυτό που έχει τη φύση της αποσύνθεσης

84. Προέλευση στη Σαβάττχι. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο:

«'Κόσμος, κόσμος', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, ονομάζεται κόσμος;» «Ό,τι, Άναντα, έχει τη φύση της αποσύνθεσης, αυτό ονομάζεται κόσμος στη διαγωγή των ευγενών. Και τι, Άναντα, έχει τη φύση της αποσύνθεσης; Το μάτι, Άναντα, έχει τη φύση της αποσύνθεσης, οι υλικές μορφές έχουν τη φύση της αποσύνθεσης, η οφθαλμική συνείδηση έχει τη φύση της αποσύνθεσης, η οφθαλμική επαφή έχει τη φύση της αποσύνθεσης, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη... κ.λπ... και αυτό έχει τη φύση της αποσύνθεσης... κ.λπ... η γλώσσα έχει τη φύση της αποσύνθεσης, οι γεύσεις έχουν τη φύση της αποσύνθεσης, η γλωσσική συνείδηση έχει τη φύση της αποσύνθεσης, η γλωσσική επαφή έχει τη φύση της αποσύνθεσης, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη... κ.λπ... και αυτό έχει τη φύση της αποσύνθεσης... κ.λπ... ο νους έχει τη φύση της αποσύνθεσης, τα νοητικά φαινόμενα έχουν τη φύση της αποσύνθεσης, η νοητική συνείδηση έχει τη φύση της αποσύνθεσης, η νοητική επαφή έχει τη φύση της αποσύνθεσης, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό έχει τη φύση της αποσύνθεσης. Ό,τι, Άναντα, έχει τη φύση της αποσύνθεσης, αυτό ονομάζεται κόσμος στη διαγωγή των ευγενών». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τον κενό κόσμο

85. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα... κ.λπ... είπε στον Ευλογημένο: «'Κενός κόσμος, κενός κόσμος', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, ονομάζεται κενός κόσμος;» «Επειδή λοιπόν, Άναντα, είναι κενό από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό, για αυτό ονομάζεται κενός κόσμος. Και τι, Άναντα, είναι κενό από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό; Το μάτι, Άναντα, είναι κενό από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό. Οι υλικές μορφές είναι κενές από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό, η οφθαλμική συνείδηση είναι κενή από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό, η οφθαλμική επαφή είναι κενή από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι κενό από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό. Επειδή λοιπόν, Άναντα, είναι κενό από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό, για αυτό ονομάζεται κενός κόσμος.» Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τη συνοπτική διδασκαλία

86. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος».

«Τι νομίζεις, Άναντα, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Οι υλικές μορφές είναι μόνιμες ή παροδικές;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η οφθαλμική συνείδηση... κ.λπ... και αυτό που εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε»... κ.λπ...

«Η γλώσσα είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η γλωσσική συνείδηση... η γλωσσική επαφή... κ.λπ... και αυτό που εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε»... κ.λπ...

«Βλέποντας έτσι, Άναντα, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι... κ.λπ... αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον

απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαιρεθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Τσάννα

87. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Σαριπούττα και ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα και ο σεβάσμιος Τσάννα διέμεναν στο όρος Γκιτζζακούτα. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Τσάννα ήταν άρρωστος, ταλαιπωρημένος, βαριά ασθενής. Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον σεβάσμιο Μαχάτσουντα· αφού πλησίασε, είπε στον σεβάσμιο Μαχάτσουντα: «Έλα, φίλε Τσούνδα, ας πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Τσάννα για να ρωτήσουμε τον ασθενή». «Ναι, φίλε», απάντησε ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα στον σεβάσμιο Σαριπούττα.

Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα και ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Τσάννα· αφού πλησίασαν, κάθισαν στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον σεβάσμιο Τσάννα: «Μήπως, φίλε Τσάννα, είσαι καλά, μήπως τα βγάζεις πέρα, μήπως τα δυσάρεστα αισθήματα υποχωρούν, όχι εντείνονται, είναι εμφανής η υποχώρησή τους, όχι η ένταση;»

«Δεν είμαι καλά, φίλε Σαριπούττα, δεν τα βγάζω πέρα· έντονα δυσάρεστα αισθήματα εντείνονται σε μένα, δεν υποχωρούν· είναι εμφανής η έντασή τους, όχι η υποχώρηση. Όπως, φίλε, ένας δυνατός άνδρας θα τρυπούσε την κορυφή του κεφαλιού με αιχμηρή αιχμή· ακριβώς έτσι, φίλε, υπερβολικοί άνεμοι χτυπούν την κορυφή του κεφαλιού. Δεν είμαι καλά, φίλε, δεν τα βγάζω πέρα... κ.λπ... όχι η υποχώρηση. Όπως, φίλε, ένας δυνατός άνδρας θα έδενε ένα σφιχτό επίδεσμο στο κεφάλι με ένα γερό δερμάτινο λουρί· ακριβώς έτσι, φίλε, υπερβολικοί πονοκέφαλοι στο κεφάλι. Δεν είμαι καλά, φίλε, δεν τα βγάζω πέρα... κ.λπ... όχι η υποχώρηση. Όπως, φίλε, ένας επιδέξιος χασάπης ή ο μαθητευόμενος χασάπης θα έκοβε την κοιλιά με κοφτερό μαχαίρι σφαγής· ακριβώς έτσι υπερβολικοί άνεμοι κόβουν την κοιλιά. Δεν είμαι καλά, φίλε, δεν τα βγάζω πέρα... κ.λπ... όχι η υποχώρηση. Όπως, φίλε, δύο δυνατοί άνδρες, αφού πιάνουν έναν πιο αδύναμο άνδρα από τα δύο χέρια, θα τον έψηναν και θα τον κατέκαιγαν πάνω από λάκκο με κάρβουνα· ακριβώς έτσι, φίλε, υπερβολικό κάψιμο στο σώμα. Δεν είμαι καλά, φίλε, δεν τα βγάζω πέρα· έντονα δυσάρεστα αισθήματα εντείνονται σε μένα, δεν υποχωρούν· είναι εμφανής η έντασή τους, όχι η υποχώρηση. Θα χρησιμοποιήσω μαχαίρι, φίλε Σαριπούττα, δεν επιθυμώ τη ζωή».

«Ας μη χρησιμοποιήσει ο σεβάσμιος Τσάννα μαχαίρι. Ας συντηρείται ο σεβάσμιος Τσάννα· θέλουμε τον σεβάσμιο Τσάννα να συντηρείται. Αν ο σεβάσμιος Τσάννα δεν έχει κατάλληλες τροφές, εγώ θα αναζητήσω κατάλληλες τροφές για τον σεβάσμιο Τσάννα. Αν ο σεβάσμιος Τσάννα δεν έχει κατάλληλα φάρμακα, εγώ θα αναζητήσω κατάλληλα φάρμακα για τον σεβάσμιο Τσάννα. Αν ο σεβάσμιος Τσάννα δεν έχει κατάλληλους συμπαραστάτες, εγώ θα φροντίσω τον σεβάσμιο Τσάννα. Ας μη χρησιμοποιήσει ο σεβάσμιος Τσάννα μαχαίρι. Ας συντηρείται ο σεβάσμιος Τσάννα· θέλουμε τον σεβάσμιο Τσάννα να συντηρείται».

«Δεν είναι, φίλε Σαριπούττα, ότι δεν έχω κατάλληλες τροφές· έχω κατάλληλες τροφές. Ούτε δεν έχω κατάλληλα φάρμακα· έχω κατάλληλα φάρμακα. Ούτε δεν έχω κατάλληλους συμπαραστάτες· έχω κατάλληλους συμπαραστάτες. Αλλά, φίλε, ο

Διδάσκαλος έχει υπηρετηθεί από μένα για πολύ καιρό με ευχάριστο τρόπο και όχι με δυσάρεστο. Διότι αυτό, φίλε, είναι πρόπον για έναν μαθητή, να υπηρετεί τον Διδάσκαλο με ευχάριστο τρόπο και όχι με δυσάρεστο. 'Χωρίς μομφή ο μοναχός Τσάννα θα χρησιμοποιήσει μαχαίρι' - έτσι αυτό, φίλε Σαριπούττα, να το θυμάσαι».

«Θα θέλαμε να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Τσάννα για ένα συγκεκριμένο θέμα, αν ο σεβάσμιος Τσάννα δώσει την άδεια να απαντήσει στην ερώτηση». «Πρώτα, φίλε Σαριπούττα, αφού ακούσω θα καταλάβουμε».

«Το μάτι, φίλε Τσάννα, την οφθαλμική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, τα θεωρείς ως 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';... κ.λπ... τη γλώσσα, φίλε Τσάννα, τη γλωσσική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, τα θεωρείς ως 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';... κ.λπ... τον νου, φίλε Τσάννα, τη νοητική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, τα θεωρείς ως 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Το μάτι, φίλε Σαριπούττα, την οφθαλμική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, τα θεωρώ ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'... κ.λπ... τη γλώσσα, φίλε Σαριπούττα, τη γλωσσική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, τα θεωρώ ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'... κ.λπ... τον νου, φίλε Σαριπούττα, τη νοητική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, τα θεωρώ ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'».

«Στο μάτι, φίλε Τσάννα, στην οφθαλμική συνείδηση, στα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, τι βλέποντας, τι γνωρίζοντας άμεσα, το μάτι, την οφθαλμική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, τα θεωρείς ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου';... στη γλώσσα, φίλε Τσάννα, στη γλωσσική συνείδηση, στα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, τι βλέποντας, τι γνωρίζοντας άμεσα, τη γλώσσα, τη γλωσσική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, τα θεωρείς ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου';... στον νου, φίλε Τσάννα, στη νοητική συνείδηση, στα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, τι βλέποντας, τι γνωρίζοντας άμεσα, τον νου, τη νοητική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, τα θεωρείς ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου';»

«Στο μάτι, φίλε Σαριπούττα, στην οφθαλμική συνείδηση, στα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, βλέποντας την παύση, γνωρίζοντας άμεσα την παύση, το μάτι, την οφθαλμική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της οφθαλμικής συνείδησης, τα θεωρώ ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'... κ.λπ... στη γλώσσα, φίλε Σαριπούττα, στη γλωσσική συνείδηση, στα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, βλέποντας την παύση, γνωρίζοντας

άμεσα την παύση, τη γλώσσα, τη γλωσσική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της γλωσσικής συνείδησης, τα θεωρώ ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'... κ.λπ... στον νου, φίλε Σαριπούττα, στη νοητική συνείδηση, στα φαινόμενα που πρέπει να γίνουν συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, βλέποντας την παύση, γνωρίζοντας άμεσα την παύση, τον νου, τη νοητική συνείδηση, τα φαινόμενα που γίνονται συνειδητά μέσω της νοητικής συνείδησης, τα θεωρώ ως 'αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα είπε στον σεβάσμιο Τσάννα: «Γι' αυτό, φίλε Τσάννα, και αυτή η διδασκαλία του Ευλογημένου πρέπει να στρέφεις την προσοχή σου συνεχώς καλά - 'για τον εξαρτώμενο υπάρχει ταλάντευση, για τον ανεξάρτητο δεν υπάρχει ταλάντευση. Όταν δεν υπάρχει ταλάντευση, υπάρχει γαλήνη. Όταν υπάρχει γαλήνη, δεν υπάρχει κλίση. Όταν δεν υπάρχει κλίση, δεν υπάρχει έλευση και πορεία. Όταν δεν υπάρχει έλευση και πορεία, δεν υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση. Όταν δεν υπάρχει θάνατος και επαναγέννηση, δεν υπάρχει ούτε εδώ ούτε εκεί ούτε ανάμεσα στα δύο. Αυτό ακριβώς είναι το τέλος του πόνου'».

Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα και ο σεβάσμιος Μαχάτσουντα, αφού νουθέτησαν τον σεβάσμιο Τσάννα με αυτή τη νουθεσία, σηκώθηκαν από τη θέση τους και έφυγαν. Τότε ο σεβάσμιος Τσάννα, λίγο μετά την αναχώρηση εκείνων των σεβάσμιων, χρησιμοποίησε μαχαίρι.

Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα πήγε προς τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον Ευλογημένο: «Ο σεβάσμιος Τσάννα, σεβάσμιε κύριε, χρησιμοποίησε μαχαίρι. Ποιος είναι ο προορισμός του, ποια η μελλοντική ζωή του;» «Δεν σου διακηρύχθηκε, Σαριπούττα, από τον μοναχό Τσάννα πρόσωπο με πρόσωπο η απουσία μομφής;» «Υπάρχει, σεβάσμιε κύριε, ένα χωριό των Βάτζι ονόματι Πουμπαβίτζανα. Εκεί ο σεβάσμιος Τσάννα έχει φιλικές οικογένειες, οικογένειες καλών φίλων, οικογένειες που επισκέπτεται». «Υπάρχουν πράγματι αυτές, Σαριπούττα, του μοναχού Τσάννα φιλικές οικογένειες, οικογένειες καλών φίλων, οικογένειες που επισκέπτεται. Δεν λέω όμως εγώ, Σαριπούττα, ότι σε αυτό το βαθμό είναι αξιόμεμπτος. Όποιος, Σαριπούττα, αφήνει αυτό το σώμα και προσκολλάται σε άλλο σώμα, αυτόν εγώ τον ονομάζω αξιόμεμπτος. Αυτό δεν υπάρχει στον μοναχό Τσάννα. 'Χωρίς μομφή ο μοναχός Τσάννα χρησιμοποίησε μαχαίρι' -έτσι αυτό, Σαριπούττα, να το θυμάσαι». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Πούννα

88. Τότε ο σεβάσμιος Πούννα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Πούννα είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος».

«Υπάρχουν, Πούννα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε

αυτές, εγείρεται απόλαυση. 'Από την προέλευση της απόλαυσης υπάρχει η προέλευση του υπαρξιακού πόνου, Πούννα', λέω... κ.λπ... υπάρχουν, Πούννα, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, Πούννα, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, εγείρεται απόλαυση. 'Από την προέλευση της απόλαυσης υπάρχει η προέλευση του υπαρξιακού πόνου, Πούννα', λέω.

«Υπάρχουν, Πούννα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η απόλαυση καταπαύει. 'Από την παύση της απόλαυσης υπάρχει η παύση του υπαρξιακού πόνου, Πούννα', λέω... κ.λπ... υπάρχουν, Πούννα, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η απόλαυση καταπαύει. 'Από την παύση της απόλαυσης υπάρχει η παύση του υπαρξιακού πόνου, Πούννα', λέω.

«Εσύ, Πούννα, που νουθετήθηκες από εμένα με αυτή τη σύντομη νουθεσία, σε ποια χώρα θα διαμείνεις;» «Υπάρχει, σεβάσμιε κύριε, μια χώρα ονόματι Σουνάπαρान्ता, εκεί θα διαμείνω».

«Άγριοι είναι, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता· σκληροί είναι, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता. Αν, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता σε υβρίσουν και σε προσβάλουν, τι θα σκεφτείς εκεί, Πούννα;»

«Αν, σεβάσμιε κύριε, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता με υβρίσουν και με προσβάλουν, εκεί θα σκεφτώ έτσι - 'καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता, πολύ καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता, που δεν μου δίνουν χτύπημα με την παλάμη'. Έτσι θα σκεφτώ εκεί, Ευλογημένε· έτσι θα σκεφτώ εκεί, Καλότυχε».

«Αν όμως, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता σου δώσουν χτύπημα με την παλάμη, τι θα σκεφτείς εκεί, Πούννα;»

«Αν, σεβάσμιε κύριε, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता μου δώσουν χτύπημα με την παλάμη, εκεί θα σκεφτώ έτσι - 'καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता, πολύ καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता, που δεν μου δίνουν χτύπημα με βώλο'. Έτσι θα σκεφτώ εκεί, Ευλογημένε· έτσι θα σκεφτώ εκεί, Καλότυχε».

«Αν όμως, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता σου δώσουν χτύπημα με βώλο, τι θα σκεφτείς εκεί, Πούννα;»

«Αν, σεβάσμιε κύριε, οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता μου δώσουν χτύπημα με βώλο, εκεί θα σκεφτώ έτσι - 'καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता, πολύ καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουνάπαρान्ता, που δεν μου δίνουν

χτύπημα με ραβδί'. Έτσι θα σκεφτώ εκεί, Ευλογημένε· έτσι θα σκεφτώ εκεί, Καλότυχε».

«Αν όμως, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουναπαράντα σου δώσουν χτύπημα με ραβδί, τι θα σκεφτείς εκεί, Πούννα;»

«Αν, σεβάσμιε κύριε, οι άνθρωποι της Σουναπαράντα μου δώσουν χτύπημα με ραβδί, εκεί θα σκεφτώ έτσι - 'καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουναπαράντα, πολύ καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουναπαράντα, που δεν μου δίνουν χτύπημα με μαχαίρι'. Έτσι θα σκεφτώ εκεί, Ευλογημένε· έτσι θα σκεφτώ εκεί, Καλότυχε».

«Αν όμως, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουναπαράντα σου δώσουν χτύπημα με μαχαίρι, τι θα σκεφτείς εκεί, Πούννα;»

«Αν, σεβάσμιε κύριε, οι άνθρωποι της Σουναπαράντα μου δώσουν χτύπημα με μαχαίρι, εκεί θα σκεφτώ έτσι - 'καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουναπαράντα, πολύ καλοί είναι πράγματι αυτοί οι άνθρωποι της Σουναπαράντα, που δεν μου αφαιρούν τη ζωή με κοφτερό μαχαίρι'. Έτσι θα σκεφτώ εκεί, Ευλογημένε· έτσι θα σκεφτώ εκεί, Καλότυχε».

«Αν όμως, Πούννα, οι άνθρωποι της Σουναπαράντα σου αφαιρέσουν τη ζωή με κοφτερό μαχαίρι, τι θα σκεφτείς εκεί, Πούννα;»

«Αν, σεβάσμιε κύριε, οι άνθρωποι της Σουναπαράντα μου αφαιρέσουν τη ζωή με κοφτερό μαχαίρι, εκεί θα σκεφτώ έτσι - 'υπάρχουν μαθητές εκείνου του Ευλογημένου που, αηδιασμένοι, ντροπιασμένοι και αποστρεφόμενοι το σώμα και τη ζωή, αναζητούν κάποιον να τους αφαιρέσει τη ζωή με μαχαίρι. Αυτό το μαχαίρι που αφαιρεί τη ζωή το απέκτησα χωρίς καν να το αναζητήσω'. Έτσι θα σκεφτώ εκεί, Ευλογημένε· έτσι θα σκεφτώ εκεί, Καλότυχε».

«Καλώς, καλώς, Πούννα! Θα μπορέσεις, Πούννα, προικισμένος με αυτόν τον αυτοέλεγχο και τη γαλήνη, να εγκατασταθείς στη χώρα της Σουναπαράντα. Όποτε θεωρείς ότι είναι η κατάλληλη ώρα, Πούννα».

Τότε ο σεβάσμιος Πούννα, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του, τακτοποίησε το κατάλυμά του, πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του και αναχώρησε για περιπλάνηση προς τη χώρα της Σουναπαράντα. Περιπλανώμενος σταδιακά, έφτασε στη χώρα της Σουναπαράντα. Εκεί ο σεβάσμιος Πούννα διέμενε στη χώρα της Σουναπαράντα. Τότε ο σεβάσμιος Πούννα εντός εκείνου του έτους οδήγησε περίπου πεντακόσιους λαϊκούς ακολούθους. Εντός εκείνου του έτους οδήγησε περίπου πεντακόσιες λαϊκές ακολούθους. Εντός εκείνου του έτους πραγματοποίησε τις τρεις αληθινές γνώσεις. Εντός εκείνου του έτους επέτυχε το τελικό Νιμπάνα.

Τότε αρκετοί μοναχοί πλησίασαν τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Εκείνος, σεβάσμιε κύριε, ο γιος καλής οικογένειας ονόματι Πούννα που νουθετήθηκε από τον Ευλογημένο με σύντομη νουθεσία, αυτός πέθανε. Ποιος είναι ο προορισμός του, ποια η μελλοντική ζωή του;»

«Σοφός, μοναχοί, ήταν ο γιος καλής οικογένειας Πούννα· ακολούθησε τη Διδασκαλία σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και δεν με ενόχλησε εξαιτίας της Διδασκαλίας. Ο γιος

καλής οικογένειας Πούννα, μοναχοί, επέτυχε το τελικό Νιμπάνα». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Μπαχίγια

89. Τότε ο σεβάσμιος Μπαχίγια πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μπαχίγια είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος».

«Τι νομίζεις, Μπαχίγια, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Οι υλικές μορφές είναι μόνιμες ή παροδικές;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... η οφθαλμική συνείδηση... κ.λπ... η οφθαλμική επαφή... κ.λπ... και αυτό που εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, Μπαχίγια, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται.

Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

Τότε ο σεβάσμιος Μπαχίγια, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε. Τότε ο σεβάσμιος Μπαχίγια,

μένοντας μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, σε σύντομο χρονικό διάστημα - για τον σκοπό που οι γιοι καλών οικογενειών σωστά αναχωρούν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, αυτό το ανυπέρβλητο - τον τελικό στόχο της άγιας ζωής, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παρέμεινε. Γνώρισε άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Και ο σεβάσμιος Μπαχίγια έγινε ένας από τους Αξιους. Έκτο.

7. Η πρώτη ομιλία για τη λαχτάρα

90. «Η λαχτάρα, μοναχοί, είναι αρρώστια, η λαχτάρα είναι απόστημα, η λαχτάρα είναι βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, ο Τατχάγκατα διαμένει χωρίς λαχτάρα, έχοντας αφαιρέσει το βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, αν ένας μοναχός επιθυμούσε 'να διαμένω χωρίς λαχτάρα, έχοντας αφαιρέσει το βέλος', δεν θα φανταζόταν το μάτι, δεν θα φανταζόταν στο μάτι, δεν θα φανταζόταν από το μάτι, δεν θα φανταζόταν ότι το μάτι είναι δικό μου· δεν θα φανταζόταν την υλική μορφή, δεν θα φανταζόταν στις υλικές μορφές, δεν θα φανταζόταν από την υλική μορφή, δεν θα φανταζόταν ότι οι υλικές μορφές είναι δικές μου· δεν θα φανταζόταν την οφθαλμική συνείδηση, δεν θα φανταζόταν στην οφθαλμική συνείδηση, δεν θα φανταζόταν από την οφθαλμική συνείδηση, δεν θα φανταζόταν ότι η οφθαλμική συνείδηση είναι δική μου· δεν θα φανταζόταν την οφθαλμική επαφή, δεν θα φανταζόταν στην οφθαλμική επαφή, δεν θα φανταζόταν από την οφθαλμική επαφή, δεν θα φανταζόταν ότι η οφθαλμική επαφή είναι δική μου. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν θα φανταζόταν, και σε αυτό δεν θα φανταζόταν, και από αυτό δεν θα φανταζόταν, δεν θα φανταζόταν ότι αυτό είναι δικό μου.

«Δεν θα φανταζόταν το αυτί... κ.λπ... δεν θα φανταζόταν τη μύτη... κ.λπ... δεν θα φανταζόταν τη γλώσσα, δεν θα φανταζόταν στη γλώσσα, δεν θα φανταζόταν από τη γλώσσα, δεν θα φανταζόταν ότι η γλώσσα είναι δική μου· δεν θα φανταζόταν τη γεύση... κ.λπ... δεν θα φανταζόταν τη γλωσσική συνείδηση... κ.λπ... δεν θα φανταζόταν τη γλωσσική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν θα φανταζόταν, και σε αυτό δεν θα φανταζόταν, και από αυτό δεν θα φανταζόταν, δεν θα φανταζόταν ότι αυτό είναι δικό μου.

«Δεν θα φανταζόταν το σώμα... κ.λπ... δεν θα φανταζόταν τον νου, δεν θα φανταζόταν στον νου, δεν θα φανταζόταν από τον νου, δεν θα φανταζόταν ότι ο νους είναι δικός μου· δεν θα φανταζόταν τα νοητικά φαινόμενα... κ.λπ... τη νοητική συνείδηση... κ.λπ... τη νοητική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν θα φανταζόταν, και σε αυτό δεν θα φανταζόταν, και από αυτό δεν θα φανταζόταν, δεν θα φανταζόταν ότι αυτό είναι δικό μου· δεν θα φανταζόταν το όλον, δεν θα φανταζόταν στο όλον, δεν θα φανταζόταν από το όλον, δεν θα φανταζόταν ότι το όλον είναι δικό μου.

«Αυτός, έτσι μη φανταζόμενος, δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Μη προσκολλώμενος δεν ταραζεται. Μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που

έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Έβδομη.

8. Η δεύτερη ομιλία για τη λαχτάρα

91. «Η λαχτάρα, μοναχοί, είναι αρρώστια, η λαχτάρα είναι απόστημα, η λαχτάρα είναι βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, ο Τατχάγκατα διαμένει χωρίς λαχτάρα, έχοντας αφαιρέσει το βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, αν ένας μοναχός επιθυμούσε 'να διαμένω χωρίς λαχτάρα, έχοντας αφαιρέσει το βέλος', δεν θα φανταζόταν το μάτι, δεν θα φανταζόταν στο μάτι, δεν θα φανταζόταν από το μάτι, δεν θα φανταζόταν ότι το μάτι είναι δικό μου· δεν θα φανταζόταν τις υλικές μορφές... η οφθαλμική συνείδηση... την οφθαλμική επαφή... ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν θα φανταζόταν, και σε αυτό δεν θα φανταζόταν, και από αυτό δεν θα φανταζόταν, δεν θα φανταζόταν ότι αυτό είναι δικό μου. Διότι ό,τι φαντάζεται, μοναχοί, σε ό,τι φαντάζεται, από ό,τι φαντάζεται, ό,τι φαντάζεται ότι είναι δικό μου, αυτό γίνεται διαφορετικό από εκείνο. Ο κόσμος, γινόμενος διαφορετικός, προσκολλημένος στην ύπαρξη, απολαμβάνει μόνο την ύπαρξη... κ.λπ...

«Δεν θα φανταζόταν τη γλώσσα, δεν θα φανταζόταν στη γλώσσα, δεν θα φανταζόταν από τη γλώσσα, δεν θα φανταζόταν ότι η γλώσσα είναι δική μου· δεν θα φανταζόταν τις γεύσεις... η γλωσσική συνείδηση... τη γλωσσική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν θα φανταζόταν, και σε αυτό δεν θα φανταζόταν, και από αυτό δεν θα φανταζόταν, δεν θα φανταζόταν ότι αυτό είναι δικό μου. Διότι ό,τι φαντάζεται, μοναχοί, σε ό,τι φαντάζεται, από ό,τι φαντάζεται, ό,τι φαντάζεται ότι είναι δικό μου, αυτό γίνεται διαφορετικό από εκείνο. Ο κόσμος, γινόμενος διαφορετικός, προσκολλημένος στην ύπαρξη, απολαμβάνει μόνο την ύπαρξη... κ.λπ...

«Δεν θα φανταζόταν τον νου, δεν θα φανταζόταν στον νου, δεν θα φανταζόταν από τον νου, δεν θα φανταζόταν ότι ο νους είναι δικός μου... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν θα φανταζόταν, και σε αυτό δεν θα φανταζόταν, και από αυτό δεν θα φανταζόταν, δεν θα φανταζόταν ότι αυτό είναι δικό μου. Διότι ό,τι φαντάζεται, μοναχοί, σε ό,τι φαντάζεται, από ό,τι φαντάζεται, ό,τι φαντάζεται ότι είναι δικό μου, αυτό γίνεται διαφορετικό από εκείνο. Ο κόσμος, γινόμενος διαφορετικός, προσκολλημένος στην ύπαρξη, απολαμβάνει μόνο την ύπαρξη.

«Όσα είναι τα συναθροίσματα, τα στοιχεία και οι αισθητήριες βάσεις, μοναχοί, και αυτά δεν θα φανταζόταν, και σε αυτά δεν θα φανταζόταν, και από αυτά δεν θα φανταζόταν, δεν θα φανταζόταν ότι αυτά είναι δικά μου. Αυτός, έτσι μη φανταζόμενος, δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Μη προσκολλώμενος δεν ταράζεται. Μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία για τη δυάδα

92. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη δυάδα. Ακούστε το. Και τι, μοναχοί, είναι η δυάδα; Το μάτι και οι υλικές μορφές, το αυτί και οι ήχοι, η μύτη και οι οσμές, η γλώσσα και οι γεύσεις, το σώμα και τα απτά αντικείμενα, ο νους και τα νοητικά φαινόμενα - αυτό ονομάζεται, μοναχοί, δυάδα.

«Όποιος, μοναχοί, θα έλεγε έτσι - 'Εγώ, αφού απορρίψω αυτή τη δυάδα, θα διακηρύξω μια άλλη δυάδα', αυτό θα ήταν απλώς κενή ομιλία· και όταν ρωτηθεί δεν θα μπορούσε να απαντήσει, και επιπλέον θα περιερχόταν σε δυσφορία. Για ποιο λόγο; Επειδή, μοναχοί, είναι εκτός του πεδίου του». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία για τη δυάδα

93. «Εξαρτώμενη από δυάδα, μοναχοί, εμφανίζεται η συνείδηση. Και πώς, μοναχοί, εξαρτώμενη από δυάδα εμφανίζεται η συνείδηση; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Το μάτι είναι παροδικό, υποκείμενο σε μεταβολή, γινόμενο διαφορετικό. Οι υλικές μορφές είναι παροδικές, υποκείμενες σε μεταβολή, υποκείμενες σε αλλοίωση. Έτσι αυτή η δυάδα είναι ασταθής και ταλαντευόμενη, παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Όποια αιτία και όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της οφθαλμικής συνείδησης, κι αυτή η αιτία και αυτή η συνθήκη είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η οφθαλμική συνείδηση όμως, μοναχοί, που έχει εγερθεί εξαρτώμενη από παροδική συνθήκη, πώς θα είναι μόνιμη; Όποια, μοναχοί, είναι η συνάντηση, η συγκέντρωση, η συνάθροιση αυτών των τριών φαινομένων, αυτή ονομάζεται οφθαλμική επαφή. Και η οφθαλμική επαφή είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Όποια αιτία και όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της οφθαλμικής επαφής, κι αυτή η αιτία και αυτή η συνθήκη είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η οφθαλμική επαφή όμως, μοναχοί, που έχει εγερθεί εξαρτώμενη από παροδική συνθήκη, πώς θα είναι μόνιμη; Πληττόμενος, μοναχοί, βιώνει, πληττόμενος προτίθεται, πληττόμενος αντιλαμβάνεται. Έτσι και αυτά τα φαινόμενα είναι ασταθή και ταλαντευόμενα, παροδικά, υποκείμενα σε μεταβολή, υποκείμενα σε αλλοίωση. Το αυτί... κ.λπ...

«Εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται η γλωσσική συνείδηση. Η γλώσσα είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Οι γεύσεις είναι παροδικές, υποκείμενες σε μεταβολή, υποκείμενες σε αλλοίωση. Έτσι αυτή η δυάδα είναι ασταθής και ταλαντευόμενη, παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η γλωσσική συνείδηση είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Όποια αιτία και όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της γλωσσικής συνείδησης, κι αυτή η αιτία και αυτή η συνθήκη είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η γλωσσική συνείδηση όμως, μοναχοί, που έχει εγερθεί εξαρτώμενη από παροδική συνθήκη, πώς θα είναι μόνιμη; Όποια, μοναχοί, είναι η συνάντηση, η συγκέντρωση, η συνάθροιση αυτών των τριών φαινομένων, αυτή ονομάζεται γλωσσική επαφή. Και η γλωσσική επαφή είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Όποια αιτία και όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της γλωσσικής επαφής, κι αυτή η αιτία και αυτή η συνθήκη είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η γλωσσική επαφή όμως, μοναχοί, που έχει εγερθεί εξαρτώμενη από παροδική συνθήκη, πώς θα είναι μόνιμη; Πληττόμενος, μοναχοί, βιώνει, πληττόμενος προτίθεται, πληττόμενος

αντιλαμβάνεται. Έτσι και αυτά τα φαινόμενα είναι ασταθή και ταλαντευόμενα, παροδικά, υποκείμενα σε μεταβολή, υποκείμενα σε αλλοίωση. Το σώμα... κ.λπ...

Εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Ο νους είναι παροδικός, υποκείμενος σε μεταβολή, γινόμενος διαφορετικός. Τα νοητικά αντικείμενα είναι παροδικά, υποκείμενα σε μεταβολή, υποκείμενα σε αλλοίωση. Έτσι αυτή η δυάδα είναι ασταθής και ταλαντευόμενη, παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η νοητική συνείδηση είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Όποια αιτία και όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της νοητικής συνείδησης, κι αυτή η αιτία κι αυτή η συνθήκη είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η νοητική συνείδηση όμως, μοναχοί, που έχει εγερθεί εξαρτώμενη από παροδική συνθήκη, πώς θα είναι μόνιμη; Η συνάντηση, μοναχοί, η συγκέντρωση, η συνάθροιση αυτών των τριών φαινομένων, αυτή ονομάζεται νοητική επαφή. Και η νοητική επαφή είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Όποια αιτία και όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της νοητικής επαφής, κι αυτή η αιτία κι αυτή η συνθήκη είναι παροδική, υποκείμενη σε μεταβολή, γινόμενη διαφορετική. Η νοητική επαφή όμως, μοναχοί, που έχει εγερθεί εξαρτώμενη από παροδική συνθήκη, πώς θα είναι μόνιμη; Πληττόμενος, μοναχοί, βιώνει, πληττόμενος προτίθεται, πληττόμενος αντιλαμβάνεται. Έτσι και αυτά τα φαινόμενα είναι ασταθή και ταλαντευόμενα, παροδικά, υποκείμενα σε μεταβολή, υποκείμενα σε αλλοίωση. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, εξαρτώμενη από τη δυάδα εμφανίζεται η συνείδηση». Δέκατη.

Το κεφάλαιο του Τσάννα, ένατο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Αποσύνθεση, κενό, συνοπτικά, Τσάννα, Πούννα και Μπαχίγια·
με τη λαχτάρα δύο ειπώθηκαν, με τη δυάδα τα άλλα δύο.

10. Το κεφάλαιο των έξι

1. Η ομιλία για το αδάμαστο και αφύλακτο

94. Προέλευση στη Σαβάττι. «Αυτές οι έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, μοναχοί, αδάμαστες, αφύλακτες, απροστάτευτες, ασυγκράτητες, φέρνουν δυστυχία. Ποια έξι; Το μάτι, μοναχοί, ως αισθητηριακή βάση της επαφής, αδάμαστο, αφύλακτο, απροστάτευτο, ασυγκράτητο, φέρνει δυστυχία... κ.λπ... η γλώσσα, μοναχοί, ως αισθητηριακή βάση της επαφής, αδάμαστη, αφύλακτη, απροστάτευτη, ασυγκράτητη, φέρνει δυστυχία... κ.λπ... ο νους, μοναχοί, ως αισθητηριακή βάση της επαφής, αδάμαστος, αφύλακτος, απροστάτευτος, ασυγκράτητος, φέρνει δυστυχία. Αυτές, μοναχοί, οι έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, αδάμαστες, αφύλακτες, απροστάτευτες, ασυγκράτητες, φέρνουν δυστυχία».

«Αυτές οι έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, μοναχοί, καλά δαμασμένες, καλά φυλαγμένες, καλά προστατευμένες, καλά συγκρατημένες, φέρνουν ευτυχία. Ποια έξι; Το μάτι, μοναχοί, ως αισθητηριακή βάση της επαφής, καλά δαμασμένο, καλά φυλαγμένο, καλά προστατευμένο, καλά συγκρατημένο, φέρνει ευτυχία... κ.λπ... η γλώσσα, μοναχοί, ως αισθητηριακή βάση της επαφής, καλά δαμασμένη, καλά φυλαγμένη, καλά προστατευμένη, καλά συγκρατημένη, φέρνει ευτυχία... κ.λπ... ο νους, μοναχοί, ως αισθητηριακή βάση της επαφής, καλά δαμασμένος, καλά

φυλαγμένος, καλά προστατευμένος, καλά συγκρατημένος, φέρνει ευτυχία. Αυτές, μοναχοί, οι έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, καλά δαμασμένες, καλά φυλαγμένες, καλά προστατευμένες, καλά συγκρατημένες, φέρνουν ευτυχία». Αυτά είπε ο Ευλογημένος... κ.λπ... ο Διδάσκαλος είπε αυτό -

«Έξι μόνο αισθητηριακές βάσεις της επαφής, μοναχοί, όπου ο ασυγκράτητος υφίσταται δυστυχία· αυτοί που γνώρισαν την αυτοσυγκράτησή τους, με την πίστη ως σύντροφο, παραμένουν αμόλυντοι.

«Αφού δει μορφές ευχάριστες, και επίσης αφού δει δυσάρεστες· στην ευχάριστη ας απομακρύνει την ατραπό της λαγνείας, και ας μη μολύνει τον νου σκεπτόμενος 'αυτό είναι δυσάρεστο για μένα'.

«Και αφού ακούσει ήχο, και τα δύο αγαπητό και μη αγαπητό, στον αγαπητό ήχο ας μην είναι προσκολλημένος· και στο μη αγαπητό ας απομακρύνει αυτό που έχει πάει στο μίσος, και ας μη μολύνει τον νου σκεπτόμενος 'αυτό είναι δυσάρεστο για μένα'.

«Και αφού μυρίσει οσμή ευωδιαστή, ευχάριστη, και επίσης αφού μυρίσει ακάθαρτη, δυσάρεστη· στο δυσάρεστο θα απομάκρυνε την αποστροφή, και οδηγούμενος από επιθυμία δεν θα ήταν στο ευχάριστο.

«Και έχοντας γευτεί γεύση νόστιμη που δεν έχει δοκιμαστεί, και επίσης έχοντας γευτεί κάποτε άνοστη· τη νόστιμη γεύση δεν θα έτρωγε αγκιστρωμένος, και στις άνοστες δεν θα έδειχνε αντίθεση.

«Πληττόμενος από επαφή δεν θα μεθούσε με ευτυχία, και πληττόμενος από δυστυχία δεν θα έτρεμε· τη δυάδα επαφής, ευτυχία και δυστυχία, θα αντιμετώπιζε με αταραξία, μη συμφωνώντας, μη διαφωνώντας με τίποτα.

«Οι αντιλήψεις εμμονής, οι κατώτεροι άνθρωποι, εμμένοντας πλησιάζουν, αυτοί που έχουν αντιλήψεις· το δημιουργημένο από τον νου και βασισμένο στην οικογενειακή ζωή, όλο αυτό, απωθώντας, κινείται βασισμένος στην απάρνηση.

«Έτσι όταν ο νους στα έξι είναι καλά αναπτυγμένος, η συνείδηση αυτού που πλήττεται δεν κλονίζεται πουθενά· αυτοί, υπερβαίνοντας το πάθος και το μίσος, μοναχοί, γίνετε αυτοί που περάσει πέρα από τη γέννηση και τον θάνατο». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τον Μαλουνκβαπούττα

95. Τότε ο σεβάσμιος Μαλουκυαπούττα πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ...

Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαλουκυαπούττα είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος».

«Τώρα λοιπόν, Μαλουκυαπούττα, τι θα πούμε στους νέους μοναχούς! Όταν εσύ, μοναχέ, γηραιός, ηλικιωμένος, προχωρημένης ηλικίας, που έχεις διανύσει μεγάλη περίοδο και έχεις φτάσει στο τέλος της ζωής σου, ζητάς συνοπτική νουθεσία».

«Αν και εγώ, σεβάσμιε κύριε, είμαι γηραιός, ηλικιωμένος, προχωρημένης ηλικίας, έχω διανύσει μεγάλη περίοδο και έχω φτάσει στο τέλος της ζωής μου. Ας μου διδάξει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ας διδάξει ο Καλότυχος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ίσως εγώ να κατανοήσω το νόημα αυτού που είπε ο Ευλογημένος. Ίσως εγώ να γίνω κληρονόμος αυτού που είπε ο Ευλογημένος».

«Τι νομίζεις, Μαλουκυαπούττα, εκείνες οι υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι που δεν έχεις δει και δεν είχες δει πριν, και δεν βλέπεις, και δεν σου συμβαίνει να δεις; Υπάρχει σε σένα εκεί θέληση ή πάθος ή αγάπη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Εκείνοι οι ήχοι αντιληπτοί από το αυτί που δεν έχεις ακούσει και δεν είχες ακούσει πριν, και δεν ακούς, και δεν σου συμβαίνει να ακούσεις; Υπάρχει σε σένα εκεί θέληση ή πάθος ή αγάπη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Εκείνες οι οσμές αντιληπτές από τη μύτη που δεν έχεις μυρίσει και δεν είχες μυρίσει πριν, και δεν μυρίζεις, και δεν σου συμβαίνει να μυρίσεις; Υπάρχει σε σένα εκεί θέληση ή πάθος ή αγάπη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Εκείνες οι γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα που δεν έχεις γευτεί και δεν είχες γευτεί πριν, και δεν γεύεσαι, και δεν σου συμβαίνει να γευτείς; Υπάρχει σε σένα εκεί θέληση ή πάθος ή αγάπη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Εκείνα τα απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα που δεν έχεις αγγίξει και δεν είχες αγγίξει πριν, και δεν αγγίζεις, και δεν σου συμβαίνει να αγγίξεις; Υπάρχει σε σένα εκεί θέληση ή πάθος ή αγάπη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Εκείνα τα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου που δεν έχεις συνειδητοποιήσει και δεν είχες συνειδητοποιήσει πριν, και δεν συνειδητοποιείς, και δεν σου συμβαίνει να συνειδητοποιήσεις; Υπάρχει σε σένα εκεί θέληση ή πάθος ή αγάπη;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Εδώ λοιπόν σε σένα, Μαλουκυαπούττα, στα φαινόμενα που πρέπει να ιδωθούν, ακουστούν, αισθανθούν και συνειδητοποιηθούν, στο ορατό θα υπάρχει μόνο το ορατό, στο ακουστό θα υπάρχει μόνο το ακουστό, στο αισθητό θα υπάρχει μόνο το αισθητό, στο συνειδητό θα υπάρχει μόνο το συνειδητό. Όταν λοιπόν σε σένα, Μαλουκυαπούττα, στα φαινόμενα που πρέπει να ιδωθούν, ακουστούν, αισθανθούν και συνειδητοποιηθούν, στο ορατό θα υπάρχει μόνο το ορατό, στο ακουστό θα υπάρχει μόνο το ακουστό, στο αισθητό θα υπάρχει μόνο το αισθητό, στο συνειδητό θα υπάρχει μόνο το συνειδητό· τότε εσύ, Μαλουκυαπούττα, δεν θα είσαι μέσω αυτού. Όταν εσύ, Μαλουκυαπούττα, δεν είσαι μέσω αυτού· τότε εσύ, Μαλουκυαπούττα, δεν

θα είσαι εκεί. Όταν εσύ, Μαλουκυαπούττα, δεν είσαι εκεί· τότε εσύ,
Μαλουκυαπούττα, δεν θα είσαι ούτε εδώ, ούτε εκεί, ούτε ανάμεσα στα δύο. Αυτό
ακριβώς είναι το τέλος του πόνου».

«Αυτού, σεβάσμιε κύριε, που ειπώθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, κατανοώ
αναλυτικά το νόημα -

«Έχοντας δει μια μορφή, η μνήμη χάνεται, σε αυτόν που στρέφει την προσοχή
του στο αγαπητό χαρακτηριστικό·
με νου γεμάτο λαγνεία βιώνει, και παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Σε αυτόν αυξάνονται τα αισθήματα, πολλά που προέρχονται από τη μορφή·
η πλεονεξία και η βλάβη, ο νους του πλήττεται·
έτσι σε αυτόν που στοιβάζει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται μακριά.

«Έχοντας ακούσει έναν ήχο, η μνήμη χάνεται, σε αυτόν που στρέφει την
προσοχή του στο αγαπητό χαρακτηριστικό·
με νου γεμάτο λαγνεία βιώνει, και παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Σε αυτόν αυξάνονται τα αισθήματα, πολλά που προέρχονται από τον ήχο·
η πλεονεξία και η βλάβη, ο νους του πλήττεται·
έτσι σε αυτόν που στοιβάζει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται μακριά.

«Έχοντας μυρίσει μια οσμή, η μνήμη χάνεται, σε αυτόν που στρέφει την
προσοχή του στο αγαπητό χαρακτηριστικό·
με νου γεμάτο λαγνεία βιώνει, και παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Σε αυτόν αυξάνονται τα αισθήματα, πολλά που προέρχονται από την οσμή·
η πλεονεξία και η βλάβη, ο νους του πλήττεται·
έτσι σε αυτόν που στοιβάζει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται μακριά.

«Έχοντας γευτεί μια γεύση, η μνήμη χάνεται, σε αυτόν που στρέφει την
προσοχή του στο αγαπητό χαρακτηριστικό·
με νου γεμάτο λαγνεία βιώνει, και παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Σε αυτόν αυξάνονται τα αισθήματα, πολλά που προέρχονται από τη γεύση·
η πλεονεξία και η βλάβη, ο νους του πλήττεται·
έτσι σε αυτόν που στοιβάζει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται μακριά.

«Έχοντας βιώσει μια επαφή, η μνήμη χάνεται, σε αυτόν που στρέφει την
προσοχή του στο αγαπητό χαρακτηριστικό·
με νου γεμάτο λαγνεία βιώνει, και παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Σε αυτόν αυξάνονται τα αισθήματα, πολλά που προέρχονται από την επαφή·
η πλεονεξία και η βλάβη, ο νους του πλήττεται·
έτσι σε αυτόν που στοιβάζει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται μακριά.

«Έχοντας γνωρίσει ένα νοητικό φαινόμενο, η μνήμη χάνεται, σε αυτόν που
στρέφει την προσοχή του στο αγαπητό χαρακτηριστικό·
με νου γεμάτο λαγνεία βιώνει, και παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Σε αυτόν αυξάνονται τα αισθήματα, πολλά που προέρχονται από τα νοητικά φαινόμενα·

η πλεονεξία και η βλάβη, ο νους του πλήττεται·

έτσι σε αυτόν που στοιβάζει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται μακριά.

Αυτός δεν παθιάζεται με τις υλικές μορφές, έχοντας δει μια μορφή παραμένει μνήμων·

με αποπαθιασμένο νου βιώνει, και δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

Καθώς αυτός βλέπει την υλική μορφή, και επίσης καλλιεργεί το αίσθημα·

εξαντλείται και δεν συσσωρεύεται, έτσι αυτός ζει μνήμων·

έτσι σε αυτόν που αποσυσσωρεύει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται κοντά.

Αυτός δεν παθιάζεται με τους ήχους, έχοντας ακούσει έναν ήχο παραμένει μνήμων·

με αποπαθιασμένο νου βιώνει, και δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

Καθώς αυτός ακούει τον ήχο, και επίσης καλλιεργεί το αίσθημα·

εξαντλείται και δεν συσσωρεύεται, έτσι αυτός ζει μνήμων·

έτσι σε αυτόν που αποσυσσωρεύει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται κοντά.

Αυτός δεν παθιάζεται με τις οσμές, έχοντας μυρίσει μια οσμή παραμένει μνήμων·

με αποπαθιασμένο νου βιώνει, και δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

Καθώς αυτός μυρίζει την οσμή, και επίσης καλλιεργεί το αίσθημα·

εξαντλείται και δεν συσσωρεύεται, έτσι αυτός ζει μνήμων·

έτσι σε αυτόν που αποσυσσωρεύει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται κοντά.

Αυτός δεν παθιάζεται με τις γεύσεις, έχοντας γευτεί μια γεύση παραμένει μνήμων·

με αποπαθιασμένο νου βιώνει, και δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

Καθώς αυτός γεύεται τη γεύση, και επίσης καλλιεργεί το αίσθημα·

εξαντλείται και δεν συσσωρεύεται, έτσι αυτός ζει μνήμων·

έτσι σε αυτόν που αποσυσσωρεύει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται κοντά.

Αυτός δεν παθιάζεται με τις επαφές, έχοντας βιώσει μια επαφή παραμένει μνήμων·

με αποπαθιασμένο νου βιώνει, και δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

Καθώς αυτός βιώνει την επαφή, και επίσης καλλιεργεί το αίσθημα·

εξαντλείται και δεν συσσωρεύεται, έτσι αυτός ζει μνήμων·

έτσι σε αυτόν που αποσυσσωρεύει πόνο, το Νιμπάνα λέγεται κοντά.

Αυτός δεν παθιάζεται με τα νοητικά φαινόμενα, έχοντας γνωρίσει ένα νοητικό φαινόμενο παραμένει μνήμων·

με αποπαθιασμένο νου βιώνει, και δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

Καθώς αυτός γνωρίζει το νοητικό φαινόμενο, και επίσης καλλιεργεί το

αίσθημα·

εξαντλείται και δεν συσσωρεύεται, έτσι αυτός ζει μνημών·

Έτσι σε αυτόν που αποσυσσωρεύει τον πόνο, η Νιμπάνα λέγεται κοντά».

«Αυτού, σεβάσμιε κύριε, που ειπώθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα». «Καλώς, καλώς, Μαλουνκuaπούττα! Καλώς πράγματι εσύ, Μαλουνκuaπούττα, κατανοείς αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από εμένα -

«Έχοντας δει μια μορφή, η μνήμη χάνεται, σε αυτόν που στρέφει την προσοχή του στο αγαπητό χαρακτηριστικό·

με νου γεμάτο λαγνεία βιώνει, και παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Σε αυτόν αυξάνονται τα αισθήματα, πολλά που προέρχονται από τη μορφή· η πλεονεξία και η βλάβη, ο νους του πλήττεται·

έτσι σε αυτόν που συσσωρεύει τον πόνο, η Νιμπάνα λέγεται μακριά... κ.λπ...

Αυτός δεν παθιάζεται με τα νοητικά φαινόμενα, έχοντας γνωρίσει ένα νοητικό φαινόμενο παραμένει μνημών·

με αποπαθιασμένο νου βιώνει, και δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτό.

«Καθώς αυτός συνειδητοποιεί το νοητικό φαινόμενο, και επίσης καλλιεργεί το αίσθημα·

εξαντλείται και δεν συσσωρεύεται, έτσι αυτός ζει μνημών·

Έτσι σε αυτόν που αποσυσσωρεύει τον πόνο, η Νιμπάνα λέγεται κοντά».

«Αυτού λοιπόν, Μαλουνκuaπούττα, που ειπώθηκε συνοπτικά από εμένα, έτσι αναλυτικά πρέπει να κατανοηθεί το νόημα».

Τότε ο σεβάσμιος Μαλουνκuaπούττα, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε. Τότε ο σεβάσμιος Μαλουνκuaπούττα, μένοντας μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, σε σύντομο χρονικό διάστημα - για τον σκοπό που οι γιοι καλών οικογενειών σωστά αναχωρούν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, αυτό το ανυπέρβλητο - τον τελικό στόχο της άγιας ζωής, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παρέμεινε. Γνώρισε άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Και ο σεβάσμιος Μαλουνκuaπούττα έγινε ένας από τους Άξιους. Δεύτερο.

3. Η ομιλία για τον υποκείμενο στον ξεπεσμό

96. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τον υποκείμενο στον ξεπεσμό και τον μη υποκείμενο στον ξεπεσμό και τις έξι βάσεις της υπέρβασης. Ακούστε το. Και πώς, μοναχοί, είναι κάποιος υποκείμενος στον ξεπεσμό; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει δει μια υλική μορφή με το μάτι, εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αν ένας μοναχός τους αποδέχεται, δεν τους εγκαταλείπει, δεν τους απομακρύνει, δεν τους τερματίζει, δεν τους οδηγεί στην εξαφάνιση, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'Ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε ξεπεσμός από τον

Ευλογημένο... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, εγείρονται... κ.λπ... επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αν ένας μοναχός τους αποδέχεται, δεν τους εγκαταλείπει, δεν τους απομακρύνει, δεν τους τερματίζει, δεν τους οδηγεί στην εξαφάνιση, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε ξεπεσμός από τον Ευλογημένο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, είναι κάποιος υποκείμενος στον ξεπεσμό.

«Και πώς, μοναχοί, είναι κάποιος μη υποκείμενος στον ξεπεσμό; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει δει μια υλική μορφή με το μάτι, εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αν ένας μοναχός δεν τους αποδέχεται, τους εγκαταλείπει, τους απομακρύνει, τους τερματίζει, τους οδηγεί στην εξαφάνιση, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'δεν ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε μη ξεπεσμός από τον Ευλογημένο... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, εγείρονται... κ.λπ... επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αν ένας μοναχός δεν τους αποδέχεται, τους εγκαταλείπει, τους απομακρύνει, τους τερματίζει, τους οδηγεί στην εξαφάνιση, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'δεν ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε μη ξεπεσμός από τον Ευλογημένο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, είναι κάποιος μη υποκείμενος στον ξεπεσμό.

«Και ποιες, μοναχοί, είναι οι έξι βάσεις της υπέρβασης; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει δει μια υλική μορφή με το μάτι, δεν εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'αυτή η αισθητήρια βάση έχει υπερβαθεί'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε βάση της υπέρβασης από τον Ευλογημένο... κ.λπ... επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν εγείρονται κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'αυτή η αισθητήρια βάση έχει υπερβαθεί'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε βάση της υπέρβασης από τον Ευλογημένο. Αυτές ονομάζονται, μοναχοί, οι έξι βάσεις της υπέρβασης». Τρίτη.

4. Η ομιλία για αυτόν που ζει με αμέλεια

97. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, αυτόν που διαμένει με αμέλεια και αυτόν που διαμένει με επιμέλεια. Ακούστε το. Και πώς, μοναχοί, κάποιος διαμένει με αμέλεια; Σε αυτόν που διαμένει με την οφθαλμική ικανότητα ασυγκράτητη, μοναχοί, η συνείδηση διαποτίζεται. Σε αυτόν με τη διαποτισμένη συνείδηση σχετικά με τα υλικά φαινόμενα αντιληπτά με το μάτι, δεν υπάρχει χαρά. Όταν δεν υπάρχει χαρά, δεν υπάρχει αγαλλίαση. Όταν δεν υπάρχει αγαλλίαση, δεν υπάρχει γαλήνη. Όταν δεν υπάρχει γαλήνη, υπάρχει πόνος. Σε αυτόν που πονά, η συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι αυτοσυγκεντρωμένη, τα νοητικά φαινόμενα δεν εμφανίζονται. Λόγω της μη εμφάνισης των νοητικών φαινομένων, θεωρείται ότι

διαμένει με αμέλεια... κ.λπ... Σε αυτόν που διαμένει με τη γλωσσική ικανότητα ασυγκράτητη, μοναχοί, η συνείδηση διαποτίζεται σχετικά με τις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα· σε αυτόν με τη διαποτισμένη συνείδηση... κ.λπ... θεωρείται ότι διαμένει με αμέλεια... κ.λπ... Σε αυτόν που διαμένει με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, μοναχοί, η συνείδηση διαποτίζεται σχετικά με τα νοητικά αντικείμενα αντιληπτά από τον νου· σε αυτόν με τη διαποτισμένη συνείδηση, δεν υπάρχει χαρά. Όταν δεν υπάρχει χαρά, δεν υπάρχει αγαλλίαση. Όταν δεν υπάρχει αγαλλίαση, δεν υπάρχει γαλήνη. Όταν δεν υπάρχει γαλήνη, υπάρχει πόνος. Σε αυτόν που πονά, η συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι αυτοσυγκεντρωμένη, τα νοητικά φαινόμενα δεν εμφανίζονται. Λόγω της μη εμφάνισης των νοητικών φαινομένων, θεωρείται ότι διαμένει με αμέλεια. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, κάποιος διαμένει με αμέλεια.

«Και πώς, μοναχοί, κάποιος διαμένει με επιμέλεια; Σε αυτόν που διαμένει με την οφθαλμική ικανότητα συγκρατημένη, μοναχοί, η συνείδηση δεν διαποτίζεται σχετικά με τα υλικά φαινόμενα αντιληπτά με το μάτι· σε αυτόν με τη μη διαποτισμένη συνείδηση, γεννιέται χαρά. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση. Σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει. Αυτός που έχει γαλήνιο σώμα, διαμένει με ευτυχία. Σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Όταν η συνείδηση είναι αυτοσυγκεντρωμένη, τα νοητικά φαινόμενα εμφανίζονται. Λόγω της εμφάνισης των νοητικών φαινομένων, θεωρείται ότι διαμένει με επιμέλεια... κ.λπ... Σε αυτόν που διαμένει με τη γλωσσική ικανότητα συγκρατημένη, μοναχοί, η συνείδηση δεν διαποτίζεται... κ.λπ... θεωρείται ότι διαμένει με επιμέλεια. Σε αυτόν που διαμένει με τη νοητική ικανότητα συγκρατημένη, μοναχοί, η συνείδηση δεν διαποτίζεται σχετικά με τα νοητικά αντικείμενα αντιληπτά από τον νου· σε αυτόν με τη μη διαποτισμένη συνείδηση, γεννιέται χαρά. Σε αυτόν που χαίρεται, γεννιέται αγαλλίαση. Σε αυτόν που έχει αγαλλίαση στον νου, το σώμα γαληνεύει. Αυτός που έχει γαλήνιο σώμα, διαμένει με ευτυχία. Σε αυτόν που είναι ευτυχισμένος, η συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται. Όταν η συνείδηση είναι αυτοσυγκεντρωμένη, τα νοητικά φαινόμενα εμφανίζονται. Λόγω της εμφάνισης των νοητικών φαινομένων, θεωρείται ότι διαμένει με επιμέλεια. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, κάποιος διαμένει με επιμέλεια». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για την αυτοσυγκράτηση

98. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την αυτοσυγκράτηση και τη μη-αυτοσυγκράτηση. Ακούστε το. Και πώς, μοναχοί, υπάρχει μη-αυτοσυγκράτηση; Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε ξεπεσμός από τον Ευλογημένο... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε ξεπεσμός από τον Ευλογημένο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει μη-αυτοσυγκράτηση.

«Και πώς, μοναχοί, υπάρχει αυτοσυγκράτηση; Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό, μοναχοί, από τον μοναχό - 'δεν ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε μη ξεπεσμός από τον Ευλογημένο... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τα απολαμβάνει, δεν τα ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά, αυτό πρέπει να γίνει γνωστό από τον μοναχό - 'δεν ξεπέφτω από τις καλές νοητικές καταστάσεις'. Αυτό πράγματι ονομάστηκε μη ξεπεσμός από τον Ευλογημένο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει αυτοσυγκράτηση». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την αυτοσυγκέντρωση

99. «Αναπτύσσετε, μοναχοί, την αυτοσυγκέντρωση. Ένας αυτοσυγκεντρωμένος μοναχός, μοναχοί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι. Και τι κατανοεί όπως πραγματικά είναι; Κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'το μάτι είναι παροδικό'. κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'οι υλικές μορφές είναι παροδικές'. κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική'. κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'η οφθαλμική επαφή είναι παροδική'. Κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό'... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'ο νους είναι παροδικός'. Τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό'. Αναπτύσσετε, μοναχοί, την αυτοσυγκέντρωση. Ένας αυτοσυγκεντρωμένος μοναχός, μοναχοί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι». Έκτο.

7. Η ομιλία για την απομόνωση

100. «Αφοσιωθείτε στην απομόνωση, μοναχοί. Ένας μοναχός σε απομόνωση, μοναχοί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι. Και τι κατανοεί όπως πραγματικά είναι; Κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'το μάτι είναι παροδικό'. κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'οι υλικές μορφές είναι παροδικές'. κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική'. κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'η οφθαλμική επαφή είναι παροδική'. Κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό'... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι: 'ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό'. Αφοσιωθείτε στην απομόνωση, μοναχοί. Ένας μοναχός σε απομόνωση, μοναχοί, κατανοεί όπως πραγματικά είναι». Έβδομη.

8. Η πρώτη ομιλία για το μη δικό σας

101. «Ό,τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας, αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Και τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας; Το μάτι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας. Αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που

θα είναι προς ευημερία και ευτυχία.

«Όπως, μοναχοί, ό,τι χόρτα, ξύλα, κλαδιά και φύλλα υπάρχουν σε αυτό το άλσος του Τζέτα, αν ο κόσμος τα έπαιρνε ή τα έκαιγε ή τα χρησιμοποιούσε όπως ήθελε, μήπως θα σκεφτόσασταν έτσι - 'Ο κόσμος μας παίρνει ή μας καίει ή μας χρησιμοποιεί όπως θέλει';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Για ποιο λόγο;»

«Διότι αυτό, σεβάσμιε κύριε, δεν είναι ούτε ο εαυτός μας ούτε κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό».

«Ακριβώς έτσι, μοναχοί, το μάτι δεν είναι δικό σας. Αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Οι υλικές μορφές δεν είναι δικές σας... η οφθαλμική συνείδηση... η οφθαλμική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν είναι δικό σας. Αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία». Όγδοη.

9. Η δεύτερη ομιλία για το μη δικό σας

102. «Ό,τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας, αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Και τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας; Το μάτι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας. Αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Οι υλικές μορφές δεν είναι δικές σας. Αυτές εγκαταλείψτε. Αυτές που έχουν εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Η οφθαλμική συνείδηση δεν είναι δική σας. Αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Η οφθαλμική επαφή δεν είναι δική σας. Αυτό εγκαταλείψτε. Αυτή που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό δεν είναι δικό σας. Αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Ό,τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας, αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία». Ένατη.

10. Η ομιλία για το νερό

103. «Ο Ουντάκα, μοναχοί, ο γιος του Ράμα, έλεγε αυτά τα λόγια - 'αυτός πράγματι είναι γνώστης, αυτός πράγματι είναι ο νικητής των πάντων, αυτός πράγματι έχει ξεριζώσει τη μη ξεριζωμένη ρίζα του αποστήματος'. Αλλά αυτό, μοναχοί, ο Ουντάκα ο γιος του Ράμα, ενώ δεν είναι γνώστης, λέει 'είμαι γνώστης', ενώ δεν είναι νικητής των πάντων, λέει 'είμαι νικητής των πάντων', ενώ η ρίζα του αποστήματος δεν έχει ξεριζωθεί, λέει 'η ρίζα του αποστήματος έχει ξεριζωθεί από μένα'. Εδώ λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'αυτός πράγματι είναι γνώστης, αυτός πράγματι είναι ο νικητής των πάντων, αυτός πράγματι έχει ξεριζώσει τη μη ξεριζωμένη ρίζα του αποστήματος'».

«Και πώς, μοναχοί, κάποιος είναι γνώστης; Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής· έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός είναι γνώστης.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι νικητής των πάντων; Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, είναι απελευθερωμένος μέσω της μη προσκόλλησης· έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός είναι νικητής των πάντων.

«Και πώς, μοναχοί, σε έναν μοναχό η μη ξεριζωμένη ρίζα του αποστήματος έχει ξεριζωθεί; 'Απόστημα', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτού του σώματος που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, γεννημένου από μητέρα και πατέρα, θρεμμένου με ρύζι και αρτοπαρασκεύασμα, υποκείμενου στην παροδικότητα, στην τριβή, στη μάλαξη, στη διάλυση και στην αποσύνθεση. 'Ρίζα του αποστήματος', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της επιθυμίας. Όταν, μοναχοί, σε έναν μοναχό η επιθυμία έχει εγκαταλειφθεί, η ρίζα της έχει κοπεί, έχει γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχει οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχει τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον· έτσι, μοναχοί, σε έναν μοναχό η μη ξεριζωμένη ρίζα του αποστήματος έχει ξεριζωθεί.

«Ο Ουντάκα, μοναχοί, ο γιος του Ράμα, έλεγε αυτά τα λόγια -'αυτός πράγματι είναι γνώστης, αυτός πράγματι είναι ο νικητής των πάντων, αυτός πράγματι έχει ξεριζώσει τη μη ξεριζωμένη ρίζα του αποστήματος'. Αλλά αυτό, μοναχοί, ο Ουντάκα ο γιος του Ράμα, ενώ δεν είναι γνώστης, λέει 'είμαι γνώστης', ενώ δεν είναι νικητής των πάντων, λέει 'είμαι νικητής των πάντων'· ενώ η ρίζα του αποστήματος δεν έχει ξεριζωθεί, λέει 'η ρίζα του αποστήματος έχει ξεριζωθεί από μένα'. Εδώ λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'αυτός πράγματι είναι γνώστης, αυτός πράγματι είναι ο νικητής των πάντων, αυτός πράγματι έχει ξεριζώσει τη μη ξεριζωμένη ρίζα του αποστήματος'». Δέκατη.

Το κεφάλαιο των έξι, δέκατο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο συλλήψεις, η παρακμή, αυτός που διαμένει με αμέλεια και η αυτοσυγκράτηση·

Η αυτοσυγκέντρωση, η απομόνωση, δύο με το «όχι δικά σας» και ο Ουντάκα.

Τα δεύτερα πενήντα στο τμήμα των έξι αισθητήριων βάσεων ολοκληρώθηκαν.

Αυτή είναι η σύνοψη των κεφαλαίων του -

Η άγνοια και ο Μιγκατζάλα, ο ασθενής, ο Τσάννα τέταρτο·

Με έξι κεφάλαια πενήντα, αυτά είναι τα δεύτερα πενήντα.

Η πρώτη εκατοντάδα.

11. Το κεφάλαιο για την ελευθερία από τις δεσμεύσεις

1. Η ομιλία για την ελευθερία από τις δεσμεύσεις

104. Προέλευση στη Σαβάττχι. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την επεξήγηση της Διδασκαλίας για την ασφάλεια από τις νοητικές δεσμεύσεις. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η επεξήγηση της Διδασκαλίας για την ασφάλεια από τις νοητικές δεσμεύσεις; Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αυτές έχουν εγκαταλειφθεί από τον Τατχάγκατα, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Και δίδαξε τη μέθοδο για την εγκατάλειψή τους, για αυτό ο Τατχάγκατα ονομάζεται 'ασφαλής από τις νοητικές δεσμεύσεις'... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αυτές έχουν εγκαταλειφθεί από τον Τατχάγκατα, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Και δίδαξε τη μέθοδο για την εγκατάλειψή τους, για αυτό ο Τατχάγκατα ονομάζεται 'ασφαλής από τις νοητικές δεσμεύσεις'. Αυτή, μοναχοί, είναι η επεξήγηση της Διδασκαλίας για την ασφάλεια από τις νοητικές δεσμεύσεις». Πρώτο.

2. Η ομιλία για το προσκόλλημένο

105. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία;»

«Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ...

«Όταν υπάρχει το μάτι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στο μάτι εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ... όταν υπάρχει ο νους, μέσω της προσκόλλησης στον νου εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία. Τι νομίζετε, μοναχοί, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία;»

«Όχι, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η γλώσσα είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικές, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία;»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε»... κ.λπ...

«Ο νους είναι μόνιμος ή παροδικός;»

«Παροδικός, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να εγερθεί εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία;»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου

106. «Θα διδάξω, μοναχοί, την προέλευση και την πάροδο του υπαρξιακού πόνου. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται η γλωσσική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Αυτή, μοναχοί, είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πάροδος του υπαρξιακού πόνου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι· από την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατεία και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσσάρεσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή είναι η πάροδος του υπαρξιακού πόνου... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται η γλωσσική συνείδηση... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι· από την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν

τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πάροδος του υπαρξιακού πόνου». Τρίτη.

4. Η ομιλία για την προέλευση του κόσμου

107. «Θα διδάξω, μοναχοί, την προέλευση και την πάροδο του κόσμου. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η προέλευση του κόσμου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γένεσθαι· με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Αυτή, μοναχοί, είναι η προέλευση του κόσμου... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται η γλωσσική συνείδηση... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γένεσθαι· με το γίνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσαρέσκεια και άγχος. Αυτή, μοναχοί, είναι η προέλευση του κόσμου.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η πάροδος του κόσμου; Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίνεσθαι· από την παύση του γίνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατειά και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πάροδος του κόσμου... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Αυτή, μοναχοί, είναι η πάροδος του κόσμου». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για το «είμαι ανώτερος»

108. «Όταν υπάρχει τι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης σε τι, αφού προσκολληθεί σε τι, υπάρχει η σκέψη "είμαι ανώτερος" ή η σκέψη "είμαι ίσος" ή η σκέψη "είμαι κατώτερος";»

«Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε.

«Όταν υπάρχει το μάτι, μοναχοί, μέσω της προσκόλλησης στο μάτι, αφού προσκολληθεί στο μάτι, υπάρχει η σκέψη "είμαι ανώτερος" ή η σκέψη "είμαι ίσος" ή η σκέψη "είμαι κατώτερος"... κ.λπ... όταν υπάρχει η γλώσσα... κ.λπ... όταν υπάρχει ο

νους, μέσω της προσκόλλησης στον νου, αφού προσκολληθεί στον νου, υπάρχει η σκέψη "είμαι ανώτερος" ή η σκέψη "είμαι ίσος" ή η σκέψη "είμαι κατώτερος". Τι νομίζετε, μοναχοί, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να υπάρχει η σκέψη "είμαι ανώτερος" ή η σκέψη "είμαι ίσος" ή η σκέψη "είμαι κατώτερος";»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε»... κ.λπ... η γλώσσα... το σώμα είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Ο νους είναι μόνιμος ή παροδικός;»

«Παροδικός, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, θα μπορούσε άραγε μέσω της μη προσκόλλησης σε αυτό να υπάρχει η σκέψη "είμαι ανώτερος" ή η σκέψη "είμαι ίσος" ή η σκέψη "είμαι κατώτερος";»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για το υποκείμενο σε νοητικούς δεσμούς

109. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς και τον νοητικό δεσμό. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, και ποιος είναι ο νοητικός δεσμός; Το μάτι, μοναχοί, είναι φαινόμενο υποκείμενο σε νοητικούς δεσμούς. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός... κ.λπ... η γλώσσα είναι φαινόμενο υποκείμενο σε νοητικούς δεσμούς... κ.λπ... ο νους είναι φαινόμενο υποκείμενο σε νοητικούς δεσμούς. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, αυτός είναι ο νοητικός δεσμός». Έκτο.

7. Η ομιλία για το υποκείμενο σε προσκόλληση

110. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση και την προσκόλληση. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση, και ποια είναι η προσκόλληση; Το μάτι, μοναχοί, είναι φαινόμενο

υποκείμενο σε προσκόλληση. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτή είναι εκεί η προσκόλληση... κ.λπ... η γλώσσα είναι φαινόμενο υποκείμενο σε προσκόλληση... κ.λπ... ο νους είναι φαινόμενο υποκείμενο σε προσκόλληση. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτή είναι εκεί η προσκόλληση. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση, αυτή είναι η προσκόλληση». Έβδομη.

8. Η ομιλία για την πλήρη κατανόηση των εσωτερικών αισθητήριων βάσεων

111. «Το μάτι, μοναχοί, μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου. Το αυτί... η μύτη... τη γλώσσα... το σώμα... τον νου μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου. Το μάτι όμως, μοναχοί, γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου... κ.λπ... τη γλώσσα... το σώμα... τον νου γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου.» Όγδοη.

9. Η ομιλία για την πλήρη κατανόηση των εξωτερικών αισθητήριων βάσεων

112. «Τις υλικές μορφές, μοναχοί, μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου. Τους ήχους... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα μη γνωρίζοντας άμεσα, μη κατανοώντας πλήρως, μη αποχρωματίζοντας, μη εγκαταλείποντας, είναι ανίκανος για την εξάλειψη του πόνου. Τις υλικές μορφές όμως, μοναχοί, γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου. Τους ήχους... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα γνωρίζοντας άμεσα, κατανοώντας πλήρως, αποχρωματίζοντας, εγκαταλείποντας, είναι ικανός για την εξάλειψη του πόνου.» Ένατη.

10. Η ομιλία για την κρυφή ακρόαση

113. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Νάτικα, στον δημόσιο ξενώνα από τούβλα. Τότε ο Ευλογημένος, αφού μετέβη σε ιδιωτικό χώρο, σε απομόνωση, είπε αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας - «Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι· με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσσρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου. Εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία· με την επιθυμία ως συνθήκη υπάρχει προσκόλληση· με την προσκόλληση ως συνθήκη υπάρχει γίγνεσθαι· με το γίγνεσθαι ως συνθήκη υπάρχει γέννηση· με τη γέννηση ως συνθήκη προκύπτουν γήρας και θάνατος, λύπη, θρήνος, πόνος, δυσσρέσκεια και άγχος. Έτσι υπάρχει η προέλευση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

«Εξαρτώμενη από το μάτι και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης υπάρχει η παύση του γίγνεσθαι· από την παύση του γίγνεσθαι υπάρχει η παύση της γέννησης· από την παύση της γέννησης καταπαύουν τα γηρατεία και ο θάνατος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσaréσκεια και το άγχος. Έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου... κ.λπ... εξαρτώμενη από τη γλώσσα και τις γεύσεις εγείρεται... κ.λπ... εξαρτώμενη από τον νου και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση. Η συνάντηση των τριών είναι επαφή. Με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· με το αίσθημα ως συνθήκη υπάρχει επιθυμία. Από την πλήρη φθίση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας υπάρχει η παύση της προσκόλλησης· από την παύση της προσκόλλησης... κ.λπ... έτσι υπάρχει η παύση αυτού του ολόκληρου συνόλου του υπαρξιακού πόνου».

Εκείνη την περίοδο κάποιος μοναχός στεκόταν κοντά στον Ευλογημένο για να ακούσει. Ο Ευλογημένος είδε εκείνον τον μοναχό να στέκεται κοντά για να ακούσει. Αφού τον είδε, είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Άκουσες εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Μάθε εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας. Εκμάθε εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας. Θυμήσου εσύ, μοναχέ, αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας. Γεμάτη νόημα, μοναχέ, είναι αυτή η επεξήγηση της Διδασκαλίας, θεμελιώδης για την άγια ζωή». Δέκατη.

Το κεφάλαιο αυτού που έχει ασφάλεια από τις νοητικές δεσμεύσεις, ενδέκατο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ασφάλεια από τις νοητικές δεσμεύσεις, αναφορικά με, ο πόνος και ο κόσμος και ο καλύτερος·

Νοητικός δεσμός, προσκόλληση, δύο πλήρης κατανόηση και ακρόαση.

12. Το κεφάλαιο για τον κόσμο και τα είδη της αισθησιακής ηδονής

1. Η πρώτη ομιλία για την παγίδα του Μάρα

114. «Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει περαστεί γύρω του. Αυτός είναι δέσμιος με τα δεσμά του Μάρα, υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει περαστεί γύρω του. Αυτός είναι δέσμιος με τα δεσμά του Μάρα... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει περαστεί γύρω του. Αυτός είναι δέσμιος με τα δεσμά του Μάρα, υποχείριο του πονηρού.

«Υπάρχουν όμως, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που δεν έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, δεν έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει αφαιρεθεί. Αυτός είναι απελευθερωμένος από τα δεσμά του Μάρα, δεν είναι υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που δεν έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, δεν έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει αφαιρεθεί. Αυτός είναι απελευθερωμένος από τα δεσμά του Μάρα, δεν είναι υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που δεν έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, δεν έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει αφαιρεθεί. Αυτός είναι απελευθερωμένος από τα δεσμά του Μάρα, δεν είναι υποχείριο του πονηρού». Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για την παγίδα του Μάρα

115. «Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός δέσμιος στις υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, που έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει περαστεί γύρω του. Αυτός είναι δέσμιος με τα δεσμά του Μάρα, υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός δέσμιος στα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, που έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει περαστεί γύρω του. Αυτός είναι δέσμιος με τα δεσμά του Μάρα, υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

«Υπάρχουν όμως, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός απελευθερωμένος από τις υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, που δεν έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, δεν έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει αφαιρεθεί. Αυτός είναι απελευθερωμένος από τα δεσμά του Μάρα, δεν είναι υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές - αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός απελευθερωμένος από τα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, που δεν έχει πάει στην κατοικία του Μάρα, δεν έχει υποκύψει στην εξουσία του Μάρα, η παγίδα του Μάρα έχει αφαιρεθεί. Αυτός είναι απελευθερωμένος από τα δεσμά του Μάρα, δεν είναι υποχείριο του πονηρού».

Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την πορεία προς το τέλος του κόσμου

116. «Δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Δεν λέω όμως, μοναχοί, ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας». Αφού είπε αυτά, ο Ευλογημένος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι. Τότε σε αυτούς τους μοναχούς, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Δεν λέω όμως, μοναχοί, ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας'. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;»

Τότε σε αυτούς τους μοναχούς ήρθε η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Άναντα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα».

Τότε εκείνοι οι μοναχοί πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον σεβάσμιο Άναντα:

«Αυτό, φίλε Άναντα, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Δεν λέω όμως, μοναχοί, ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας'. Σε εμάς, φίλε, λίγο μετά την

αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Δεν λέω όμως, μοναχοί, ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;" Σε εμάς, φίλε, ήρθε αυτή η σκέψη: 'αυτός, φίλε, ο σεβάσμιος Άναντα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα'. Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Άναντα».

«Όπως, φίλοι, ένας άνθρωπος που επιθυμεί την ουσία, που αναζητά την ουσία, που περιφέρεται αναζητώντας την ουσία, περνώντας ένα μεγάλο δέντρο που στέκεται και έχει ουσία, περνώντας τη ρίζα, περνώντας τον κορμό, θα νόμιζε ότι πρέπει να αναζητήσει την ουσία στα κλαδιά και τα φύλλα· έτσι είναι αυτό το προσόν των σεβασμίων, ενώ ο Διδάσκαλος είναι παρών, προσπερνώντας εκείνον τον Ευλογημένο, νομίζετε ότι πρέπει να ρωτήσετε εμάς για αυτό το θέμα. Διότι, φίλοι, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει - έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα. Όπως σας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα έπρεπε να το θυμάστε».

«Σίγουρα, φίλε Άναντα, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει - έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσουμε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα. Όπως μας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα το θυμόμασταν. Αλλά ο σεβάσμιος Άναντα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Άναντα χωρίς να το θεωρεί βάρος».

«Τότε λοιπόν, φίλοι, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Άναντα. Ο σεβάσμιος Άναντα είπε αυτό:

«Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Εγώ όμως, μοναχοί, δεν λέω ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας' - αυτού λοιπόν εγώ, φίλοι, που απαγγέλθηκε συνοπτικά ως σύνοψη από τον Ευλογημένο, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά, κατανοώ αναλυτικά το νόημα. Με ό,τι, φίλοι, στον κόσμο κάποιος έχει αντίληψη του κόσμου και έχει εγωισμό για τον κόσμο

- αυτό ονομάζεται κόσμος στη διαγωγή των ευγενών. Και με τι, φίλοι, στον κόσμο κάποιος έχει αντίληψη του κόσμου και έχει εγωισμό για τον κόσμο; Με το μάτι, φίλοι, στον κόσμο κάποιος έχει αντίληψη του κόσμου και έχει εγωισμό για τον κόσμο. Με το αυτί, φίλοι... με τη μύτη, φίλοι... με τη γλώσσα, φίλοι, στον κόσμο κάποιος έχει αντίληψη του κόσμου και έχει εγωισμό για τον κόσμο. Με το σώμα, φίλοι... με τον νου, φίλοι, στον κόσμο κάποιος έχει αντίληψη του κόσμου και έχει εγωισμό για τον κόσμο. Με ό,τι, φίλοι, στον κόσμο κάποιος έχει αντίληψη του κόσμου και έχει εγωισμό για τον κόσμο - αυτό ονομάζεται κόσμος στη διαγωγή των ευγενών. Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Εγώ όμως, μοναχοί, δεν λέω ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας' - αυτού λοιπόν εγώ, φίλοι, που απαγγέλθηκε συνοπτικά ως σύνοψη από τον Ευλογημένο, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα. Αν όμως επιθυμείτε, σεβάσμιοι, αφού πλησιάσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο, θα μπορούσατε να τον ρωτήσετε για αυτό το θέμα. Όπως σας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι να το θυμάστε».

«Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Άναντα, σηκώθηκαν από τις θέσεις τους και πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο:

«Αυτό λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Δεν λέω όμως, μοναχοί, ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας'. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - δεν λέω, μοναχοί, ότι το τέλος του κόσμου μπορεί να γνωριστεί ή να ιδωθεί ή να επιτευχθεί με το περπάτημα. Δεν λέω όμως, μοναχοί, ότι χωρίς να φτάσει κανείς στο τέλος του κόσμου υπάρχει τερματισμός της δυστυχίας'. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;" Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αυτός ο σεβάσμιος Άναντα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα'. Τότε εμείς, σεβάσμιε κύριε, πήγαμε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσαμε, ρωτήσαμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Άναντα ανέλυσε το νόημα με αυτούς τους τρόπους, με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις».

«Σοφός, μοναχοί, είναι ο Άναντα· με μεγάλη σοφία, μοναχοί, είναι ο Άναντα! Αν εμένα, μοναχοί, με ρωτούσατε για αυτό το θέμα, κι εγώ θα το απαντούσα έτσι ακριβώς όπως το απάντησε ο Άναντα. Αυτό πράγματι είναι το νόημά του, και έτσι θα πρέπει να το θυμάστε». Τρίτη.

4. Η ομιλία για τα είδη αισθησιακής ηδονής

117. «Πριν ακόμα, μοναχοί, από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - 'αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής που είχαν βιωθεί προηγουμένως από τη συνείδηση, που είναι παρελθόν, κατέπαυσαν, μεταβλήθηκαν, εκεί η συνείδησή μου πηγαίνοντας συχνά θα πήγαινε, ή λίγο στα παρόντα ή στα μελλοντικά'. Σε μένα, μοναχοί, ήρθε αυτή η σκέψη - 'αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής που είχαν βιωθεί προηγουμένως από τη συνείδηση, που είναι παρελθόν, κατέπαυσαν, μεταβλήθηκαν, εκεί από τον ίδιο μου τον εαυτό η επιμέλεια, η μνήμη και η διαφύλαξη της συνείδησης πρέπει να γίνει'. Γι' αυτό, μοναχοί, και για εσάς αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής που είχαν βιωθεί προηγουμένως από τη συνείδηση, που είναι παρελθόν, κατέπαυσαν, μεταβλήθηκαν, εκεί η συνείδησή σας πηγαίνοντας συχνά θα πήγαινε, ή λίγο στα παρόντα ή στα μελλοντικά. Γι' αυτό, μοναχοί, και για εσάς αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής που είχαν βιωθεί προηγουμένως από τη συνείδηση, που είναι παρελθόν, κατέπαυσαν, μεταβλήθηκαν, εκεί από τους ίδιους σας τους εαυτούς η επιμέλεια, η μνήμη και η διαφύλαξη της συνείδησης πρέπει να γίνει. Γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου η γλώσσα καταπαύει και η αντίληψη της γεύσης καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό». Αφού είπε αυτά, ο Ευλογημένος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι.

Τότε σε αυτούς τους μοναχούς, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου η γλώσσα καταπαύει και η αντίληψη της γεύσης καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό'. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;»

Τότε σε αυτούς τους μοναχούς ήρθε η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Άναντα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα».

Τότε εκείνοι οι μοναχοί πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον σεβάσμιο Άναντα:

«Αυτό, φίλε Άναντα, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου η γλώσσα καταπαύει και η αντίληψη της γεύσης καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό'. Σε εμάς, φίλε, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου η γλώσσα καταπαύει και η αντίληψη της γεύσης καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό'. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;" Σε εμάς, φίλε, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αυτός ο σεβάσμιος Άναντα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα'. Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Άναντα».

«Όπως, φίλοι, ένας άνθρωπος που επιθυμεί την ουσία, που αναζητά την ουσία, που περιφέρεται αναζητώντας την ουσία, ενός μεγάλου δέντρου... κ.λπ... ας αναλύσει ο σεβάσμιος Άναντα χωρίς να το θεωρεί βάρος».

«Τότε λοιπόν, φίλοι, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Άναντα. Ο σεβάσμιος Άναντα είπε αυτό:

«Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό'. Αυτού λοιπόν εγώ, φίλοι, που απαγγέλθηκε συνοπτικά ως σύνοψη από τον Ευλογημένο, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά, κατανοώ αναλυτικά το νόημα. Αναφερόμενος στην παύση των έξι αισθητήριων βάσεων, φίλοι, αυτό ειπώθηκε από τον Ευλογημένο - 'γι' αυτό λοιπόν, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό, όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό'. Αυτό λοιπόν, φίλοι,

ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό'. Αυτού λοιπόν εγώ, φίλοι, που απαγγέλθηκε συνοπτικά ως σύνοψη από τον Ευλογημένο, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα. Αν όμως επιθυμείτε, σεβάσμιοι, πλησιάστε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο· αφού πλησιάσετε, θα μπορούσατε να τον ρωτήσετε για αυτό το θέμα. Όπως σας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι να το θυμάστε».

«Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Άναντα, σηκώθηκαν από τις θέσεις τους και πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο:

«Αυτό λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου η γλώσσα καταπαύει και η αντίληψη της γεύσης καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό', σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - γι' αυτό, μοναχοί, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό όπου το μάτι καταπαύει και η αντίληψη της υλικής μορφής καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό... κ.λπ... όπου ο νους καταπαύει και η αντίληψη των νοητικών φαινομένων καταπαύει, αυτό το επίπεδο πρέπει να γίνει γνωστό'. 'Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;' Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αυτός ο σεβάσμιος Άναντα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Άναντα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα'. Τότε εμείς, σεβάσμιε κύριε, πήγαμε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Άναντα· αφού πλησιάσαμε, ρωτήσαμε τον σεβάσμιο Άναντα για αυτό το θέμα. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Άναντα ανέλυσε το νόημα με αυτούς τους τρόπους, με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις».

«Σοφός, μοναχοί, είναι ο Άναντα· με μεγάλη σοφία, μοναχοί, είναι ο Άναντα! Αν εμένα, μοναχοί, με ρωτούσατε για αυτό το θέμα, κι εγώ θα το απαντούσα έτσι ακριβώς όπως το απάντησε ο Άναντα. Αυτό πράγματι είναι το νόημά του. Και έτσι θα πρέπει να το θυμάστε». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τις ερωτήσεις του Σάκκα

118. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Τότε ο Σάκκα, ο άρχοντας των θεών, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, ο Σάκκα, ο άρχοντας των θεών, είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;»

«Υπάρχουν, άρχοντα των θεών, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση γίνεται εξαρτημένη από αυτές, προσκολλημένη σε αυτές. Ένας μοναχός με προσκόλληση, άρχοντα των θεών, δεν επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα... κ.λπ...

«Υπάρχουν, άρχοντα των θεών, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, άρχοντα των θεών, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση γίνεται εξαρτημένη από αυτές, προσκολλημένη σε αυτές. Ένας μοναχός με προσκόλληση, άρχοντα των θεών, δεν επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, άρχοντα των θεών, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή.

«Υπάρχουν όμως, άρχοντα των θεών, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση δεν γίνεται εξαρτημένη από αυτές, δεν προσκολλάται σε αυτές. Ένας μοναχός χωρίς προσκόλληση, άρχοντα των θεών, επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα... κ.λπ...

«Υπάρχουν, άρχοντα των θεών, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, άρχοντα των θεών, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά, η συνείδηση δεν γίνεται εξαρτημένη από αυτά, δεν προσκολλάται σε αυτά. Ένας μοναχός χωρίς προσκόλληση, άρχοντα των θεών, επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, άρχοντα των θεών, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Παντσασίκχα

119. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Τότε ο Παντζασίκχα, ο νεαρός θεός γκαντχάμπα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, ο Παντζασίκχα, ο νεαρός θεός γκαντχάμπα, είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;» «Υπάρχουν, Παντζασίκχα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι... κ.λπ... υπάρχουν, Παντζασίκχα, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση γίνεται εξαρτημένη από αυτές, προσκολλημένη σε αυτές. Ένας μοναχός με προσκόλληση, Παντζασίκχα, δεν επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, Παντζασίκχα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή».

«Υπάρχουν όμως, Παντζασίκχα, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες... κ.λπ... υπάρχουν, Παντζασίκχα, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τα απολαμβάνει, δεν τα ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά, σε αυτόν που δεν τα απολαμβάνει, που δεν τα ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά, η συνείδηση δεν γίνεται εξαρτημένη από αυτά, δεν προσκολλάται σε αυτά. Ένας μοναχός χωρίς προσκόλληση, Παντζασίκχα, επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, Παντζασίκχα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον συγκάτοικο μαθητή του Σαριπούττα

120. Κάποτε ο σεβάσμιος Σαριπούττα διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα: «Ο συγκάτοικος μαθητής, φίλε Σαριπούττα, μοναχός, αφού απαρνήθηκε την εξάσκηση, επέστρεψε σε κατώτερη ζωή».

«Έτσι συμβαίνει αυτό, φίλε, σε αυτόν που δεν έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, που δεν γνωρίζει το μέτρο στην τροφή, που δεν είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση. 'Πράγματι, φίλε, εκείνος ο μοναχός που δεν έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, που δεν γνωρίζει το μέτρο στην τροφή, που δεν είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση, θα διατηρήσει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή για όλη τη ζωή' - αυτό είναι αδύνατον. 'Πράγματι, φίλε, εκείνος ο μοναχός που έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, που γνωρίζει το μέτρο στην τροφή, που είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση, θα διατηρήσει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή για όλη τη ζωή' - αυτό είναι δυνατόν.

«Και πώς, φίλε, κάποιος έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό της ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Επειδή αν παρέμενε με την οφθαλμική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φάυλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της, προστατεύει την οφθαλμική ικανότητα, επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στην οφθαλμική ικανότητα. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό του ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Επειδή αν παρέμενε με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φάυλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της, προστατεύει τη νοητική ικανότητα, επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στη νοητική ικανότητα. Έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες.

«Και πώς, φίλε, κάποιος γνωρίζει το μέτρο στην τροφή; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό τρώει τροφή - 'ούτε για διασκέδαση, ούτε για ματαιότητα, ούτε για στολισμό, ούτε για ομορφιά, μόνο για τη διάρκεια και τη συντήρηση αυτού του σώματος, για την αποχή από τη βία, για την υποστήριξη της άγιας ζωής. Με τη σκέψη: «Έτσι θα εξαλείψω το παλιό αίσθημα και δεν θα δημιουργήσω νέο αίσθημα, και θα υπάρχει συντήρηση για μένα και αναμαρτησία και άνετη διαμονή». Έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος γνωρίζει το μέτρο στην τροφή.

«Και πώς, φίλε, κάποιος είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός κατά τη διάρκεια της ημέρας με περπάτημα και κάθισμα καθαρίζει τη συνείδηση από τις εμποδιστικές νοητικές καταστάσεις. Την πρώτη περίοδο της νύχτας με περπάτημα και κάθισμα καθαρίζει τη συνείδηση από τις εμποδιστικές νοητικές καταστάσεις. Τη μεσαία περίοδο της νύχτας ξαπλώνει στη δεξιά πλευρά σε στάση λιονταριού, με το ένα πόδι πάνω στο άλλο, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, έχοντας στρέψει τον νου στην αντίληψη του σηκώματος. Την τελευταία περίοδο της νύχτας, αφού σηκωθεί, με περπάτημα και κάθισμα καθαρίζει τη συνείδηση από τις εμποδιστικές νοητικές καταστάσεις. Έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση. Γι' αυτό, φίλοι, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'θα έχουμε φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, θα γνωρίζουμε το μέτρο στην τροφή, θα είμαστε αφοσιωμένοι στην εγρήγορση'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, φίλοι». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τη νουθεσία του Ράχουλα

121. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε στον Ευλογημένο, που είχε μεταβεί σε ιδιωτικό χώρο και ήταν σε απομόνωση, εγέρθηκε αυτός ο αναλογισμός στο νου: «Έχουν ωριμάσει στον Ράχουλα οι καταστάσεις που ωριμάζουν την απελευθέρωση· γιατί να μην καθοδηγήσω τον Ράχουλα περαιτέρω προς την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών;» Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, περπάτησε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή και μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Ράχουλα: «Πάρε, Ράχουλα, το ύφασμα καθίσματος. Θα πάμε στο Άντχαβανα για ημερήσια διαμονή». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Ράχουλα στον Ευλογημένο και αφού πήρε το ύφασμα καθίσματος, ακολούθησε τον Ευλογημένο από κοντά.

Εκείνη την περίοδο πολλές χιλιάδες θεότητες ακολουθούσαν τον Ευλογημένο:
«Σήμερα ο Ευλογημένος θα καθοδηγήσει τον σεβάσμιο Ράχουλα περαιτέρω προς την
εξάλειψη των νοητικών διαφθορών». Τότε ο Ευλογημένος, αφού μπήκε στο
Άντχαβανα, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα στη βάση κάποιου δένδρου. Και ο
σεβάσμιος Ράχουλα, αφού απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, κάθισε στο πλάι. Στον
σεβάσμιο Ράχουλα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Τι νομίζεις, Ράχουλα, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε
κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο
εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Οι υλικές μορφές είναι μόνιμες ή παροδικές;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η οφθαλμική συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η οφθαλμική επαφή είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Και αυτό που εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, που ανήκει στο
αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει
στη συνείδηση, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε
κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο
εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε»... κ.λπ...

«Η γλώσσα είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η γλωσσική συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η γλωσσική επαφή είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Και αυτό που εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε»... κ.λπ...

«Ο νους είναι μόνιμος ή παροδικός;»

«Παροδικός, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Τα νοητικά φαινόμενα είναι μόνιμα ή παροδικά;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η νοητική συνείδηση είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η νοητική επαφή είναι μόνιμη ή παροδική;»

«Παροδικό, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Και αυτό που εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, Ράχουλα, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, και από αυτό αποστασιοποιείται... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τη γλώσσα, αποστασιοποιείται από τις γεύσεις, αποστασιοποιείται από τη γλωσσική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη γλωσσική επαφή, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, και από αυτό αποστασιοποιείται... κ.λπ...

«Αποστασιοποιείται από τον νου, αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα, αποστασιοποιείται από τη νοητική συνείδηση, αποστασιοποιείται από τη νοητική επαφή, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, που ανήκει στο αίσθημα, που ανήκει στην αντίληψη, που ανήκει στις δραστηριότητες, που ανήκει στη συνείδηση, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Ράχουλα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου. Και όταν αυτή η ανάλυση εκφωνούνταν, η συνείδηση του σεβάσμιου Ράχουλα, μέσω της μη προσκόλλησης, απελευθερώθηκε από τις νοητικές διαφθορές. Και σε πολλές χιλιάδες θεότητες εγέρθηκε ο οφθαλμός της Διδασκαλίας, χωρίς σκόνη, χωρίς ρύπο - «ό,τι έχει τη φύση της έγερσης, όλο αυτό έχει τη φύση της παύσης». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς

122. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς και τον νοητικό δεσμό. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς, και ποιος είναι ο νοητικός δεσμός; Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε νοητικούς δεσμούς. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός». Ένατη.

10. Η ομιλία για τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση

123. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση και την προσκόλληση. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση, και ποια είναι η προσκόλληση; Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτή είναι εκεί η προσκόλληση... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα...

κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αυτά ονομάζονται, μοναχοί, τα φαινόμενα υποκείμενα σε προσκόλληση. Η θέληση και το πάθος εκεί, αυτή είναι εκεί η προσκόλληση». Δέκατη.

Το κεφάλαιο του κόσμου και των ειδών αισθησιακής ηδονής, δωδέκατο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Με τη θηλιά του Μάρα δύο ειπώθηκαν, και με τον κόσμο και τα είδη αισθησιακής ηδονής·

ο Σάκκα και ο Παντσασίκχα, και ο Σαριπούττα και ο Ράχουλα·

νοητικός δεσμός και προσκόλληση, γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

13. Το κεφάλαιο για τους οικογενειάρχες

1. Η ομιλία στη Βεσάλι

124. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, στο Μεγάλο Δάσος, στην Αίθουσα με το Αετωματικό Στέγαστρο. Τότε ο Ούγκα, ο οικοδεσπότης από τη Βεσάλι, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Ούγκα, ο οικοδεσπότης από τη Βεσάλι, είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;»

«Υπάρχουν, οικοδεσπότη, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση γίνεται εξαρτημένη από αυτές, προσκολλημένη σε αυτές. Ένας μοναχός με προσκόλληση, οικοδεσπότη, δεν επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα... κ.λπ... υπάρχουν, οικοδεσπότη, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, οικοδεσπότη, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση γίνεται εξαρτημένη από αυτές, προσκολλημένη σε αυτές. Ένας μοναχός με προσκόλληση, οικοδεσπότη, δεν επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, οικοδεσπότη, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή.

«Υπάρχουν όμως, οικοδεσπότη, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση δεν γίνεται εξαρτημένη από αυτές, δεν προσκολλάται σε αυτές. Ένας μοναχός χωρίς προσκόλληση, οικοδεσπότη, επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα... κ.λπ... υπάρχουν,

οικοδεσπότη, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, οικοδεσπότη, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τα απολαμβάνει, δεν τα ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά, σε αυτόν που δεν τα απολαμβάνει, που δεν τα ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά. Η συνείδηση δεν γίνεται εξαρτημένη από αυτά, δεν προσκολλάται σε αυτά. Ένας μοναχός χωρίς προσκόλληση, οικοδεσπότη, επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, οικοδεσπότη, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τους Βατζί

125. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Βατζτζί, στο Χατθιγκάμα. Τότε ο Ούγκα, ο οικοδεσπότης από το Χατθιγκάμα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Ούγκα, ο οικοδεσπότης από το Χατθιγκάμα, είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;» Αυτή λοιπόν, οικοδεσπότη, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή. Δεύτερο.

3. Η ομιλία στη Ναλάντα

126. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Ναλάντα, στο άλσος μανγκοδέντρων του Παβάrika. Τότε ο οικοδεσπότης Ουπάλι πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο οικοδεσπότης Ουπάλι είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;» Αυτή λοιπόν, οικοδεσπότη, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή. Τρίτη.

4. Η ομιλία στον Μπαράντβατζα

127. Κάποτε ο σεβάσμιος Πιντολαμπαρραντβάτζα διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε ο βασιλιάς Ουντένα πλησίασε τον σεβάσμιο Πιντολαμπαρραντβάτζα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Πιντολαμπαρραντβάτζα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βασιλιάς Ουντένα είπε στον σεβάσμιο Πιντολαμπαρραντβάτζα: «Ποια άραγε, αγαπητέ Μπαρραντβάτζα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία αυτοί οι νέοι μοναχοί, νεανικοί με κατάρματα μαλλιά, προικισμένοι με ευλογημένη νεότητα, στην πρώτη περίοδο της ζωής, χωρίς να έχουν απολαύσει τις ηδονές, ακολουθούν την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή για όλη τη ζωή, και τη διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα;» «Αυτό πράγματι ειπώθηκε, μεγάλε βασιλιά, από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο: 'Ελάτε εσείς, μοναχοί, σε γυναίκες της ηλικίας της μητέρας σας εδραιώστε τη διάθεση προς μητέρα, σε γυναίκες της ηλικίας της αδελφής σας εδραιώστε τη διάθεση προς αδελφή, σε γυναίκες της ηλικίας της κόρης σας εδραιώστε τη διάθεση προς κόρη'. Αυτή λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, είναι η αιτία,

αυτή η συνθήκη για την οποία αυτοί οι νέοι μοναχοί, νεανικοί με κατάμαυρα μαλλιά, προικισμένοι με ευλογημένη νεότητα, στην πρώτη περίοδο της ζωής, χωρίς να έχουν απολαύσει τις ηδονές, ακολουθούν την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή για όλη τη ζωή, και τη διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα».

«Άστατη λοιπόν, αγαπητέ Μπαρναντβάτζα, είναι η συνείδηση. Μερικές φορές ακόμη και σε γυναίκες της ηλικίας της μητέρας εγείρονται καταστάσεις απληστίας, ακόμη και σε γυναίκες της ηλικίας της αδελφής εγείρονται καταστάσεις απληστίας, ακόμη και σε γυναίκες της ηλικίας της κόρης εγείρονται καταστάσεις απληστίας. Υπάρχει άραγε, αγαπητέ Μπαρναντβάτζα, άλλη αιτία, άλλη συνθήκη για την οποία αυτοί οι νέοι μοναχοί, νεανικοί με κατάμαυρα μαλλιά... κ.λπ... και τη διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα;»

«Αυτό πράγματι ειπώθηκε, μεγάλε βασιλιά, από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο: 'Ελάτε εσείς, μοναχοί, ανασκοπείτε αυτό το ίδιο το σώμα από τα πέλματα των ποδιών προς τα πάνω και από τις άκρες των τριχών της κεφαλής προς τα κάτω, περιβαλλόμενο από δέρμα, γεμάτο από διάφορα είδη ακαθαρσιών: υπάρχουν σε αυτό το σώμα τρίχες της κεφαλής, τρίχες του σώματος, νύχια, δόντια, δέρμα, σάρκα, τένοντες, οστά, μυελός των οστών, νεφρά, καρδιά, συκώτι, υπεζωκότας, σπλήνα, πνεύμονες, έντερα, μεσεντέριο, περιεχόμενα του στομάχου, κόπρανα, χολή, φλέγμα, πύον, αίμα, ιδρώτας, λίπος, δάκρυα, στέαρ, σάλιο, βλέννα, αρθρικό υγρό, ούρα'. Και αυτή λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία αυτοί οι νέοι μοναχοί, νεανικοί με κατάμαυρα μαλλιά... κ.λπ... και τη διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα».

«Εκείνοι, αγαπητέ Μπαρναντβάτζα, οι μοναχοί που έχουν αναπτυγμένο σώμα, αναπτυγμένη ηθική, αναπτυγμένη συνείδηση, αναπτυγμένη σοφία, για αυτούς αυτό είναι εύκολο. Εκείνοι όμως, αγαπητέ Μπαρναντβάτζα, οι μοναχοί που δεν έχουν αναπτυγμένο σώμα, μη αναπτυγμένη ηθική, μη αναπτυγμένη συνείδηση, μη αναπτυγμένη σοφία, για αυτούς αυτό είναι δύσκολο. Μερικές φορές, αγαπητέ Μπαρναντβάτζα, ενώ σκέφτεται 'θα στρέψω τον νου στο μη ελκυστικό', έρχεται μόνο το ελκυστικό. Υπάρχει άραγε, αγαπητέ Μπαρναντβάτζα, άλλη αιτία, άλλη συνθήκη για την οποία αυτοί οι νέοι μοναχοί, νεανικοί με κατάμαυρα μαλλιά... κ.λπ... και τη διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα;»

«Αυτό πράγματι ειπώθηκε, μεγάλε βασιλιά, από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο: 'Ελάτε εσείς, μοναχοί, διαμείνετε με φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες. Έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, μη συλλαμβάνετε το χαρακτηριστικό της μήτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Επειδή αν παραμένετε με την οφθαλμική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα σας κατέκλυζαν, ακολουθήστε την αυτοσυγκράτησή της. Προστατεύστε την οφθαλμική ικανότητα· επιτύχετε αυτοσυγκράτηση στην οφθαλμική ικανότητα. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, μη συλλαμβάνετε το χαρακτηριστικό του μήτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Επειδή αν παραμένετε με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα σας κατέκλυζαν, ακολουθήστε την αυτοσυγκράτησή της. Προστατεύστε τη νοητική ικανότητα· επιτύχετε αυτοσυγκράτηση στη νοητική

ικανότητα'. Και αυτή λοιπόν, μεγάλη βασιλιά, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία αυτοί οι νέοι μοναχοί, νεανικοί με κατάμαυρα μαλλιά, προικισμένοι με ευλογημένη νεότητα, στην πρώτη περίοδο της ζωής, χωρίς να έχουν απολαύσει τις ηδονές, ακολουθούν την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή για όλη τη ζωή, και τη διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα».

«Καταπληκτικό, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα· εκπληκτικό, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα! Πόσο καλά ειπωμένο είναι αυτό, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα, από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο. Αυτή πράγματι, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία αυτοί οι νέοι μοναχοί, νεανικοί με κατάμαυρα μαλλιά, προικισμένοι με ευλογημένη νεότητα, στην πρώτη περίοδο της ζωής, χωρίς να έχουν απολαύσει τις ηδονές, ακολουθούν την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή για όλη τη ζωή, και τη διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Κι εγώ πράγματι, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα, όταν εισέρχομαι στο εσωτερικό παλάτι με απροστάτευτο σώμα, με απροστάτευτη ομιλία, με απροστάτευτη συνείδηση, με μη εφαρμοσμένη μνήμη, με ασυγκράτητες ικανότητες, εκείνη τη στιγμή οι καταστάσεις της απληστίας με κυριεύουν υπερβολικά. Όταν όμως, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα, εισέρχομαι στο εσωτερικό παλάτι με προστατευμένο σώμα, με προστατευμένη ομιλία, με προστατευμένη συνείδηση, με εφαρμοσμένη μνήμη, με συγκρατημένες ικανότητες, εκείνη τη στιγμή οι καταστάσεις της απληστίας δεν με κυριεύουν έτσι. Θαυμάσιο, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα· θαυμάσιο, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα! Όπως, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα, κάποιος θα έσπινε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυρισθεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι ώστε 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Μπαρναντβάτσα με πολλούς τρόπους. Εγώ, αγαπητέ Μπαρναντβάτσα, καταφεύγω σε εκείνον τον Ευλογημένο ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Μπαρναντβάτσα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Τέταρτο.

5. Η ομιλία Σόνα

128. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο Σόνα, γιος οικοδεσπότη, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Σόνα, γιος οικοδεσπότη, είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;» Αυτή λοιπόν, Σόνα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή. Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Γκοσίτα

129. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε ο οικοδεσπότης Γκοσίτα πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο οικοδεσπότης Γκοσίτα είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «'Ποικιλομορφία των στοιχείων, ποικιλομορφία των στοιχείων', σεβάσμιε Άναντα,

λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, η ποικιλομορφία των στοιχείων έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο;» «Υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο του ματιού, και υλικές μορφές ευχάριστες, και οφθαλμική συνείδηση που βιώνεται ως ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο του ματιού, και υλικές μορφές δυσάρεστες, και οφθαλμική συνείδηση που βιώνεται ως δυσάρεστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο του ματιού, και υλικές μορφές ευχάριστες που βιώνονται ως αταραξία, και οφθαλμική συνείδηση που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα... κ.λπ... υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο της γλώσσας, και γεύσεις ευχάριστες, και γλωσσική συνείδηση που βιώνεται ως ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο της γλώσσας, και γεύσεις δυσάρεστες, και γλωσσική συνείδηση που βιώνεται ως δυσάρεστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο της γλώσσας, και γεύσεις που βιώνονται ως αταραξία, και γλωσσική συνείδηση που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα... κ.λπ... υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο του νου, και νοητικά φαινόμενα ευχάριστα, και νοητική συνείδηση που βιώνεται ως ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο του νου, και νοητικά φαινόμενα δυσάρεστα, και νοητική συνείδηση που βιώνεται ως δυσάρεστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Υπάρχει λοιπόν, οικοδεσπότη, το στοιχείο του νου, και νοητικά φαινόμενα που βιώνονται ως αταραξία, και νοητική συνείδηση που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Σε αυτό το βαθμό λοιπόν, οικοδεσπότη, η ποικιλομορφία των στοιχείων έχει δηλωθεί από τον Ευλογημένο». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον Χαλιντικάνι

130. Κάποτε ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα διέμενε στη χώρα των Αβάντι, στην Κουραραγκάρα, σε ένα βουνό με γκρεμό. Τότε ο οικοδεσπότης Χαλιντικάνι πλησίασε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο οικοδεσπότης Χαλιντικάνι είπε στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα: «Αυτό ειπώθηκε, σεβάσμιε κύριε, από τον Ευλογημένο - 'εξαρτώμενη από την ποικιλομορφία των στοιχείων εγείρεται η ποικιλομορφία της επαφής· εξαρτώμενη από την ποικιλομορφία της επαφής εγείρεται η ποικιλομορφία του αισθήματος'. Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, εξαρτώμενη από την ποικιλομορφία των στοιχείων εγείρεται η ποικιλομορφία της επαφής· εξαρτώμενη από την ποικιλομορφία της επαφής εγείρεται η ποικιλομορφία του αισθήματος;» «Εδώ, οικοδεσπότη, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, κατανοεί 'αυτό είναι ευχάριστο' και την οφθαλμική συνείδηση που βιώνεται ως ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Έχοντας δει όμως μια μορφή με το μάτι, κατανοεί 'αυτό είναι δυσάρεστο' και την οφθαλμική συνείδηση που βιώνεται ως δυσάρεστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Έχοντας δει όμως μια μορφή με το μάτι, κατανοεί 'αυτό είναι βάση για ουδετερότητα' και την οφθαλμική συνείδηση που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα.

«Επιπλέον, οικοδεσπότη, ένας μοναχός έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, κατανοεί 'αυτό είναι ευχάριστο' και τη νοητική συνείδηση που βιώνεται ως ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Έχοντας αντιληφθεί όμως ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, κατανοεί 'αυτό είναι δυσάρεστο' και τη νοητική συνείδηση που βιώνεται ως δυσάρεστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Έχοντας αντιληφθεί όμως ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, κατανοεί 'αυτό είναι βάση για ουδετερότητα' και τη νοητική συνείδηση που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. Εξαρτώμενο από την επαφή εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Έτσι λοιπόν, οικοδεσπότη, εξαρτώμενη από την ποικιλομορφία των στοιχείων εγείρεται η ποικιλομορφία της επαφής· εξαρτώμενη από την ποικιλομορφία της επαφής εγείρεται η ποικιλομορφία του αισθήματος». Έβδομη.

8. Η ομιλία για τον Νακουλαπιτά

131. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη χώρα των Μπάγκα, στο Σουσουμαραγκίρα, στο δάσος Μπεσακαλά, στο πάρκο των ελαφιών. Τότε ο οικοδεσπότης Νακουλαπιτά πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο οικοδεσπότης Νακουλαπιτά είπε στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή; Και ποια, σεβάσμιε κύριε, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή;» «Υπάρχουν, οικοδεσπότη, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση γίνεται εξαρτημένη από αυτές, προσκολλημένη σε αυτές. Ένας μοναχός με προσκόλληση, οικοδεσπότη, δεν επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα... κ.λπ... υπάρχουν, οικοδεσπότη, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, οικοδεσπότη, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που τις απολαμβάνει, που τις ισχυρίζεται, που παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση γίνεται εξαρτημένη από αυτές, προσκολλημένη σε αυτές. Ένας μοναχός με προσκόλληση, οικοδεσπότη, δεν επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, οικοδεσπότη, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ δεν επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή».

«Υπάρχουν όμως, οικοδεσπότη, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τις απολαμβάνει, που δεν τις ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές, η συνείδηση δεν γίνεται εξαρτημένη από αυτές, δεν προσκολλάται σε αυτές. Ένας μοναχός χωρίς προσκόλληση, οικοδεσπότη, επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα... κ.λπ... υπάρχουν, οικοδεσπότη, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, οικοδεσπότη, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα,

αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Σε αυτόν που δεν τα απολαμβάνει, που δεν τα ισχυρίζεται, που δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά, η συνείδηση δεν γίνεται εξαρτημένη από αυτά, δεν προσκολλάται σε αυτά. Ένας μοναχός χωρίς προσκόλληση, οικοδεσπότη, επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα. Αυτή λοιπόν, οικοδεσπότη, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα στην παρούσα ζωή». Όγδοη.

9. Η ομιλία στον Λόχιτσα

132. Κάποτε ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα διέμενε στη χώρα των Αβάντι, στη Μακκαρακάτα, σε μια καλύβα στο δάσος. Τότε αρκετοί νεαροί μαθητευόμενοι του βραχμάνου Λοχίτσα, που μάζευαν ξύλα, πήγαν εκεί όπου ήταν η καλύβα στο δάσος του σεβάσμιου Μαχακατσάνα· αφού έφτασαν, περπατούσαν ολόγυρα και τριγύριζαν γύρω από την καλύβα, θορυβώδεις με δυνατές φωνές και μεγάλες φωνές, κάνοντας διάφορα παιχνίδια - «Αυτοί οι κουρεμένοι ασκητίσκοι, οι κατώτεροι, οι μαύροι, οι απόγονοι από τα πόδια του Βράχμα, τιμούνται, σέβονται, ευλαβούνται, χαίρουν ευσέβειας και εκτίμησης από αυτούς τους οικοδεσπότες». Τότε ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα, βγαίνοντας από το κατάλυμα, είπε σε εκείνους τους νεαρούς βραχμάνους: «Μην κάνετε θόρυβο, νεαροί βραχμάνοι· θα σας μιλήσω για τη Διδασκαλία». Όταν αυτό ειπώθηκε, εκείνοι οι νεαροί βραχμάνοι έμειναν σιωπηλοί. Τότε ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα απευθύνθηκε σε εκείνους τους νεαρούς βραχμάνους με στίχους:

«Με την ηθική ως ύψιστο ήταν οι παλαιότεροι,
εκείνοι οι βραχμάνοι που θυμούνται το αρχαίο·
φυλαγμένες οι θύρες, καλά προστατευμένες,
ήταν σε αυτούς, υπερβαίνοντας την οργή.

«Στη Διδασκαλία και στη διαλογιστική έκσταση χαίρονταν,
εκείνοι οι βραχμάνοι που θυμούνται το αρχαίο·
αυτοί όμως αποκλίνοντας, λέγοντας 'απαγγέλλουμε',
μεθυσμένοι από το σόι, συμπεριφέρονται άδικα.

«Κυριευμένοι από οργή, με πολλά ραβδιά στον εαυτό τους,
αποστασιοποιούμενοι από αυτούς με επιθυμία και χωρίς επιθυμία·
για αυτόν με αφύλακτες θύρες γίνονται μάταια,
σαν περιουσία που απέκτησε άνθρωπος σε όνειρο.

«Νηστεία και ύπνος στο γυμνό έδαφος·
πρωινό λουτρό και οι τρεις Βέδες.

«Τραχύ δέρμα αντιλόπης, πλεγμένα μαλλιά και λάσπη, ιερά κείμενα, ηθικοί
κανόνες και αυστηρότητες, αυστηρός ασκητισμός·
δολοπλοκία και στραβά ραβδιά, και πλύσιμο στόματος με νερό.

«Αυτά είναι τα εξωτερικά χαρακτηριστικά των βραχμάνων, γίνονται για
κάποιο υλικό κέρδος·
αλλά η συνείδηση καλά συγκεντρωμένη, διαυγής και αθόλωση.

χωρίς στειρότητα προς όλα τα όντα, αυτή είναι η οδός για την επίτευξη του Βράχμα».

Τότε εκείνοι οι νεαροί βραχμάνοι, θυμωμένοι και δυσαρεστημένοι, πήγαν εκεί όπου ήταν ο βραχμάνος Λοχίτσα· αφού έφτασαν, είπαν στον βραχμάνο Λοχίτσα: «Ας γνωρίζει η αξιοτιμία σας! Ο ασκητής Μαχακατσάνα απορρίπτει κατηγορηματικά τα ιερά κείμενα των βραχμάνων, διαμαρτύρεται εναντίον τους;» Όταν αυτό ειπώθηκε, ο βραχμάνος Λοχίτσα ήταν θυμωμένος και δυσαρεστημένος. Τότε στον βραχμάνο Λοχίτσα ήρθε αυτή η σκέψη: «Δεν είναι όμως πρόπον για μένα αυτό, να υβρίσω και να κακολογήσω τον ασκητή Μαχακατσάνα απλώς ακούγοντας τους νεαρούς βραχμάνους. Γιατί να μην πάω και να ρωτήσω;»

Τότε ο βραχμάνος Λοχίτσα μαζί με εκείνους τους νεαρούς πλησίασε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο βραχμάνος Λοχίτσα είπε στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα: «Ήρθαν άραγε εδώ, αξιότιμε Κατσάνα, αρκετοί νεαροί μαθητευόμενοι που μαζεύουν ξύλα, δικοί μας;» «Ήρθαν εδώ, βραχμάνε, αρκετοί νεαροί μαθητευόμενοι που μαζεύουν ξύλα, δικοί σου». «Είχε όμως ο αξιότιμος Κατσάνα κάποια συνομιλία με εκείνους τους νεαρούς;» «Είχα, βραχμάνε, κάποια συνομιλία με εκείνους τους νεαρούς». «Πώς όμως είχε ο αξιότιμος Κατσάνα συνομιλία με εκείνους τους νεαρούς;» «Έτσι λοιπόν, βραχμάνε, είχα συνομιλία με εκείνους τους νεαρούς -

«Με την ηθική ως ύψιστο ήταν οι παλαιότεροι,
εκείνοι οι βραχμάνοι που θυμούνται την παράδοση· κ.λπ.
με τρυφερότητα προς όλα τα όντα,
αυτή είναι η οδός για την επίτευξη του Βράχμα."

Έτσι λοιπόν, βραχμάνε, είχα συνομιλία με εκείνους τους νεαρούς».

«Ο αξιότιμος Κατσάνα είπε 'με αφύλακτες θύρες'. Σε ποιο βαθμό άραγε, αξιότιμε Κατσάνα, κάποιος έχει αφύλακτες θύρες;» «Εδώ, βραχμάνε, κάποιος έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, και απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Έτσι, βραχμάνε, κάποιος έχει αφύλακτες θύρες». «Καταπληκτικό, αξιότιμε Κατσάνα· εκπληκτικό, αξιότιμε Κατσάνα! Πόσο καλά αυτός που έχει αφύλακτες θύρες έχει περιγραφεί από τον αξιότιμο Κατσάνα ως έχων αφύλακτες θύρες.

Ο αξιότιμος Κατσάνα είπε 'με φυλαγμένες θύρες'. Σε ποιο βαθμό άραγε, αξιότιμε Κατσάνα, κάποιος έχει φυλαγμένες θύρες;» «Εδώ, βραχμάνε, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, δεν απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, δεν απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Έτσι, βραχμάνε, κάποιος έχει φυλαγμένες θύρες».

«Καταπληκτικό, αξιότιμε Κατσάνα· εκπληκτικό, αξιότιμε Κατσάνα! Πόσο καλά αυτός που έχει φυλαγμένες τις θύρες έχει περιγραφεί από τον αξιότιμο Κατσάνα ως αυτός που έχει φυλαγμένες τις θύρες. Θαυμάσιο, αξιότιμε Κατσάνα· θαυμάσιο, αξιότιμε Κατσάνα! Όπως, αξιότιμε Κατσάνα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυριστεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι ώστε 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Κατσάνα με πολλούς τρόπους. Εγώ, αξιότιμε Κατσάνα, καταφεύγω σε εκείνον τον Ευλογημένο ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Κατσάνα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής. Και όπως ο αξιότιμος Κατσάνα επισκέπτεται οικογένειες λαϊκών ακολούθων στη Μακκαράκατα· έτσι ας επισκέπτεται και την οικογένεια του Λοχίτσα. Εκεί όποιοι νεαροί ή νεαρές θα αποδώσουν σεβασμό στον αξιότιμο Κατσάνα, ή θα σηκωθούν όρθιοι, ή θα προσφέρουν κάθισμα ή νερό, αυτό θα είναι για την ευημερία και την ευτυχία τους για πολύ καιρό». Ένατη.

10. Η ομιλία για τη Βεραχατσάνι

133. Κάποτε ο σεβάσμιος Ουντάγι διέμενε στην Καμαντά, στο άλσος μανγκοδέντρων του βραχμάνου Τοντέγια. Τότε ένας νεαρός μαθητευόμενος της βραχμάνας του σογιού Βεραχατσάνι πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Ουντάγι· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Ουντάγι. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Στον νεαρό που καθόταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Ουντάγι δίδαξε, παρακίνησε, ενθάρρυνε και ευχαρίστησε με μια ομιλία για τη Διδασκαλία. Τότε εκείνος ο νεαρός, αφού διδάχθηκε, παρακινήθηκε, ενθαρρύνθηκε και ευχαριστήθηκε από τον σεβάσμιο Ουντάγι με μια ομιλία για τη Διδασκαλία, σηκώθηκε από τη θέση του και πήγε εκεί όπου ήταν η βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι· αφού πλησίασε, είπε στη βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι: «Ας γνωρίζει η κυρία! Ο ασκητής Ουντάγι διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή».

«Τότε λοιπόν εσύ, νεαρέ, εκ μέρους μου πρόσκαλε τον ασκητή Ουντάγι για το αυριανό γεύμα». «Ναι, κυρία», απάντησε εκείνος ο νεαρός στη βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι και πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Ουντάγι· αφού πλησίασε, είπε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Ας αποδεχθεί, λοιπόν, ο αξιότιμος Ουντάγι το αυριανό γεύμα της συζύγου του δασκάλου μας, της βραχμάνας του σογιού Βεραχατσάνι». Ο σεβάσμιος Ουντάγι αποδέχθηκε με σιωπή. Τότε ο σεβάσμιος Ουντάγι, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, ντύθηκε το πρωί και παίρνοντας το κύπελλο και τους χιτώνες του, πήγε στην κατοικία της βραχμάνας του σογιού Βεραχατσάνι· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Τότε η βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι ιδιοχείρως ικανοποίησε και περιποιήθηκε τον σεβάσμιο Ουντάγι με εξαίσια στερεά και μαλακή τροφή. Τότε η βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι, όταν ο σεβάσμιος Ουντάγι τελείωσε να τρώει και είχε απομακρύνει το χέρι του από το κύπελλο, αφού φόρεσε σανδάλια, αφού κάθισε σε υψηλό κάθισμα, αφού κάλυψε το κεφάλι της, είπε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Πες, ασκητή, τη Διδασκαλία». «Θα έρθει, αδελφή, ο κατάλληλος χρόνος», αφού είπε, σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε.

Για δεύτερη φορά εκείνος ο νεαρός πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Ουντάγι· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Ουντάγι. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Στον νεαρό που καθόταν στο πλάι, ο σεβάσμιος Ουντάγι δίδαξε, παρακίνησε, ενθάρρυνε και ευχαρίστησε με μια ομιλία για τη Διδασκαλία. Για δεύτερη φορά εκείνος ο νεαρός, αφού διδάχθηκε, παρακινήθηκε, ενθαρρύνθηκε και ευχαριστήθηκε από τον σεβάσμιο Ουντάγι με μια ομιλία για τη Διδασκαλία, σηκώθηκε από τη θέση του και πήγε εκεί όπου ήταν η βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι· αφού πλησίασε, είπε στη βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι: «Ας γνωρίζει η κυρία! Ο ασκητής Ουντάγι διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή».

«Έτσι λοιπόν εσύ, νεαρέ, επαινείς τον ασκητή Ουντάγι. Ο ασκητής Ουντάγι όμως, όταν του ειπώθηκε 'πες, ασκητή, τη Διδασκαλία', αφού είπε 'θα έρθει, αδελφή, ο κατάλληλος χρόνος', σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε». «Διότι έτσι εσύ, κυρία, αφού φόρεσες σανδάλια, αφού κάθισες σε υψηλό κάθισμα, αφού κάλυψες το κεφάλι σου, είπες: 'πες, ασκητή, τη Διδασκαλία'. Διότι αυτοί οι αξιότιμοι σέβονται τη Διδασκαλία, είναι γεμάτοι σεβασμό για τη Διδασκαλία». «Τότε λοιπόν εσύ, νεαρέ, εκ μέρους μου πρόσκαλε τον ασκητή Ουντάγι για το αυριανό γεύμα». «Ναι, κυρία», απάντησε εκείνος ο νεαρός στη βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι και πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Ουντάγι· αφού πλησίασε, είπε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Ας αποδεχθεί, λοιπόν, ο αξιότιμος Ουντάγι το αυριανό γεύμα της συζύγου του δασκάλου μας, της βραχμάνας του σογιού Βεραχατσάνι». Ο σεβάσμιος Ουντάγι αποδέχθηκε με σιωπή.

Τότε ο σεβάσμιος Ουντάγι, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, ντύθηκε το πρωί και παίρνοντας το κύπελλο και τους χιτώνες του, πήγε στην κατοικία της βραχμάνας του σογιού Βεραχατσάνι· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Τότε η βραχμάνα του σογιού Βεραχατσάνι ιδιοχείρως ικανοποίησε και περιποιήθηκε τον σεβάσμιο Ουντάγι με εξαίσια στερεά και μαλακή τροφή. Τότε η βραχμάνα από το σόι Βεραχατσάνι, όταν ο σεβάσμιος Ουντάγι τελείωσε να τρώει και είχε απομακρύνει το χέρι του από το κύπελλο, αφού έβγαλε τα σανδάλια της, κάθισε σε χαμηλό κάθισμα,

αποκάλυψε το κεφάλι της και είπε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Όταν υπάρχει τι, σεβάσμιε κύριε, οι Άξιοι διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία· όταν δεν υπάρχει τι, οι Άξιοι δεν διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία;»

«Όταν υπάρχει το μάτι, αδελφή, οι Άξιοι διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία· όταν δεν υπάρχει το μάτι, οι Άξιοι δεν διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία... κ.λπ... όταν υπάρχει η γλώσσα, οι Άξιοι διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία· όταν δεν υπάρχει η γλώσσα, οι Άξιοι δεν διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία... κ.λπ... Όταν υπάρχει ο νους, οι Άξιοι διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία· όταν δεν υπάρχει ο νους, οι Άξιοι δεν διακηρύσσουν την ευτυχία και τη δυστυχία».

Όταν αυτό ειπώθηκε, η βραχμάνα από το σόι Βεραχατσάνι είπε στον σεβάσμιο Ουντάγι: «Θαυμάσιο, Σεβάσμιε Κύριε· θαυμάσιο, Σεβάσμιε Κύριε! Όπως, σεβάσμιε κύριε, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυριστεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι ώστε αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον κύριο Ουντάγι με πολλούς τρόπους. Εγώ, κύριε Ουντάγι, καταφεύγω σε εκείνον τον Ευλογημένο ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο κύριος Ουντάγι λαϊκή ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής». Δέκατη.

Το κεφάλαιο του οικοδεσπότη, δέκατο τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Βεσάλι, Βατζί, Ναλάντα, Μπαρναντβάτζα και Σόνα και Γκοσίτα·
Χαλίντικα, Νακουλαπιτά, Λοχίτσα και Βεραχατσάνι.

14. Το κεφάλαιο για το Ντεβαντάχα

1. Η ομιλία στο Ντεβαντάχα

134. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα· Ντεβαντάχα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Σάκκα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Δεν λέω, μοναχοί, σε όλους τους μοναχούς ότι στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής πρέπει να γίνει με επιμέλεια· ούτε όμως λέω, μοναχοί, σε όλους τους μοναχούς ότι στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής δεν πρέπει να γίνει με επιμέλεια. Εκείνοι, μοναχοί, οι μοναχοί που είναι Άξιοι, που έχουν εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, που έχουν ολοκληρώσει την άγια ζωή, που έχουν κάνει αυτό που έπρεπε να γίνει, που έχουν αποθέσει το φορτίο, που έχουν επιτύχει τον δικό τους σκοπό, που έχουν εξαλείψει πλήρως τους δεσμούς του γίνεσθαι, πλήρως απελευθερωμένοι μέσω της τελικής γνώσης, σε αυτούς τους μοναχούς, μοναχοί, λέω ότι στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής δεν πρέπει να γίνει με επιμέλεια. Για ποιο λόγο; Έχει γίνει από αυτούς με επιμέλεια· αυτοί είναι ανίκανοι να αμελήσουν. Και εκείνοι, μοναχοί, οι μοναχοί που ασκούνται, που δεν έχουν φτάσει στον στόχο, που διαμένουν επιθυμώντας την ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις, σε αυτούς τους μοναχούς, μοναχοί, λέω ότι στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής πρέπει να γίνει με επιμέλεια. Για ποιο λόγο; Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, ευχάριστες και δυσάρεστες. Αυτές, βιώνοντάς τες ξανά και ξανά, δεν κατακυριεύουν τη συνείδησή του. Λόγω της μη εξάντλησης του νου, η

ενεργητικότητα είναι ξεκινημένη χωρίς νωθρότητα, η μνήμη είναι εφαρμοσμένη χωρίς λήθη, το σώμα είναι γαλήνιο χωρίς ταραχή, η συνείδηση είναι αυτοσυγκεντρωμένη και πλήρως εστιασμένη. Βλέποντας αυτόν τον καρπό της επιμέλειας, μοναχοί, λέω ότι σε αυτούς τους μοναχούς στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής πρέπει να γίνει με επιμέλεια... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, ευχάριστα και δυσάρεστα. Αυτές, βιώνοντάς τις ξανά και ξανά, δεν κατακυριεύουν τη συνείδησή του. Λόγω της μη εξάντλησης του νου, η ενεργητικότητα είναι ξεκινημένη χωρίς νωθρότητα, η μνήμη είναι εφαρμοσμένη χωρίς λήθη, το σώμα είναι γαλήνιο χωρίς ταραχή, η συνείδηση είναι αυτοσυγκεντρωμένη και πλήρως εστιασμένη. Βλέποντας αυτόν τον καρπό της επιμέλειας, μοναχοί, λέω ότι σε αυτούς τους μοναχούς στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής πρέπει να γίνει με επιμέλεια». Πρώτο.

2. Η ομιλία για τη στιγμή

135. «Είστε τυχεροί, μοναχοί, είναι καλή τύχη για σας, μοναχοί, η στιγμή έχει αποκτηθεί για τη βίωση της άγιας ζωής. Έχουν ιδωθεί από εμένα, μοναχοί, κολάσεις ονόματι με τις έξι βάσεις επαφής. Εκεί ό,τι υλική μορφή βλέπει με το μάτι, βλέπει μόνο ανεπιθύμητη μορφή, όχι επιθυμητή μορφή· βλέπει μόνο μη αγαπητή μορφή, όχι αγαπητή μορφή· βλέπει μόνο δυσάρεστη μορφή, όχι ευχάριστη μορφή. Ό,τι ήχο ακούει με το αυτί... κ.λπ... ό,τι οσμή μυρίζει με τη μύτη... κ.λπ... ό,τι γεύση γεύεται με τη γλώσσα... κ.λπ... ό,τι από αντικείμενο αγγίζει με το σώμα... κ.λπ... ό,τι νοητικό φαινόμενο συνειδητοποιεί με τον νου, συνειδητοποιεί μόνο ανεπιθύμητη μορφή, όχι επιθυμητή μορφή· συνειδητοποιεί μόνο μη αγαπητή μορφή, όχι αγαπητή μορφή· συνειδητοποιεί μόνο δυσάρεστη μορφή, όχι ευχάριστη μορφή. Είστε τυχεροί, μοναχοί, είναι καλή τύχη για σας, μοναχοί, η στιγμή έχει αποκτηθεί για τη βίωση της άγιας ζωής. Έχουν ιδωθεί από εμένα, μοναχοί, ευδαιμονικοί κόσμοι ονόματι με τις έξι βάσεις επαφής. Εκεί ό,τι υλική μορφή βλέπει με το μάτι, βλέπει μόνο επιθυμητή μορφή, όχι ανεπιθύμητη μορφή· βλέπει μόνο αγαπητή μορφή, όχι μη αγαπητή μορφή· βλέπει μόνο ευχάριστη μορφή, όχι δυσάρεστη μορφή... κ.λπ... ό,τι γεύση γεύεται με τη γλώσσα... κ.λπ... ό,τι νοητικό φαινόμενο συνειδητοποιεί με τον νου, συνειδητοποιεί μόνο επιθυμητή μορφή, όχι ανεπιθύμητη μορφή· συνειδητοποιεί μόνο αγαπητή μορφή, όχι μη αγαπητή μορφή· συνειδητοποιεί μόνο ευχάριστη μορφή, όχι δυσάρεστη μορφή. Είστε τυχεροί, μοναχοί, είναι καλή τύχη για σας, μοναχοί, η στιγμή έχει αποκτηθεί για τη βίωση της άγιας ζωής». Δεύτερο.

3. Η πρώτη ομιλία για την απόλαυση της ύλης

136. «Οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, απολαμβάνουν τις υλικές μορφές, τέρπονται με τις υλικές μορφές, χαίρονται με τις υλικές μορφές. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των υλικών μορφών, οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, διαμένουν δυστυχισμένοι. Οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, απολαμβάνουν τους ήχους, τέρπονται με τους ήχους, χαίρονται με τους ήχους. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των ήχων, οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, διαμένουν δυστυχισμένοι. Απολαμβάνουν τις οσμές... απολαμβάνουν τις γεύσεις... απολαμβάνουν τα απτά αντικείμενα... οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, απολαμβάνουν τα νοητικά φαινόμενα, τέρπονται με τα νοητικά φαινόμενα, χαίρονται με τα νοητικά φαινόμενα. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των νοητικών φαινομένων, οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, διαμένουν δυστυχισμένοι. Ο Τατχάγκατα όμως, μοναχοί, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, έχοντας

κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις υλικές μορφές, δεν απολαμβάνει τις υλικές μορφές, δεν τέρπεται με τις υλικές μορφές, δεν χαίρεται με τις υλικές μορφές. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των υλικών μορφών, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, διαμένει ευτυχισμένος. Των ήχων... των οσμών... των γεύσεων... των απτών αντικειμένων... έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα, δεν απολαμβάνει τα νοητικά φαινόμενα, δεν τέρπεται με τα νοητικά φαινόμενα, δεν χαίρεται με τα νοητικά φαινόμενα. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των νοητικών φαινομένων, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, διαμένει ευτυχισμένος.» Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος, ο Διδάσκαλος, είπε επιπλέον αυτό:

«Υλικές μορφές, ήχοι, γεύσεις, οσμές, επαφές και νοητικά φαινόμενα, όλα μαζί·
επιθυμητά, ελκυστικά και ευχάριστα, όσα λέγεται ότι υπάρχουν.

Για τον κόσμο μαζί με τους θεούς, αυτά θεωρούνται ευτυχία·
εκεί όπου αυτά καταπαύουν, αυτό θεωρείται από αυτούς δυστυχία.

Η παύση της ταυτότητας ιδώθηκε ως ευτυχία από τους ευγενείς·
αυτό είναι αντίθετο με αυτό που βλέπει ολόκληρος ο κόσμος.

Ό,τι οι άλλοι λένε ως ευτυχία, αυτό οι ευγενείς λένε ως πόνο·
ό,τι οι άλλοι λένε ως πόνο, αυτό οι ευγενείς γνωρίζουν ως ευτυχία.

Δες τη διδασκαλία δυσνόητη, εδώ οι αδαείς είναι παραπλανημένοι·
για τους εμποδισμένους υπάρχει σκοτάδι, σκοτάδι για αυτούς που δεν βλέπουν.

«Για τους αγαθούς είναι ανοιχτό, φως για αυτούς που βλέπουν·
αυτοί που είναι κοντά δεν συνειδητοποιούν, ανίδεοι της οδού της
Διδασκαλίας.

«Από αυτούς που κυριεύονται από πάθος για ύπαρξη, από αυτούς που
ακολουθούν το πάθος για ύπαρξη,
από αυτούς που φτάσει στην επικράτεια του Μάρα, αυτή η Διδασκαλία
δεν γίνεται εύκολα κατανοητή.

«Ποιος άραγε εκτός από τους ευγενείς, αξίζει να κατανοήσει την κατάσταση·
την κατάσταση που γνωρίζοντας ορθά, επιτυγχάνουν το τελικό Νιμπάνα
χωρίς νοητικές διαφθορές». Τρίτη.

4. Η δεύτερη ομιλία για την ευχαρίστηση στην ύλη

137. «Οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, απολαμβάνουν τις υλικές μορφές, τέρπονται με τις υλικές μορφές, χαίρονται με τις υλικές μορφές. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των υλικών μορφών, οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, διαμένουν δυστυχισμένοι. Απολαμβάνουν τους ήχους... απολαμβάνουν τις οσμές... απολαμβάνουν τις γεύσεις... απολαμβάνουν τα απτά αντικείμενα... οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, απολαμβάνουν τα νοητικά φαινόμενα, τέρπονται με τα νοητικά

φαινόμενα, χαίρονται με τα νοητικά φαινόμενα. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των νοητικών φαινομένων, οι θεοί και οι άνθρωποι, μοναχοί, διαμένουν δυστυχισμένοι. Ο Τατχάγκατα όμως, μοναχοί, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τις υλικές μορφές, δεν απολαμβάνει τις υλικές μορφές, δεν τέρπεται με τις υλικές μορφές, δεν χαίρεται με τις υλικές μορφές. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των υλικών μορφών, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, διαμένει ευτυχισμένος. Των ήχων... των οσμών... των γεύσεων... των απτών αντικειμένων... έχοντας κατανοήσει όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από τα νοητικά φαινόμενα, δεν απολαμβάνει τα νοητικά φαινόμενα, δεν τέρπεται με τα νοητικά φαινόμενα, δεν χαίρεται με τα νοητικά φαινόμενα. Λόγω της μεταβολής, της φθίσης και της παύσης των νοητικών φαινομένων, ο Τατχάγκατα, μοναχοί, διαμένει ευτυχισμένος». Τέταρτο.

5. Η πρώτη ομιλία για το μη δικό σας

138. «Ό,τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας, αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Και τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας; Το μάτι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας· αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία... κ.λπ... η γλώσσα δεν είναι δική σας· αυτό εγκαταλείψτε. Αυτή που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία... κ.λπ... ο νους δεν είναι δικός σας· αυτό εγκαταλείψτε. Αυτή που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Όπως, μοναχοί, ό,τι χόρτα, ξύλα, κλαδιά και φύλλα υπάρχουν σε αυτό το άλσος του Τζέτα, αν ο κόσμος τα έπαιρνε ή τα έκαιγε ή τα χρησιμοποιούσε όπως ήθελε, μήπως θα σκεφτόσασταν έτσι - 'Ο κόσμος μας παίρνει ή μας καίει ή μας χρησιμοποιεί όπως θέλει';» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Διότι αυτό, σεβάσμιε κύριε, δεν είναι ούτε ο εαυτός μας ούτε κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό». «Ακριβώς έτσι, μοναχοί, το μάτι δεν είναι δικό σας· αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία... κ.λπ... η γλώσσα δεν είναι δική σας· αυτό εγκαταλείψτε. Αυτή που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία... κ.λπ... ο νους δεν είναι δικός σας· αυτό εγκαταλείψτε. Αυτός που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία». Πέμπτο.

6. Η δεύτερη ομιλία για το μη δικό σας

139. «Ό,τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας, αυτό εγκαταλείψτε. Αυτό που έχει εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Και τι, μοναχοί, δεν είναι δικό σας; Οι υλικές μορφές, μοναχοί, δεν είναι δικές σας· αυτές εγκαταλείψτε. Αυτές που έχουν εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα δεν είναι δικά σας· αυτές εγκαταλείψτε. Αυτές που έχουν εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία. Όπως, μοναχοί, ό,τι υπάρχει σε αυτό το άλσος του Τζέτα... κ.λπ... ακριβώς έτσι, μοναχοί, οι υλικές μορφές δεν είναι δικές σας· αυτές εγκαταλείψτε. Αυτές που έχουν εγκαταλειφθεί από εσάς θα είναι προς ευημερία και ευτυχία». Έκτο.

7. Η ομιλία για την αιτία του εσωτερικού παροδικού

140. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση του ματιού, κι αυτή είναι παροδική. Το μάτι που έχει δημιουργηθεί από κάτι παροδικό, μοναχοί, πώς θα είναι μόνιμο; Κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της γλώσσας, κι αυτή είναι παροδική. Η γλώσσα που έχει δημιουργηθεί από κάτι παροδικό, μοναχοί, πώς θα είναι μόνιμη; Κ.λπ... ο νους είναι παροδικός. Όποια, μοναχοί, αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση του νου, κι αυτή είναι παροδική. Ο νους που έχει δημιουργηθεί από κάτι παροδικό, μοναχοί, πώς θα είναι μόνιμος; Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τη γλώσσα... κ.λπ... αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Έβδομη.

8. Η ομιλία για την αιτία του εσωτερικού πόνου

141. «Το μάτι, μοναχοί, είναι οδυνηρό. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση του ματιού, κι αυτή είναι οδυνηρή. Το μάτι που έχει δημιουργηθεί από κάτι οδυνηρό, μοναχοί, πώς θα είναι ευτυχές; Κ.λπ... η γλώσσα είναι οδυνηρή. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της γλώσσας, κι αυτή είναι οδυνηρή. Η γλώσσα που έχει δημιουργηθεί από κάτι οδυνηρό, μοναχοί, πώς θα είναι ευτυχής; Κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση του νου, κι αυτή είναι οδυνηρή. Ο νους που έχει δημιουργηθεί από κάτι οδυνηρό, μοναχοί, πώς θα είναι ευτυχής; Βλέποντας έτσι... κ.λπ... Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Όγδοη.

9. Η ομιλία για την αιτία του εσωτερικού μη-εαυτού

142. «Το μάτι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση του ματιού, κι αυτή είναι μη-εαυτός. Το μάτι που έχει δημιουργηθεί από κάτι που είναι μη-εαυτός, μοναχοί, πώς θα είναι εαυτός; Κ.λπ... η γλώσσα είναι μη-εαυτός. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση της γλώσσας, κι αυτή είναι μη-εαυτός. Η γλώσσα που έχει δημιουργηθεί από κάτι που είναι μη-εαυτός, μοναχοί, πώς θα είναι εαυτός; Κ.λπ... ο νους είναι μη-εαυτός. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση του νου, κι αυτή είναι μη-εαυτός. Ο νους που έχει δημιουργηθεί από κάτι που είναι μη-εαυτός, μοναχοί, πώς θα είναι εαυτός; Βλέποντας έτσι... κ.λπ... Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Ένατη.

10. Η ομιλία για την αιτία του εξωτερικού παροδικού

143. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι παροδικές. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση των υλικών μορφών, κι αυτή είναι παροδική. Οι υλικές μορφές που έχουν δημιουργηθεί από κάτι παροδικό, μοναχοί, πώς θα είναι μόνιμες; Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση των νοητικών φαινομένων, κι αυτή είναι παροδική. Τα νοητικά φαινόμενα που έχουν δημιουργηθεί από κάτι παροδικό, μοναχοί, πώς θα είναι μόνιμα; Βλέποντας έτσι... κ.λπ... Κατανοεί:

'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Δέκατη.

11. Η ομιλία για την αιτία του εξωτερικού πόνου

144. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι οδυνηρές. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση των υλικών μορφών, κι αυτή είναι οδυνηρή. Οι υλικές μορφές που έχουν δημιουργηθεί από κάτι οδυνηρό, μοναχοί, πώς θα είναι ευτυχείς; Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι οδυνηρά. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση των νοητικών φαινομένων, κι αυτή είναι οδυνηρή. Τα νοητικά φαινόμενα που έχουν δημιουργηθεί από κάτι οδυνηρό, μοναχοί, πώς θα είναι ευτυχής; Βλέποντας έτσι... κ.λπ... Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Ενδέκατη.

12. Η ομιλία για την αιτία του εξωτερικού μη-εαυτού

145. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι μη-εαυτός. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση των υλικών μορφών, κι αυτή είναι μη-εαυτός. Οι υλικές μορφές που έχουν δημιουργηθεί από κάτι που είναι μη-εαυτός, μοναχοί, πώς θα είναι εαυτός; Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός. Όποια αιτία, όποια συνθήκη υπάρχει για την έγερση των νοητικών φαινομένων, κι αυτή είναι μη-εαυτός. Τα νοητικά φαινόμενα που έχουν δημιουργηθεί από κάτι που είναι μη-εαυτός, μοναχοί, πώς θα είναι εαυτός; Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από τους ήχους... αποστασιοποιείται από τις οσμές... αποστασιοποιείται από τις γεύσεις... αποστασιοποιείται από τα απτά αντικείμενα... αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Δωδέκατη.

Το κεφάλαιο του Ντεβαντάχα, δέκατο τέταρτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ντεβαντάχα, στιγμή, υλικές μορφές, δύο όχι δικά σας και·
με την αιτία επίσης τρία ειπώθηκαν, δύο εσωτερικά-εξωτερικά.

15. Το κεφάλαιο για το νέο και το παλιό

1. Η ομιλία για την παύση της πράξης

146. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τις νέες και τις παλιές πράξεις, την παύση των πράξεων και την πρακτική που οδηγεί στην παύση των πράξεων. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». Και ποια, μοναχοί, είναι η παλιά πράξη; Το μάτι, μοναχοί, πρέπει να θεωρηθεί ως παλιά πράξη, συνθηκοκρατημένη, διαμορφωμένη από τη βούληση, κάτι που πρέπει να βιωθεί... κ.λπ... η γλώσσα πρέπει να θεωρηθεί ως παλιά πράξη, συνθηκοκρατημένη, διαμορφωμένη από τη βούληση, κάτι που πρέπει να βιωθεί... κ.λπ... ο νους πρέπει να θεωρηθεί ως παλιά πράξη, συνθηκοκρατημένη, διαμορφωμένη από τη βούληση, κάτι που πρέπει να βιωθεί. Αυτό ονομάζεται,

μοναχοί, παλιά πράξη. Και ποια, μοναχοί, είναι η νέα πράξη; Ό,τι, μοναχοί, πράξη κάνει τώρα με το σώμα, με την ομιλία, με τον νου, αυτό ονομάζεται, μοναχοί, νέα πράξη. Και ποια, μοναχοί, είναι η παύση των πράξεων; Όποιος, μοναχοί, με την παύση της σωματικής πράξης, της λεκτικής πράξης και της νοητικής πράξης αγγίζει την απελευθέρωση, αυτή ονομάζεται, μοναχοί, παύση των πράξεων. Και ποια, μοναχοί, είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των πράξεων; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση - αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η πρακτική που οδηγεί στην παύση των πράξεων. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, διδάχθηκε από εμένα η παλιά πράξη, διδάχθηκε η νέα πράξη, διδάχθηκε η παύση των πράξεων, διδάχθηκε η πρακτική που οδηγεί στην παύση των πράξεων. Αυτό, μοναχοί, που πρέπει να γίνει από τον Διδάσκαλο για τους μαθητές, αναζητώντας το καλό τους, με συμπόνια, από συμπόνια, αυτό έχει γίνει για εσάς από εμένα. Αυτές, μοναχοί, είναι οι βάσεις των δένδρων, αυτές είναι οι άδειες οικίες. Διαλογίζεστε, μοναχοί, μην αμελείτε· μη νιώσετε μετάνοια αργότερα. Αυτή είναι η παραίνεσή μας προς εσάς». Πρώτο.

2. Η ομιλία για το κατάλληλο για τη Νιμπάνα μέσω του παροδικού

147. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα. Ακούστε το... κ.λπ... Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει ότι το μάτι είναι παροδικό, βλέπει ότι οι υλικές μορφές είναι παροδικές, βλέπει ότι η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική, βλέπει ότι η οφθαλμική επαφή είναι παροδική. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως παροδικό... κ.λπ... βλέπει ότι η γλώσσα είναι παροδική, βλέπει ότι οι γεύσεις είναι παροδικές, βλέπει ότι η γλωσσική συνείδηση είναι παροδική, βλέπει ότι η γλωσσική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως παροδικό... κ.λπ... βλέπει ότι ο νους είναι παροδικός, βλέπει ότι τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, βλέπει ότι η νοητική συνείδηση είναι παροδική, βλέπει ότι η νοητική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως παροδικό. Αυτή είναι, μοναχοί, η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα». Δεύτερο.

3. Η ομιλία για το κατάλληλο για τη Νιμπάνα μέσω του πόνου

148. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα. Ακούστε το... κ.λπ... Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα; Εδώ, μοναχοί, βλέπει ότι το μάτι είναι υπαρξιακός πόνος, βλέπει ότι οι υλικές μορφές είναι υπαρξιακός πόνος, βλέπει ότι η οφθαλμική συνείδηση είναι υπαρξιακός πόνος, βλέπει ότι η οφθαλμική επαφή είναι υπαρξιακός πόνος, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως υπαρξιακό πόνο... κ.λπ... βλέπει ότι η γλώσσα είναι υπαρξιακός πόνος... κ.λπ... βλέπει ότι ο νους είναι υπαρξιακός πόνος, βλέπει ότι τα νοητικά φαινόμενα είναι υπαρξιακός πόνος, βλέπει ότι η νοητική συνείδηση είναι υπαρξιακός πόνος, βλέπει ότι η νοητική επαφή είναι υπαρξιακός πόνος, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως υπαρξιακό

πόνο. Αυτή είναι, μοναχοί, η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα». Τρίτη.

4. Η ομιλία για το κατάλληλο για τη Νιμπάνα μέσω του μη-εαυτού

149. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα. Ακούστε το... κ.λπ... Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει ότι το μάτι είναι μη-εαυτός, βλέπει ότι οι υλικές μορφές είναι μη-εαυτός, βλέπει ότι η οφθαλμική συνείδηση είναι μη-εαυτός, βλέπει ότι η οφθαλμική επαφή είναι μη-εαυτός, ότι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως μη-εαυτό... κ.λπ... βλέπει ότι ο νους είναι μη-εαυτός, βλέπει ότι τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός, βλέπει ότι η νοητική συνείδηση είναι μη-εαυτός, βλέπει ότι η νοητική επαφή είναι μη-εαυτός, ότι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό βλέπει ως μη-εαυτό. Αυτή είναι, μοναχοί, η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για την πρακτική κατάλληλη για τη Νιμπάνα

150. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα. Ακούστε το... κ.λπ... Και ποια είναι, μοναχοί, αυτή η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα; Τι νομίζετε, μοναχοί, το μάτι είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Οι υλικές μορφές είναι μόνιμες ή παροδικές;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ...

«Η οφθαλμική συνείδηση... η οφθαλμική επαφή... κ.λπ... και αυτό που εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μόνιμο ή παροδικό;»

«Παροδική, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, είναι οδυνηρό ή ευχάριστο;»

«Οδυνηρό, σεβάσμιε κύριε».

«Αυτό όμως που είναι παροδικό, οδυνηρό, υποκείμενο σε μεταβολή, είναι άραγε κατάλληλο να το θεωρεί κανείς - 'αυτό είναι δικό μου, αυτό είμαι εγώ, αυτό είναι ο εαυτός μου';»

«Όχι, Σεβάσμιε Κύριε».

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται... κ.λπ... κατανοεί: 'δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'. Αυτή είναι, μοναχοί, η πρακτική κατάλληλη για το Νιμπάνα». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον μαθητευόμενο

151. «Αυτή η άγια ζωή, μοναχοί, ασκείται χωρίς μαθητευόμενο, χωρίς δάσκαλο. Ένας μοναχός με μαθητευόμενο, μοναχοί, με δάσκαλο, διαμένει με δυστυχία, όχι άνετα. Ένας μοναχός χωρίς μαθητευόμενο, μοναχοί, χωρίς δάσκαλο, διαμένει με ευτυχία, άνετα. Και πώς, μοναχέ, ένας μοναχός με μαθητευόμενο, με δάσκαλο, διαμένει με δυστυχία, όχι άνετα; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει δει μια υλική μορφή με το μάτι, εγείρονται κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτές κατοικούν μέσα του, μέσα του κατοικούν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται με μαθητευόμενο. Αυτές συμβαίνουν σε αυτόν, συμβαίνουν σε αυτόν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται με δάσκαλο... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, εγείρονται κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτές κατοικούν μέσα του, μέσα του κατοικούν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται με μαθητευόμενο. Αυτές συμβαίνουν σε αυτόν, συμβαίνουν σε αυτόν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται με δάσκαλο... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, εγείρονται κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτές κατοικούν μέσα του, μέσα του κατοικούν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται με μαθητευόμενο. Αυτές συμβαίνουν σε αυτόν, συμβαίνουν σε αυτόν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται με δάσκαλο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός με μαθητευόμενο, με δάσκαλο, διαμένει με δυστυχία, όχι άνετα.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός χωρίς μαθητευόμενο, χωρίς δάσκαλο, διαμένει με ευτυχία, άνετα; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει δει μια υλική μορφή με το μάτι, δεν εγείρονται κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτές δεν κατοικούν μέσα του, δεν κατοικούν μέσα του οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται χωρίς μαθητευόμενο. Αυτές δεν συμβαίνουν σε αυτόν, δεν συμβαίνουν σε αυτόν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται χωρίς δάσκαλο... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, δεν εγείρονται κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτές δεν κατοικούν μέσα του, δεν κατοικούν μέσα του οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται χωρίς μαθητευόμενο. Αυτές δεν συμβαίνουν σε αυτόν, δεν συμβαίνουν σε αυτόν οι κακές

φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται χωρίς δάσκαλο... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό που έχει αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν εγείρονται κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς. Αυτές δεν κατοικούν μέσα του, δεν κατοικούν μέσα του οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται χωρίς μαθητευόμενο. Αυτές δεν συμβαίνουν σε αυτόν, δεν συμβαίνουν σε αυτόν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις. Για αυτό ονομάζεται χωρίς δάσκαλο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός χωρίς μαθητευόμενο, χωρίς δάσκαλο, διαμένει με ευτυχία και άνεση. Αυτή η άγια ζωή, μοναχοί, ασκείται χωρίς μαθητευόμενο. Χωρίς δάσκαλο· ένας μοναχός με μαθητευόμενο, μοναχοί, ένας μοναχός με δάσκαλο, διαμένει με δυστυχία, όχι με άνεση. Ένας μοναχός χωρίς μαθητευόμενο, μοναχοί, ένας μοναχός χωρίς δάσκαλο, διαμένει με ευτυχία και άνεση». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον σκοπό της άγιας ζωής

152. «Αν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'για ποιο σκοπό, φίλε, ασκείται η άγια ζωή υπό τον ασκητή Γκόταμα;' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι - 'για την πλήρη κατανόηση του πόνου, φίλε, ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο.' Αν όμως, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές σας ρωτούσαν έτσι - 'ποιος είναι όμως, φίλε, ο πόνος, για την πλήρη κατανόηση του οποίου ασκείται η άγια ζωή υπό τον ασκητή Γκόταμα;' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι -

«Το μάτι, φίλε, είναι οδυνηρό· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Οι υλικές μορφές είναι οδυνηρές· για την πλήρη κατανόησή τους ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Η οφθαλμική συνείδηση είναι οδυνηρή· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Η οφθαλμική επαφή είναι οδυνηρή· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο... κ.λπ... η γλώσσα είναι οδυνηρή... ο νους είναι οδυνηρός· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό· για την πλήρη κατανόησή του ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο. Αυτός, φίλε, είναι ο πόνος· για την πλήρη κατανόηση του οποίου ασκείται η άγια ζωή υπό τον Ευλογημένο.' Όταν ερωτηθείτε έτσι, εσείς, μοναχοί, θα πρέπει να απαντήσετε σε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές έτσι». Έβδομη.

8. Η ομιλία «υπάρχει άραγε μέθοδος;»

153. «Υπάρχει άραγε, μοναχοί, μια μέθοδος με την οποία ένας μοναχός θα μπορούσε να διακηρύξει την τελική απελευθερωτική γνώση χωριστά από την πίστη, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή - 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που

έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης';» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Υπάρχει, μοναχοί, μια μέθοδος με την οποία ένας μοναχός θα μπορούσε να διακηρύξει την τελική απελευθερωτική γνώση χωριστά από την πίστη, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή - 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

«Και ποια, μοναχοί, είναι η μέθοδος με την οποία ένας μοναχός χωριστά από την πίστη... κ.λπ... χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή διακηρύσσει την τελική απελευθερωτική γνώση - 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, όταν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'· ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'. Αυτό, μοναχοί, που ένας μοναχός έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, όταν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'· ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'. Αυτά τα φαινόμενα, μοναχοί, πρέπει να γίνουν γνωστά μέσω της πίστης ή μέσω της προσωπικής προτίμησης ή μέσω της προφορικής παράδοσης ή μέσω του αναλογισμού των λόγων ή μέσω της αποδοχής μιας άποψης μετά από περισυλλογή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Δεν πρέπει αυτά τα φαινόμενα, μοναχοί, να γίνουν γνωστά έχοντας ιδωθεί με τη σοφία;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Αυτή λοιπόν, μοναχοί, είναι η μέθοδος με την οποία ένας μοναχός χωριστά από την πίστη, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή διακηρύσσει την τελική απελευθερωτική γνώση - 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'»... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, όταν υπάρχει εσωτερικά... κ.λπ... πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί· ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'. Αυτό, μοναχοί, που έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα, όταν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'· ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'· αυτά τα φαινόμενα, μοναχοί, πρέπει να γίνουν γνωστά μέσω της πίστης ή μέσω της προσωπικής προτίμησης ή μέσω της προφορικής παράδοσης ή μέσω του αναλογισμού των λόγων ή μέσω της αποδοχής μιας άποψης

μετά από περισυλλογή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Δεν πρέπει αυτά τα φαινόμενα, μοναχοί, να γίνουν γνωστά έχοντας ιδωθεί με τη σοφία;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Και αυτή λοιπόν, μοναχοί, είναι η μέθοδος με την οποία ένας μοναχός χωριστά από την πίστη, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή διακηρύσσει την τελική απελευθερωτική γνώση - 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'»... κ.λπ...

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, όταν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη' ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'. Αυτό, μοναχοί, που ένας μοναχός έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, όταν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη' ή όταν δεν υπάρχει εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη, κατανοεί 'δεν υπάρχει σε μένα εσωτερικά πάθος, μίσος και αυταπάτη'· αυτά τα φαινόμενα, μοναχοί, πρέπει να γίνουν γνωστά μέσω της πίστης ή μέσω της προσωπικής προτίμησης ή μέσω της προφορικής παράδοσης ή μέσω του αναλογισμού των λόγων ή μέσω της αποδοχής μιας άποψης μετά από περισυλλογή;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Δεν πρέπει αυτά τα φαινόμενα, μοναχοί, να γίνουν γνωστά έχοντας ιδωθεί με τη σοφία;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Και αυτή λοιπόν, μοναχοί, είναι η μέθοδος με την οποία ένας μοναχός χωριστά από την πίστη, χωριστά από την προσωπική προτίμηση, χωριστά από την προφορική παράδοση, χωριστά από τον αναλογισμό των λόγων, χωριστά από την αποδοχή μιας άποψης μετά από περισυλλογή διακηρύσσει την τελική απελευθερωτική γνώση - 'Κατανοώ: η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Όγδοη.

9. Η ομιλία για τον τέλειο στις ικανότητες

154. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «'Τέλεια στις ικανότητες, τέλειος στις ικανότητες', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος είναι τέλειος στις ικανότητες;»

«Αν, μοναχέ, διαμένοντας παρατηρώντας την έγερση και την παρακμή στην οφθαλμική ικανότητα, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική ικανότητα... κ.λπ... αν, μοναχέ, διαμένοντας παρατηρώντας την έγερση και την παρακμή στη γλωσσική ικανότητα, αποστασιοποιείται από τη γλωσσική ικανότητα... κ.λπ... αν, μοναχέ, διαμένοντας παρατηρώντας την έγερση και την παρακμή στη νοητική ικανότητα, αποστασιοποιείται από τη νοητική ικανότητα. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος... κ.λπ... στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Σε αυτό το βαθμό λοιπόν, μοναχέ, κάποιος είναι τέλειος στις ικανότητες». Ένατη.

10. Η ομιλία με την ερώτηση για τον διδάσκαλο της Διδασκαλίας

155. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «'Διδάσκαλος της Διδασκαλίας, διδάσκαλος της Διδασκαλίας', σεβάσμιε κύριε, λέγεται. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, είναι κάποιος διδάσκαλος της Διδασκαλίας;»

«Αν, μοναχέ, κάποιος διδάσκει τη Διδασκαλία για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του ματιού, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός διδάσκαλος της Διδασκαλίας'. Αν, μοναχέ, κάποιος ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του ματιού, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία'. Αν, μοναχέ, κάποιος είναι απελευθερωμένος μέσω της μη προσκόλλησης, μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης του ματιού, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που έχει επιτύχει το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή'... κ.λπ... Αν, μοναχέ, κάποιος διδάσκει τη Διδασκαλία για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση της γλώσσας, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός διδάσκαλος της Διδασκαλίας'... κ.λπ... Αν, μοναχέ, κάποιος διδάσκει τη Διδασκαλία για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του νου, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός διδάσκαλος της Διδασκαλίας'. Αν, μοναχέ, κάποιος ασκεί για την αποστασιοποίηση, για το μη πάθος, για την παύση του νου, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που ασκεί σύμφωνα με τη Διδασκαλία και τη συμφωνούσα διδασκαλία'. Αν, μοναχέ, κάποιος είναι απελευθερωμένος μέσω της μη προσκόλλησης, μέσω της αποστασιοποίησης, του μη πάθους, της παύσης του νου, είναι άξιος να ονομαστεί 'μοναχός που έχει επιτύχει το Νιμπάνα στην παρούσα ζωή'». Δέκατη.

Το κεφάλαιο του νέου και του παλαιού, δέκατο πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Η πράξη, τέσσερα κατάλληλα, χωρίς μαθητευόμενο, ποιος ο σκοπός· υπάρχει άραγε μέθοδος, και με τον διδάσκαλο των ικανοτήτων.

Τα τρίτα πενήντα στο τμήμα των έξι αισθητήριων βάσεων ολοκληρώθηκαν.

Αυτή είναι η σύνοψη των κεφαλαίων του -

Ασφάλεια από τις νοητικές δεσμεύσεις και ο κόσμος, ο οικοδεσπότης και με τη Ντεβαντάχα·
με το νέο και το παλαιό πενήντα, το τρίτο αυτό ονομάζεται.

16. Το κεφάλαιο για την εξάλειψη της απόλαυσης

1. Η ομιλία για την εξάλειψη της απόλαυσης στο εσωτερικό

156. «Πράγματι, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει το μάτι που είναι παροδικό ως παροδικό· αυτή είναι η ορθή άποψή του. Βλέποντας ορθά, αποστρέφεται. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη... κ.λπ... πράγματι, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει τη γλώσσα που είναι παροδική ως παροδική· αυτή είναι η ορθή άποψή του. Βλέποντας ορθά, αποστρέφεται. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους... κ.λπ... η συνείδηση ονομάζεται

καλά απελευθερωμένη... κ.λπ... πράγματι, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει τον νου που είναι παροδικός ως παροδικό· αυτή είναι η ορθή άποψή του. Βλέποντας ορθά, αποστρέφεται. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη.» Πρώτο.

2. Η ομιλία για την εξάλειψη της απόλαυσης στο εξωτερικό

157. «Πράγματι, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει την ύλη που είναι παροδική ως παροδική· αυτή είναι η ορθή άποψή του. Βλέποντας ορθά, αποστρέφεται. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη. Πράγματι, μοναχοί, ένας μοναχός βλέπει τους ήχους που είναι παροδικοί ως παροδικούς... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα που είναι παροδικά ως παροδικά· αυτή είναι η ορθή άποψή του. Βλέποντας ορθά, αποστρέφεται. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη.» Δεύτερο.

3. Η ομιλία για την εξάλειψη της απόλαυσης στο παροδικό εσωτερικό

158. «Το μάτι, μοναχοί, εξετάζετε συνετά· και την παροδικότητα του ματιού βλέπετε όπως πραγματικά είναι. Ένας μοναχός, μοναχοί, εξετάζοντας συνετά το μάτι, και βλέποντας την παροδικότητα του ματιού όπως πραγματικά είναι, αποστασιοποιείται από το μάτι. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη. Το αυτί, μοναχοί, εξετάζετε συνετά... η μύτη... τη γλώσσα, μοναχοί, εξετάζετε συνετά· και την παροδικότητα της γλώσσας βλέπετε όπως πραγματικά είναι. Ένας μοναχός, μοναχοί, εξετάζοντας συνετά τη γλώσσα, και βλέποντας την παροδικότητα της γλώσσας όπως πραγματικά είναι, αποστασιοποιείται από τη γλώσσα. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη. Το σώμα... τον νου, μοναχοί, εξετάζετε συνετά· και την παροδικότητα του νου βλέπετε όπως πραγματικά είναι. Ένας μοναχός, μοναχοί, εξετάζοντας συνετά τον νου, και βλέποντας την παροδικότητα του νου όπως πραγματικά είναι, αποστασιοποιείται από τον νου. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη.» Τρίτη.

4. Η ομιλία για την εξάλειψη της απόλαυσης στο παροδικό εξωτερικό

159. «Τις υλικές μορφές, μοναχοί, εξετάζετε συνετά· και την παροδικότητα της ύλης βλέπετε όπως πραγματικά είναι. Ένας μοναχός, μοναχοί, εξετάζοντας συνετά τις υλικές μορφές, και βλέποντας την παροδικότητα της ύλης όπως πραγματικά είναι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται

καλά απελευθερωμένη. Τους ήχους... τις οσμές... τις γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα, μοναχοί, εξετάζετε συνετά και την παροδικότητα των νοητικών φαινομένων βλέπετε όπως πραγματικά είναι. Ένας μοναχός, μοναχοί, εξετάζοντας συνετά τα νοητικά φαινόμενα, και βλέποντας την παροδικότητα των νοητικών φαινομένων όπως πραγματικά είναι, αποστασιοποιείται από τα νοητικά φαινόμενα. Με την εξάλειψη της απόλαυσης υπάρχει εξάλειψη του πάθους· με την εξάλειψη του πάθους υπάρχει εξάλειψη της απόλαυσης. Με την εξάλειψη της απόλαυσης και του πάθους, η συνείδηση ονομάζεται καλά απελευθερωμένη.» Τέταρτο.

5. Η ομιλία για την αυτοσυγκέντρωση στο άλσος μάνγκο του Τζίβακα

160. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο άλσος μάνγκο του Τζίβακα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί»... κ.λπ... «Αναπτύσσετε, μοναχοί, την αυτοσυγκέντρωση. Σε έναν αυτοσυγκεντρωμένο μοναχό, μοναχοί, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι. Και τι φανερώνεται όπως πραγματικά είναι; Φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι το μάτι είναι παροδικό, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι οι υλικές μορφές είναι παροδικές, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι η οφθαλμική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ως παροδικό... κ.λπ... Φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι η γλώσσα είναι παροδική... κ.λπ... Φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι ο νους είναι παροδικός, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά... κ.λπ... Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ως παροδικό. Αναπτύσσετε, μοναχοί, την αυτοσυγκέντρωση. Σε έναν αυτοσυγκεντρωμένο μοναχό, μοναχοί, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι.» Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την απομόνωση στο άλσος μάνγκο του Τζίβακα

161. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο άλσος μάνγκο του Τζίβακα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς... κ.λπ... «Αφοσιωθείτε στην απομόνωση, μοναχοί. Σε έναν μοναχό σε απομόνωση, μοναχοί, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι. Και τι φανερώνεται όπως πραγματικά είναι; Φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι το μάτι είναι παροδικό, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι οι υλικές μορφές είναι παροδικές, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι η οφθαλμική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ως παροδικό... κ.λπ... Φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ότι ο νους είναι παροδικός, τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό φανερώνεται όπως πραγματικά είναι ως παροδικό. Αφοσιωθείτε στην απομόνωση, μοναχοί. Σε έναν μοναχό σε απομόνωση, μοναχοί, φανερώνεται όπως πραγματικά είναι.» Έκτο.

7. Η ομιλία του Κόττχικα για το παροδικό

162. Τότε ο σεβάσμιος Μαχακόττχικα πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Κόττχικα είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος συνοπτικά τη Διδασκαλία, ώστε εγώ, αφού ακούσω τη Διδασκαλία του Ευλογημένου, να παραμείνω μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος».

«Ό,τι, Κόττχικα, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, Κόττχικα, είναι παροδικό; Το μάτι, Κόττχικα, είναι παροδικό· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι υλικές μορφές είναι παροδικές· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η οφθαλμική επαφή είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι γεύσεις είναι παροδικές· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η γλωσσική συνείδηση είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η γλωσσική επαφή είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η νοητική συνείδηση είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η νοητική επαφή είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, Κόττχικα, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί». Έβδομη.

8. Η ομιλία του Κόττχικα για τη δυστυχία

163. Τότε ο σεβάσμιος Μαχακόττχικα... κ.λπ... είπε στον Ευλογημένο: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... ώστε να παραμείνω». «Ό,τι, Κόττχικα, είναι οδυνηρό, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, Κόττχικα, είναι οδυνηρό; Το μάτι, Κόττχικα, είναι οδυνηρό· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι υλικές μορφές είναι οδυνηρές· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η οφθαλμική συνείδηση είναι οδυνηρή· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η οφθαλμική επαφή είναι οδυνηρή· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η γλώσσα είναι οδυνηρή· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Τα νοητικά φαινόμενα είναι οδυνηρά· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η νοητική συνείδηση είναι οδυνηρή· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η νοητική επαφή είναι οδυνηρή· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι οδυνηρό· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, Κόττχικα, είναι οδυνηρό,

εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί». Όγδοη.

9. Η ομιλία του Κόττχικα για τον μη-εαυτό

164. Στο πλάι... κ.λπ... θα διαμένει». «Ό,τι, Κόττχικα, είναι μη-εαυτός, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, Κόττχικα, είναι μη-εαυτός; Το μάτι, Κόττχικα, είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι υλικές μορφές είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η οφθαλμική συνείδηση είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η οφθαλμική επαφή είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η γλώσσα είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... ο νους είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Η νοητική συνείδηση... η νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, Κόττχικα, είναι μη-εαυτός, εκεί η επιθυμία σου πρέπει να εγκαταλειφθεί». Ένατη.

10. Ομιλία για την εγκατάλειψη της λανθασμένης άποψης

165. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο... κ.λπ... Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, η λανθασμένη άποψη εγκαταλείπεται;»

«Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, μοναχέ, η λανθασμένη άποψη εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει τις υλικές μορφές ως παροδικές και βλέπει ως παροδικές, η λανθασμένη άποψη εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει την οφθαλμική συνείδηση ως παροδική και βλέπει ως παροδική, η λανθασμένη άποψη εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει την οφθαλμική επαφή ως παροδική και βλέπει ως παροδική, η λανθασμένη άποψη εγκαταλείπεται... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως παροδικό και βλέπει ως παροδικό, η λανθασμένη άποψη εγκαταλείπεται. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, η λανθασμένη άποψη εγκαταλείπεται». Δέκατη.

11. Ομιλία για την εγκατάλειψη της άποψης περί ταυτότητας

166. Τότε κάποιος μοναχός... κ.λπ... είπε αυτό: «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, η άποψη περί ταυτότητας εγκαταλείπεται;» «Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως πόνο και βλέπει ως πόνο, μοναχέ, η άποψη περί ταυτότητας εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει τις υλικές μορφές ως πόνο και βλέπει ως πόνο, η άποψη περί ταυτότητας εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει την οφθαλμική συνείδηση ως πόνο και βλέπει ως πόνο, η άποψη περί ταυτότητας εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει την οφθαλμική επαφή ως πόνο και βλέπει ως πόνο, η άποψη περί ταυτότητας εγκαταλείπεται... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-

ούτε-ευχάριστο, και σε αυτόν που γνωρίζει αυτό ως πόνο και βλέπει ως πόνο, η άποψη περί ταυτότητας εγκαταλείπεται. Έτσι λοιπόν, μοναχέ, σε αυτόν που γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, η άποψη περί ταυτότητας εγκαταλείπεται». Ενδέκατη.

12. Ομιλία για την εγκατάλειψη της άποψης περί εαυτού

167. Τότε κάποιος μοναχός... κ.λπ... είπε αυτό: «Πώς άραγε, σεβάσμιε κύριε, σε αυτόν που γνωρίζει πώς και βλέπει πώς, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται;» «Σε αυτόν που γνωρίζει το μάτι ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, μοναχέ, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει τις υλικές μορφές ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει την οφθαλμική συνείδηση ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται. Σε αυτόν που γνωρίζει την οφθαλμική επαφή ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται. Ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται... κ.λπ... Σε αυτόν που γνωρίζει τη γλώσσα ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται... κ.λπ... Σε αυτόν που γνωρίζει τον νου ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται. Τα νοητικά φαινόμενα... η νοητική συνείδηση... τη νοητική επαφή... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό σε αυτόν που γνωρίζει ως μη-εαυτό και βλέπει ως μη-εαυτό, η άποψη περί εαυτού εγκαταλείπεται.» Δωδέκατη.

Το κεφάλαιο της εξάλειψης της απόλαυσης, δέκατο έκτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Με την εξάλειψη της απόλαυσης τέσσερα, στο άλσος μάνγκο του Τζίβακα δύο· με τον Κόττικα τρία ειπώθηκαν, λανθασμένα, ταυτότητα και εαυτός.

17. Το κεφάλαιο για τις εξηκονταπλάσιες διαδοχικές επαναλήψεις

1. Ομιλία για την επιθυμία του εσωτερικού παροδικού

168. «Ό,τι, μοναχοί, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, μοναχοί, είναι παροδικό; Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό· εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική· εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός· εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, μοναχοί, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί».

2. Ομιλία για το πάθος του εσωτερικού παροδικού

169. «Ό,τι, μοναχοί, είναι παροδικό, εκεί το πάθος σας πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, μοναχοί, είναι παροδικό; Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό· εκεί το πάθος σας πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική· εκεί το πάθος σας πρέπει να εγκαταλειφθεί... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός· εκεί το πάθος σας πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, μοναχοί, είναι παροδικό, εκεί το πάθος σας πρέπει να εγκαταλειφθεί».

3. Ομιλία για την επιθυμία και το πάθος του εσωτερικού παροδικού

4-6. Ομιλίες για την επιθυμία του οδυνηρού και τα λοιπά

7-9. Ομιλίες για την επιθυμία του μη-εαυτού και τα λοιπά

10-12. Ομιλίες για την επιθυμία του εξωτερικού παροδικού και τα λοιπά

111

πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, μοναχοί, είναι παροδικό, εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί».

13-15. Ομιλίες για την επιθυμία του εξωτερικού οδυνηρού και τα λοιπά

180-182. «Ό,τι, μοναχοί, είναι οδυνηρό, εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, μοναχοί, είναι οδυνηρό; Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι οδυνηρές· εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι οδυνηρά· εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, μοναχοί, είναι οδυνηρό, εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί».

16-18. Ομιλίες για την επιθυμία του εξωτερικού μη-εαυτού και τα λοιπά

183-185. «Ό,τι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί. Και τι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός; Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός· εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί. Ό,τι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, εκεί η επιθυμία σας πρέπει να εγκαταλειφθεί, το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, η θέληση και το πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί».

19. Ομιλία για το εσωτερικό παρελθοντικό παροδικό

186. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, παρελθόν... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική, παρελθούσα... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, παρελθών. Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τη γλώσσα... κ.λπ... αποστασιοποιείται από τον νου. Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: 'υπάρχει απελευθέρωση'. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

20. Ομιλία για το εσωτερικό μελλοντικό παροδικό

187. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, μέλλον... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική, μέλλουσα... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, μέλλον. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

21. Ομιλία για το εσωτερικό παροντικό παροδικό

188. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, παρόν... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική, παρούσα... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, παρών. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

22-24. Ομιλία για το εσωτερικό παρελθόν και τα λοιπά ως πόνο

189-191. «Το μάτι, μοναχοί, είναι οδυνηρό, παρελθόν, μέλλον, παρόν... κ.λπ... η γλώσσα είναι οδυνηρή, παρελθούσα, μέλλουσα, παρούσα... κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός, παρελθών, μέλλων, παρών. Βλέποντας έτσι, μοναχοί... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

25-27. Ομιλία για το εσωτερικό παρελθόν και τα λοιπά ως μη-εαυτό

192-194. «Το μάτι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, παρελθόν, μέλλον, παρόν... κ.λπ... η γλώσσα είναι μη-εαυτός... κ.λπ... ο νους είναι μη-εαυτός, παρελθών, μέλλων, παρών. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

28-30. Ομιλία για το εξωτερικό παρελθόν και τα λοιπά ως παροδικό

195-197. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι παροδικές, παρελθούσες, μέλλουσες, παρούσες. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, παρελθόντα, μέλλοντα, παρόντα. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

31-33. Ομιλία για το εξωτερικό παρελθόν και τα λοιπά ως πόνο

198-200. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι οδυνηρές, παρελθούσες, μέλλουσες, παρούσες. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι οδυνηρά, παρελθόντα, μέλλοντα, παρόντα. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

34-36. Ομιλία για το εξωτερικό παρελθόν και τα λοιπά ως μη-εαυτό

201-203. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, παρελθούσες, μέλλουσες, παρούσες. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός, παρελθόντα, μέλλοντα, παρόντα. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

37. Ομιλία για ό,τι είναι εσωτερικό παρελθόν είναι παροδικό

204. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, παρελθόν. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική, παρελθούσα. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, παρελθών. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

38. Ομιλία για ό,τι είναι εσωτερικό μέλλον είναι παροδικό

205. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, μέλλον. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική, μέλλουσα. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, μέλλον. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι, μοναχοί... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

39. Ομιλία για ό,τι είναι εσωτερικό παρόν είναι παροδικό

206. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό, παρόν. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική, παρούσα. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός, παρών. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

40-42. Ομιλία για ό,τι είναι εσωτερικό παρελθόν και τα λοιπά είναι πόνος

207-209. «Το μάτι, μοναχοί, είναι οδυνηρό, παρελθόν, μέλλον, παρόν. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... η γλώσσα είναι οδυνηρή... κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός, παρελθών, μέλλον, παρών. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

43-45. Ομιλία για ό,τι είναι εσωτερικό παρελθόν και τα λοιπά είναι μη-εαυτός

210-212. «Το μάτι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, παρελθόν, μέλλον, παρόν. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία... κ.λπ... η γλώσσα είναι μη-εαυτός... κ.λπ... ο νους είναι μη-εαυτός, παρελθών, μέλλον, παρών. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

46-48. Ομιλία για ό,τι είναι εξωτερικό παρελθόν και τα λοιπά είναι παροδικό

213-215. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι παροδικές, παρελθούσες, μέλλουσες, παρούσες. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, παρελθόντα, μέλλοντα, παρόντα. Ό,τι είναι παροδικό, αυτό είναι οδυνηρό. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

49-51. Ομιλία για ό,τι είναι εξωτερικό παρελθόν και τα λοιπά είναι πόνος

216-218. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι οδυνηρές, παρελθούσες, μέλλουσες, παρούσες. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι οδυνηρά, παρελθόντα, μέλλοντα, παρόντα. Ό,τι είναι οδυνηρό, αυτό είναι μη-εαυτός. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

52-54. Ομιλία για ό,τι είναι εξωτερικό παρελθόν και τα λοιπά είναι μη-εαυτός

219-221. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι μη-εαυτός, παρελθούσες, μέλλουσες, παρούσες. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός, παρελθόντα, μέλλοντα, παρόντα. Ό,τι είναι μη-εαυτός, αυτό 'δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να ιδωθεί όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

55. Ομιλία για την εσωτερική αισθητήρια βάση ως παροδική

222. «Το μάτι, μοναχοί, είναι παροδικό... κ.λπ... η γλώσσα είναι παροδική... κ.λπ... ο νους είναι παροδικός. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

56. Ομιλία για την εσωτερική αισθητήρια βάση ως πόνο

223. «Το μάτι, μοναχοί, είναι οδυνηρό... κ.λπ... η γλώσσα είναι οδυνηρή... κ.λπ... ο νους είναι οδυνηρός. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

57. Η ομιλία για τις εσωτερικές αισθητήριες βάσεις ως μη-εαυτό

224. «Το μάτι, μοναχοί, είναι μη-εαυτός... κ.λπ... η γλώσσα είναι μη-εαυτός... κ.λπ... ο νους είναι μη-εαυτός. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

58. Η ομιλία για τις εξωτερικές αισθητήριες βάσεις ως παροδικές

225. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι παροδικές. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

59. Η ομιλία για τις εξωτερικές αισθητήριες βάσεις ως δυστυχία

226. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι οδυνηρές. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι οδυνηρά. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

60. Η ομιλία για τις εξωτερικές αισθητήριες βάσεις ως μη-εαυτό

227. «Οι υλικές μορφές, μοναχοί, είναι μη-εαυτός. Οι ήχοι... οι οσμές... οι γεύσεις... τα απτά αντικείμενα... τα νοητικά φαινόμενα είναι μη-εαυτός. Βλέποντας έτσι... κ.λπ... κατανοεί ότι δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

Το κεφάλαιο των εξήντα συντομεύσεων, δέκατο έβδομο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Με την επιθυμία δεκαοκτώ είναι, με το παρελθόν και δύο εννέα·

Με το παροδικό δεκαοκτώ ειπώθηκαν, τρία εσωτερικά-εξωτερικά·

Η επανάληψη εξήντα ειπώθηκε, από τον Βούδα τον συγγενή του ήλιου.

Εξήντα ομιλίες.

18. Το κεφάλαιο για τον ωκεανό

1. Η πρώτη ομιλία για τον ωκεανό

228. «Ωκεανός, ωκεανός», μοναχοί, λέει ο αδαής κοινός άνθρωπος. Αυτός δεν είναι ωκεανός, μοναχοί, στη διαγωγή των ευγενών. Αυτός είναι ένας μεγάλος σωρός νερού, μοναχοί, μια μεγάλη έκταση νερού. Το μάτι, μοναχοί, είναι ο ωκεανός του ανθρώπου· η ορμή του αποτελείται από υλικές μορφές. Όποιος αντέχει αυτή την ορμή που αποτελείται από υλικές μορφές, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ότι έχει διαβεί τον ωκεανό του ματιού με τα κύματα, με τις δίνες, με τα θαλάσσια τέρατα, με τους δαίμονες· αυτός που έχει διαβεί, που έχει υπερβεί, στέκεται στη στεριά, ο βραχμάνος... κ.λπ... Η γλώσσα, μοναχοί, είναι ο ωκεανός του ανθρώπου· η ορμή του αποτελείται από γεύσεις. Όποιος αντέχει αυτή την ορμή που αποτελείται από γεύσεις, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ότι έχει διαβεί τον ωκεανό της γλώσσας με τα κύματα, με τις δίνες, με τα θαλάσσια τέρατα, με τους δαίμονες· αυτός που έχει διαβεί, που έχει υπερβεί, στέκεται στη στεριά, ο βραχμάνος... κ.λπ... Ο νους, μοναχοί, είναι ο ωκεανός του ανθρώπου· η ορμή του αποτελείται από νοητικά φαινόμενα. Όποιος αντέχει αυτή την ορμή που αποτελείται από νοητικά φαινόμενα, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ότι έχει διαβεί τον ωκεανό του νου με τα κύματα, με τις δίνες, με τα θαλάσσια τέρατα, με τους δαίμονες· αυτός που έχει διαβεί, που έχει υπερβεί, στέκεται στη στεριά, ο βραχμάνος». Αυτά είπε... κ.λπ... ο Διδάσκαλος:

«Όποιος αυτόν τον ωκεανό με τα θαλάσσια τέρατα, με τους δαίμονες, με τα κύματα, με τις δίνες, γεμάτο φόβο, δύσκολο να διαβεί, τον διέβη·

αυτός ο γνώστης, που έχει ολοκληρώσει την άγια ζωή,
αυτός που έφτασε στο τέλος του κόσμου, ονομάζεται ότι έχει υπερβεί».
Πρώτο.

2. Η δεύτερη ομιλία για τον ωκεανό

229. «Ωκεανός, ωκεανός», μοναχοί, λέει ο αδαής κοινός άνθρωπος. Αυτός δεν είναι ωκεανός, μοναχοί, στη διαγωγή των ευγενών. Αυτός είναι ένας μεγάλος σωρός νερού, μοναχοί, μια μεγάλη έκταση νερού. Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ωκεανός στη διαγωγή των ευγενών. Σε αυτόν ο κόσμος μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, η γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, ως επί το πλείστον είναι βυθισμένος, έχει γίνει σαν μπερδεμένο νήμα, σαν κουβάρι με κόμπους, σαν μπλεγμένα βούρλα και καλάμια, και δεν ξεπερνά τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού, την περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, ωκεανός στη διαγωγή των ευγενών. Σε αυτόν ο κόσμος μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, η γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, ως επί το πλείστον είναι βυθισμένος, έχει γίνει σαν μπερδεμένο νήμα, σαν κουβάρι με κόμπους, σαν μπλεγμένα βούρλα και καλάμια, και δεν ξεπερνά τον κόσμο της αθλιότητας, τον κακότυχο κόσμο, τον κόσμο του ξεπεσμού, την περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων».

«Αυτός στον οποίο η λαγνεία και το μίσος, και η άγνοια έχουν εξαλειφθεί· αυτός αυτόν τον ωκεανό με τα θαλάσσια τέρατα, με τους δαίμονες, με τα κύματα και τον φόβο, δύσκολο να διαβεί, τον διέβη.

«Ξεπερνώντας τις προσκολλήσεις, εγκαταλείποντας τον θάνατο, χωρίς προσκόλληση, εγκατέλειψε τον πόνο για τη μη-επαναγέννηση· αυτός που παρήλθε δεν επιστρέφει ξανά, εξαπάτησε τον βασιλιά του θανάτου, λέω εγώ». Δεύτερο.

3. Η ομιλία με την παρομοίωση του ψαρά

230. «Όπως, μοναχοί, ένας ψαράς θα έριχνε ένα αγκίστρι με δόλωμα σε μια βαθιά λίμνη νερού. Κάποιο ψάρι με μάτι στραμμένο στο δόλωμα θα το κατάπιε. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το ψάρι που κατάπιε το αγκίστρι έχει περιπέσει σε συμφορά του ψαρά, έχει περιπέσει σε καταστροφή, είναι υποχείριο του ψαρά.

Ακριβώς έτσι, μοναχοί, αυτά τα έξι αγκίστρια στον κόσμο είναι για τη συμφορά των όντων, για τη σφαγή των ζωντανών. Ποια έξι; Υπάρχουν, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που κατάπιε το αγκίστρι, έχει περιπέσει σε συμφορά του Μάρα, έχει περιπέσει σε καταστροφή, είναι υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ...

Υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός τις απολαμβάνει, τις ισχυρίζεται, παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που κατάπιε το αγκίστρι του Μάρα, έχει περιπέσει σε συμφορά, έχει περιπέσει σε καταστροφή, είναι υποχείριο του πονηρού.

«Υπάρχουν όμως, μοναχοί, υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές. Αν ένας μοναχός δεν τις απολαμβάνει, δεν τις ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτές. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που δεν κατάπιε το αγκίστρι του Μάρα, έσπασε το αγκίστρι, συνέτριψε το αγκίστρι, δεν έχει περιπέσει σε συμφορά, δεν έχει περιπέσει σε καταστροφή, δεν είναι υποχείριο του πονηρού... κ.λπ...

«Υπάρχουν, μοναχοί, γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... κ.λπ... Υπάρχουν, μοναχοί, νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά. Αν ένας μοναχός δεν τα απολαμβάνει, δεν τα ισχυρίζεται, δεν παραμένει αγκιστρωμένος σε αυτά, αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός που δεν κατάπιε το αγκίστρι του Μάρα, έσπασε το αγκίστρι, συνέτριψε το αγκίστρι, δεν έχει περιπέσει σε συμφορά, δεν έχει περιπέσει σε καταστροφή, δεν είναι υποχείριο του πονηρού». Τρίτη.

4. Η ομιλία με την παρομοίωση του γαλακτοφόρου δέντρου

231. «Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι, όποια λαγνεία αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν ασήμαντες υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι έρχονται στο πεδίο αίσθησης του ματιού, κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις υπερβολικές! Για ποιο λόγο; Όποια, μοναχοί, λαγνεία, αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ...

«Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα, όποια λαγνεία αυτή υπάρχει... κ.λπ...

«Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, όποια λαγνεία αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν ασήμαντα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου έρχονται στο πεδίο αίσθησης του νου, κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις υπερβολικές! Για ποιο λόγο; Όποια, μοναχοί, λαγνεία, αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί.

«Όπως, μοναχοί, ένα γαλακτοφόρο δέντρο, μια ιερή συκιά ή ένα μπανιάν ή μια συκιά

με κυματιστά φύλλα ή μια αγριοσυκιά, νεαρό, τρυφερό, νεογέννητο. Αυτό αν ένας άνθρωπος το χτυπούσε με κοφτερό τσεκούρι από οποιαδήποτε πλευρά, θα έβγαине γάλα;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Διότι, σεβάσμιε κύριε, το γάλα αυτό υπάρχει».

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, οποιουδήποτε μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι, όποια λαγνεία αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν ασήμαντες υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι έρχονται στο πεδίο αίσθησης του ματιού, κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις υπερβολικές! Για ποιο λόγο; Όποια, μοναχοί, λαγνεία αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ...

«Οποιουδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα, όποια λαγνεία αυτή υπάρχει... κ.λπ...

«Οποιουδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, όποια λαγνεία αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν ασήμαντα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου έρχονται στο πεδίο αίσθησης του νου, κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις υπερβολικές! Για ποιο λόγο; Όποια, μοναχοί, λαγνεία αυτή υπάρχει, όποιο μίσος αυτό υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό δεν έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή δεν έχει εγκαταλειφθεί.

«Οποιουδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι, όποια λαγνεία αυτή δεν υπάρχει, όποιο μίσος αυτό δεν υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή δεν υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν υπερβολικές υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι έρχονται στο πεδίο αίσθησης του ματιού, δεν κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις ασήμαντες! Για ποιο λόγο; Όποια, μοναχοί, λαγνεία αυτή δεν υπάρχει, όποιο μίσος αυτό δεν υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή δεν υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ...

«Οποιουδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα... κ.λπ... σχετικά με τα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, όποια λαγνεία αυτή δεν υπάρχει, όποιο μίσος αυτό δεν υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή δεν υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν υπερβολικά νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου έρχονται στο πεδίο αίσθησης του νου, δεν κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις ασήμαντες! Για ποιο λόγο; Όποια, μοναχοί, λαγνεία αυτή δεν υπάρχει, όποιο μίσος αυτό δεν υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή δεν υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή έχει εγκαταλειφθεί, όποιο

μίσος αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή έχει εγκαταλειφθεί. Όπως, μοναχοί, ένα γαλακτοφόρο δέντρο, μια ιερή συκιά ή ένα μπανιάν ή μια συκιά με κυματιστά φύλλα ή μια αγριοσυκιά, ξερό, κούφιο, παλιό πάνω από ένα χρόνο. Αυτό αν ένας άνθρωπος το χτυπούσε με κοφτερό τσεκούρι από οποιαδήποτε πλευρά, θα έβγαινε γάλα;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Διότι, σεβάσμιε κύριε, το γάλα αυτό δεν υπάρχει».

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, οποιουδήποτε μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι, η λαγνεία δεν υπάρχει, το μίσος δεν υπάρχει, η αυταπάτη δεν υπάρχει, η λαγνεία έχει εγκαταλειφθεί, το μίσος έχει εγκαταλειφθεί, η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν υπερβολικές υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι έρχονται στο πεδίο αίσθησης του ματιού, δεν κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις ασήμαντες! Για ποιο λόγο; Όποια, μοναχοί, λαγνεία αυτή δεν υπάρχει, όποιο μίσος αυτό δεν υπάρχει, όποια αυταπάτη αυτή δεν υπάρχει, όποια λαγνεία αυτή έχει εγκαταλειφθεί, όποιο μίσος αυτό έχει εγκαταλειφθεί, όποια αυταπάτη αυτή έχει εγκαταλειφθεί... κ.λπ...

«Οποιουδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα... κ.λπ...

«Οποιουδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου, η λαγνεία δεν υπάρχει, το μίσος δεν υπάρχει, η αυταπάτη δεν υπάρχει, η λαγνεία έχει εγκαταλειφθεί, το μίσος έχει εγκαταλειφθεί, η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί, σε αυτόν ακόμη κι αν υπερβολικά νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου έρχονται στο πεδίο αίσθησης του νου, δεν κατακλύζουν τη συνείδησή του· τι να πει κανείς για τις ασήμαντες! Για ποιο λόγο; Η λαγνεία, μοναχοί, δεν υπάρχει, το μίσος δεν υπάρχει, η αυταπάτη δεν υπάρχει, η λαγνεία έχει εγκαταλειφθεί, το μίσος έχει εγκαταλειφθεί, η αυταπάτη έχει εγκαταλειφθεί». Τέταρτο.

5. Η ομιλία για τον Κοτθίκα

232. Κάποτε ο σεβάσμιος Σαριπούττα και ο σεβάσμιος Μαχακόττχικα διέμεναν στη Μπαρاناσί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών. Τότε ο σεβάσμιος Μαχακόττχικα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχακόττχικα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«Τι λοιπόν, φίλε Σαριπούττα, το μάτι είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού... κ.λπ... η γλώσσα είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων, οι γεύσεις είναι ο νοητικός δεσμός της γλώσσας... κ.λπ... ο νους είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου;»

«Όχι βέβαια, φίλε Κόττχικα, το μάτι δεν είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ούτε οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού. Η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός... κ.λπ... η γλώσσα δεν είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων, ούτε οι γεύσεις είναι ο νοητικός δεσμός της γλώσσας. Η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός... κ.λπ... ο νους δεν

είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, ούτε τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου. Η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός.

«Όπως, φίλε, ένα μαύρο βόδι και ένα άσπρο βόδι ήταν δεμένα με ένα σχοινί ή με ένα ζυγό. Αν κάποιος έλεγε έτσι - 'το μαύρο βόδι είναι ο νοητικός δεσμός του άσπρου βοδιού, το άσπρο βόδι είναι ο νοητικός δεσμός του μαύρου βοδιού', άραγε εκείνος μιλώντας έτσι θα μιλούσε σωστά;» «Όχι, φίλε». «Όχι βέβαια, φίλε, το μαύρο βόδι δεν είναι ο νοητικός δεσμός του άσπρου βοδιού, ούτε το άσπρο βόδι είναι ο νοητικός δεσμός του μαύρου βοδιού. Αλλά το ένα σχοινί ή ο ζυγός με τον οποίο αυτά είναι δεμένα, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός.

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, το μάτι δεν είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ούτε οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού. Η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός... κ.λπ... η γλώσσα δεν είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων... κ.λπ... ο νους δεν είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, ούτε τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου. Η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός.

«Αν, φίλε, το μάτι ήταν ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ή οι υλικές μορφές ήταν ο νοητικός δεσμός του ματιού, η βίωση της άγιας ζωής δεν θα ήταν εμφανής για την πλήρη εξάλειψη του πόνου. Επειδή όμως, φίλε, το μάτι δεν είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ούτε οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού· και η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός, γι' αυτό η βίωση της άγιας ζωής είναι εμφανής για την πλήρη εξάλειψη του πόνου... κ.λπ...

«Αν, φίλε, η γλώσσα ήταν ο νοητικός δεσμός των γεύσεων, ή οι γεύσεις ήταν ο νοητικός δεσμός της γλώσσας, η βίωση της άγιας ζωής δεν θα ήταν εμφανής για την πλήρη εξάλειψη του πόνου. Επειδή όμως, φίλε, η γλώσσα δεν είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων, ούτε οι γεύσεις είναι ο νοητικός δεσμός της γλώσσας· και η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός, γι' αυτό η βίωση της άγιας ζωής είναι εμφανής για την πλήρη εξάλειψη του πόνου... κ.λπ...

«Αν, φίλε, ο νους ήταν ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, ή τα νοητικά φαινόμενα ήταν ο νοητικός δεσμός του νου, η βίωση της άγιας ζωής δεν θα ήταν εμφανής για την πλήρη εξάλειψη του πόνου. Επειδή όμως, φίλε, ο νους δεν είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, ούτε τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου· και η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός, γι' αυτό η βίωση της άγιας ζωής είναι εμφανής για την πλήρη εξάλειψη του πόνου.

«Και αυτό, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό με αυτή τη μέθοδο, πώς το μάτι δεν είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ούτε οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού. Και η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός... κ.λπ... η γλώσσα δεν είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων... κ.λπ... ο νους δεν είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, ούτε τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου. Η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι

εκεί ο νοητικός δεσμός.

«Υπάρχει λοιπόν, φίλε, το μάτι του Ευλογημένου. Ο Ευλογημένος βλέπει υλική μορφή με το μάτι. Θέληση και πάθος δεν υπάρχει στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος έχει καλά απελευθερωμένο νου. Υπάρχει λοιπόν, φίλε, το αυτί του Ευλογημένου. Ο Ευλογημένος ακούει ήχο με το αυτί. Θέληση και πάθος δεν υπάρχει στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος έχει καλά απελευθερωμένο νου. Υπάρχει λοιπόν, φίλε, η μύτη του Ευλογημένου. Ο Ευλογημένος μυρίζει οσμή με τη μύτη. Θέληση και πάθος δεν υπάρχει στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος έχει καλά απελευθερωμένο νου. Υπάρχει λοιπόν, φίλε, η γλώσσα του Ευλογημένου. Ο Ευλογημένος γεύεται γεύση με τη γλώσσα. Θέληση και πάθος δεν υπάρχει στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος έχει καλά απελευθερωμένο νου. Υπάρχει λοιπόν, φίλε, το σώμα του Ευλογημένου. Ο Ευλογημένος αγγίζει από αντικείμενο με το σώμα. Θέληση και πάθος δεν υπάρχει στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος έχει καλά απελευθερωμένο νου. Υπάρχει λοιπόν, φίλε, ο νους του Ευλογημένου. Ο Ευλογημένος συνειδητοποιεί νοητικό φαινόμενο με τον νου. Θέληση και πάθος δεν υπάρχει στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος έχει καλά απελευθερωμένο νου.

«Με αυτή τη μέθοδο, φίλε, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς το μάτι δεν είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ούτε οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού· αλλά η θέληση και το πάθος που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός. Ούτε το αυτί... ούτε η μύτη... ούτε η γλώσσα είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων, ούτε οι γεύσεις είναι ο νοητικός δεσμός της γλώσσας· αλλά η θέληση και το πάθος που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός. Ούτε το σώμα... ούτε ο νους είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, ούτε τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου· αλλά η θέληση και το πάθος που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για τον Κάμαμπού

233. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα και ο σεβάσμιος Κάμαμπού διέμεναν στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε ο σεβάσμιος Κάμαμπού, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Κάμαμπού είπε στον σεβάσμιο Άναντα:

«Τι λοιπόν, φίλε Άναντα, το μάτι είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού... κ.λπ... η γλώσσα είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων, οι γεύσεις είναι ο νοητικός δεσμός της γλώσσας... κ.λπ... ο νους είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου;»

«Όχι βέβαια, φίλε Κάμαμπού, το μάτι δεν είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ούτε οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού. Και η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός... κ.λπ... η γλώσσα δεν είναι ο νοητικός δεσμός των γεύσεων, ούτε οι γεύσεις είναι ο νοητικός δεσμός της γλώσσας... κ.λπ... ο νους δεν είναι ο νοητικός δεσμός των νοητικών φαινομένων, ούτε τα νοητικά φαινόμενα είναι ο νοητικός δεσμός του νου. Η θέληση και το πάθος που εγείρεται εκεί εξαρτώμενο από αυτά τα

δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός.

«Όπως, φίλε, ένα μαύρο βόδι και ένα άσπρο βόδι ήταν δεμένα με ένα σχοινί ή με ένα ζυγό. Αν κάποιος έλεγε έτσι - 'το μαύρο βόδι είναι ο νοητικός δεσμός του άσπρου βοδιού, το άσπρο βόδι είναι ο νοητικός δεσμός του μαύρου βοδιού', άραγε εκείνος μιλώντας έτσι θα μιλούσε σωστά;» «Όχι, φίλε». «Όχι βέβαια, φίλε, το μαύρο βόδι δεν είναι ο νοητικός δεσμός του άσπρου βοδιού, ούτε το άσπρο βόδι είναι ο νοητικός δεσμός του μαύρου βοδιού. Αλλά το ένα σχοινί ή ο ζυγός με τον οποίο αυτά είναι δεμένα, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, το μάτι δεν είναι ο νοητικός δεσμός των υλικών μορφών, ούτε οι υλικές μορφές είναι ο νοητικός δεσμός του ματιού... κ.λπ... η γλώσσα δεν... κ.λπ... ο νους δεν... κ.λπ... αλλά η θέληση και το πάθος που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα δύο, αυτός είναι εκεί ο νοητικός δεσμός». Έκτο.

7. Η ομιλία για τον Ουντάγι

234. Κάποτε ο σεβάσμιος Άναντα και ο σεβάσμιος Ουντάγι διέμεναν στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Τότε ο σεβάσμιος Ουντάγι, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον σεβάσμιο Άναντα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιοσημείωτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Ουντάγι είπε στον σεβάσμιο Άναντα:

«Όπως ακριβώς λοιπόν, φίλε Άναντα, αυτό το σώμα έχει περιγραφεί, αποκαλυφθεί και φανερωθεί από τον Ευλογημένο με πολλούς τρόπους - 'έτσι και αυτό το σώμα είναι μη-εαυτός', είναι δυνατόν με τον ίδιο τρόπο και αυτή η συνείδηση να διακηρυχθεί, να διδαχθεί, να περιγραφεί, να θεμελιωθεί, να αποκαλυφθεί, να αναλυθεί, να διασαφηνιστεί - 'έτσι και αυτή η συνείδηση είναι μη-εαυτός';»

«Όπως ακριβώς, φίλε Ουντάγι, αυτό το σώμα έχει περιγραφεί, αποκαλυφθεί και φανερωθεί από τον Ευλογημένο με πολλούς τρόπους - 'έτσι και αυτό το σώμα είναι μη-εαυτός', είναι δυνατόν με τον ίδιο τρόπο και αυτή η συνείδηση να διακηρυχθεί, να διδαχθεί, να περιγραφεί, να θεμελιωθεί, να αποκαλυφθεί, να αναλυθεί, να διασαφηνιστεί - 'έτσι και αυτή η συνείδηση είναι μη-εαυτός'.

Εξαρτώμενη από το μάτι, φίλε, και τα υλικά φαινόμενα εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση;» «Ναι, φίλε». «Αν, φίλε, η αιτία και η συνθήκη για την έγερση της οφθαλμικής συνείδησης, αυτή η αιτία και αυτή η συνθήκη κατέπαυαν πλήρως, με κάθε τρόπο, χωρίς υπόλοιπο, άραγε θα εμφανιζόταν η οφθαλμική συνείδηση;» «Όχι, φίλε». «Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, αυτό έχει περιγραφεί, αποκαλυφθεί και φανερωθεί από τον Ευλογημένο - 'έτσι και αυτή η συνείδηση είναι μη-εαυτός'»... κ.λπ...

«Εξαρτώμενη από τη γλώσσα, φίλε, και τις γεύσεις εγείρεται η γλωσσική συνείδηση;» «Ναι, φίλε». «Αν, φίλε, η αιτία και η συνθήκη για την έγερση της γλωσσικής συνείδησης, αυτή η αιτία και αυτή η συνθήκη κατέπαυαν πλήρως, με κάθε τρόπο, χωρίς υπόλοιπο, άραγε θα εμφανιζόταν η γλωσσική συνείδηση;» «Όχι, φίλε». «Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, αυτό έχει περιγραφεί, αποκαλυφθεί και φανερωθεί από τον Ευλογημένο - 'έτσι και αυτή η συνείδηση είναι μη-εαυτός'»... κ.λπ...

«Εξαρτώμενη από τον νου, φίλε, και τα νοητικά αντικείμενα εγείρεται η νοητική συνείδηση;» «Ναι, φίλε». «Αν, φίλε, η αιτία και η συνθήκη για την έγερση της νοητικής συνείδησης, αυτή η αιτία και αυτή η συνθήκη κατέπαυαν πλήρως, με κάθε τρόπο, χωρίς υπόλοιπο, άραγε θα εμφανιζόταν η νοητική συνείδηση;» «Όχι, φίλε». «Και με αυτή τη μέθοδο, φίλε, αυτό έχει περιγραφεί, αποκαλυφθεί και φανερωθεί από τον Ευλογημένο - 'έτσι και αυτή η συνείδηση είναι μη-εαυτός'».

«Όπως, φίλε, ένας άνθρωπος που επιθυμεί την ουσία, που αναζητά την ουσία, που περιφέρεται αναζητώντας την ουσία, παίρνοντας ένα κοφτερό τσεκούρι θα εισερχόταν στο δάσος. Αυτός εκεί θα έβλεπε έναν μεγάλο κορμό μπανανιάς, ευθύ, νεαρό, χωρίς ανθοφόρο πυρήνα. Αυτόν θα τον έκοβε στη ρίζα· αφού τον έκοβε στη ρίζα θα τον έκοβε στην κορυφή· αφού τον έκοβε στην κορυφή θα ξετύλιγε τα στρώματα των φύλλων. Αυτός εκεί δεν θα έβρισκε ούτε σομφό ξύλο, πόσο μάλλον ουσία! Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, ένας μοναχός στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής δεν θεωρεί ούτε εαυτό ούτε κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό. Αυτός, έτσι μη θεωρώντας, δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο. Μη προσκολλώμενος δεν ταραίζεται. Μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'». Έβδομη.

8. Η ομιλία με την επεξήγηση για το φλεγόμενο

235. «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την επεξήγηση της Διδασκαλίας για τη φωτιά. Ακούστε το. Και ποια, μοναχοί, είναι η επεξήγηση για τη φωτιά, η επεξήγηση της Διδασκαλίας; Καλύτερα, μοναχοί, η οφθαλμική ικανότητα να τριφτεί με πυρακτωμένη σιδερένια βέργα, φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη, παρά να πιάσει το σημάδι ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στα υλικά φαινόμενα αντιληπτά με το μάτι. Ή, μοναχοί, η συνείδηση παραμένοντας θα παρέμενε δεμένη με την απόλαυση του σημαδιού, ή δεμένη με την απόλαυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, αν εκείνη τη στιγμή πέθαινε, είναι δυνατόν να πήγαινε σε έναν από δύο προορισμούς - στην κόλαση ή στο ζωικό βασίλειο. Έχοντας δει αυτόν τον κίνδυνο, μοναχοί, λέω έτσι.

«Καλύτερα, μοναχοί, η ωτική ικανότητα να τριφτεί με κοφτερή σιδερένια σούβλα, πυρακτωμένη, φλεγόμενη, ολόφωτη, παρά να πιάσει το σημάδι ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στους ήχους αντιληπτούς από το αυτί. Ή, μοναχοί, η συνείδηση παραμένοντας θα παρέμενε δεμένη με την απόλαυση του σημαδιού, ή δεμένη με την απόλαυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, αν εκείνη τη στιγμή πέθαινε, είναι δυνατόν να πήγαινε σε έναν από δύο προορισμούς - η κόλαση ή το ζωικό βασίλειο. Έχοντας δει αυτόν τον κίνδυνο, μοναχοί, λέω έτσι.

«Καλύτερα, μοναχοί, η ρινική ικανότητα να τριφτεί με κοφτερό νυχοκόπτη, πυρακτωμένο, φλεγόμενο, ολόφωτο, παρά να πιάσει το σημάδι ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στις οσμές αντιληπτές με τη μύτη. Ή, μοναχοί, η συνείδηση παραμένοντας θα παρέμενε δεμένη με την απόλαυση του σημαδιού, ή δεμένη με την απόλαυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, αν εκείνη τη στιγμή πέθαινε. Είναι δυνατόν να πήγαινε σε έναν από δύο προορισμούς - η κόλαση ή το ζωικό βασίλειο. Έχοντας δει αυτόν τον κίνδυνο, μοναχοί, λέω έτσι.

«Καλύτερα, μοναχοί, η γλωσσική ικανότητα να τριφτεί με κοφτερό ξυράφι, πυρακτωμένο, φλεγόμενο, ολόφωτο, παρά να πιάσει το σημάδι ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα. Ή, μοναχοί, η συνείδηση

παραμένοντας θα παρέμενε δεμένη με την απόλαυση του σημαδιού, ή δεμένη με την απόλαυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, αν εκείνη τη στιγμή πέθαινε. Είναι δυνατόν να πήγαινε σε έναν από δύο προορισμούς - η κόλαση ή το ζωικό βασίλειο. Έχοντας δει αυτόν τον κίνδυνο, μοναχοί, λέω έτσι.

«Καλύτερα, μοναχοί, η σωματική ικανότητα να τριφτεί με κοφτερό ακόντιο, πυρακτωμένο, φλεγόμενο, ολόφωτο, παρά να πιάσει το σημάδι ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στα απτά αντικείμενα αντιληπτά με το σώμα. Ή, μοναχοί, η συνείδηση παραμένοντας θα παρέμενε δεμένη με την απόλαυση του σημαδιού, ή δεμένη με την απόλαυση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, αν εκείνη τη στιγμή πέθαινε. Είναι δυνατόν να πήγαινε σε έναν από δύο προορισμούς - η κόλαση ή το ζωικό βασίλειο. Έχοντας δει αυτόν τον κίνδυνο, μοναχοί, λέω έτσι.

«Καλύτερα, μοναχοί, ο ύπνος. Τον ύπνο όμως εγώ, μοναχοί, τον ονομάζω στείρο για τη ζωή, τον ονομάζω άκαρπο για τη ζωή, τον ονομάζω παντελή αυταπάτη για τη ζωή, παρά να σκέφτεται τέτοιους λογισμούς που υποκύπτοντας σε τέτοιους λογισμούς θα διέσπαγε την Κοινότητα. Έχοντας δει αυτόν τον κίνδυνο της στείρας ζωής, μοναχοί, λέω έτσι.

«Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - 'Ας αφήσουμε κατά μέρος το ότι η οφθαλμική ικανότητα θα συντριβόταν με πυρακτωμένη σιδερένια ράβδος, φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη. Ας δώσω λοιπόν προσοχή σε αυτό - έτσι το μάτι είναι παροδικό, οι υλικές μορφές είναι παροδικές, η οφθαλμική συνείδηση είναι παροδική, η οφθαλμική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό'.

'Ας αφήσουμε κατά μέρος το ότι η ωτική ικανότητα θα συντριβόταν με κοφτερή σιδερένια σούβλα, φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη. Ας δώσω λοιπόν προσοχή σε αυτό - έτσι το αυτί είναι παροδικό, οι ήχοι είναι παροδικοί, η ωτική συνείδηση είναι παροδική, η ωτική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με την ωτική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό.

'Ας αφήσουμε κατά μέρος το ότι η ρινική ικανότητα θα συντριβόταν με κοφτερό νυχοκόπτη, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Ας δώσω λοιπόν προσοχή σε αυτό - έτσι η μύτη είναι παροδική, οι οσμές είναι παροδικές, η ρινική συνείδηση είναι παροδική, η ρινική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με τη ρινική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα... κ.λπ... και αυτό είναι παροδικό.

'Ας αφήσουμε κατά μέρος το ότι η γλωσσική ικανότητα θα συντριβόταν με κοφτερό ξυράφι, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Ας δώσω λοιπόν προσοχή σε αυτό - έτσι η γλώσσα είναι παροδική, οι γεύσεις είναι παροδικές, η γλωσσική συνείδηση είναι παροδική, η γλωσσική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη... κ.λπ... και αυτό είναι παροδικό.

'Ας αφήσουμε κατά μέρος το ότι η σωματική ικανότητα θα συντριβόταν με κοφτερό ακόντιο, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Ας δώσω λοιπόν προσοχή σε αυτό - έτσι το σώμα είναι παροδικό, τα απτά αντικείμενα είναι παροδικά, η σωματική συνείδηση είναι παροδική, η σωματική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με τη σωματική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα... κ.λπ... και αυτό είναι παροδικό.

‘Ας αφήσουμε κατά μέρος τον ύπνο. Ας δώσω λοιπόν προσοχή σε αυτό - έτσι ο νους είναι παροδικός, τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, η νοητική συνείδηση είναι παροδική, η νοητική επαφή είναι παροδική, ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και αυτό είναι παροδικό’.

«Βλέποντας έτσι, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής αποστασιοποιείται από το μάτι, αποστασιοποιείται από τις υλικές μορφές, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική συνείδηση, αποστασιοποιείται από την οφθαλμική επαφή... κ.λπ... ό,τι εγείρεται με τη νοητική επαφή ως συνθήκη, αίσθημα είτε ευχάριστο είτε δυσάρεστο είτε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, και από αυτό αποστασιοποιείται.

Αποστασιοποιούμενος απαλλάσσεται από το πάθος· μέσω του μη πάθους απελευθερώνεται· στον απελευθερωμένο υπάρχει η γνώση: ‘υπάρχει απελευθέρωση’. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή, μοναχοί, είναι η επεξήγηση της φωτιάς, η επεξήγηση της Διδασκαλίας». Όγδοη.

9. Η πρώτη ομιλία με την παρομοίωση των χεριών και των ποδιών

236. «Όταν υπάρχουν χέρια, μοναχοί, το πιάσιμο και το αφήσιμο γίνεται εμφανές· όταν υπάρχουν πόδια, το προχώρημα και το οπισθοχώρημα γίνεται εμφανές· όταν υπάρχουν αρθρώσεις, το λύγισμα και το τέντωμα γίνεται εμφανές· όταν υπάρχει κοιλιά, η πείνα και η δίψα γίνονται εμφανείς. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν υπάρχει το μάτι, με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ... όταν υπάρχει η γλώσσα, με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ... όταν υπάρχει ο νους, με τη νοητική επαφή ως συνθήκη εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ...

«Όταν δεν υπάρχουν χέρια, μοναχοί, το πιάσιμο και το αφήσιμο δεν γίνεται εμφανές· όταν δεν υπάρχουν πόδια, το προχώρημα και το οπισθοχώρημα δεν γίνεται εμφανές· όταν δεν υπάρχουν αρθρώσεις, το λύγισμα και το τέντωμα δεν γίνεται εμφανές· όταν δεν υπάρχει κοιλιά, η πείνα και η δίψα δεν γίνονται εμφανείς. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν δεν υπάρχει το μάτι, με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη δεν εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ... όταν δεν υπάρχει η γλώσσα, με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη δεν εγείρεται... κ.λπ... όταν δεν υπάρχει ο νους, με τη νοητική επαφή ως συνθήκη δεν εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία». Ένατη.

10. Η δεύτερη ομιλία με την παρομοίωση των χεριών και των ποδιών

237. «Όταν υπάρχουν χέρια, μοναχοί, υπάρχει το πιάσιμο και το αφήσιμο· όταν υπάρχουν πόδια, υπάρχει το προχώρημα και το οπισθοχώρημα· όταν υπάρχουν αρθρώσεις, υπάρχει το λύγισμα και το τέντωμα· όταν υπάρχει κοιλιά, υπάρχει η πείνα και η δίψα. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν υπάρχει το μάτι, με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ... όταν υπάρχει η γλώσσα... κ.λπ... όταν υπάρχει ο νους, με τη νοητική επαφή ως συνθήκη εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ...

«Όταν δεν υπάρχουν χέρια, μοναχοί, δεν υπάρχει το πιάσιμο και το αφήσιμο· όταν δεν υπάρχουν πόδια, δεν υπάρχει το προχώρημα και το οπισθοχώρημα· όταν δεν υπάρχουν αρθρώσεις, δεν υπάρχει το λύγισμα και το τέντωμα· όταν δεν υπάρχει

κοιλιά, δεν υπάρχει η πείνα και η δίψα. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν δεν υπάρχει το μάτι, με την οφθαλμική επαφή ως συνθήκη δεν εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία... κ.λπ... όταν δεν υπάρχει η γλώσσα, με τη γλωσσική επαφή ως συνθήκη δεν εγείρεται... κ.λπ... όταν δεν υπάρχει ο νους, με τη νοητική επαφή ως συνθήκη δεν εγείρεται εσωτερικά ευτυχία και δυστυχία». Δέκατη.

Το κεφάλαιο του ωκεανού, δέκατο όγδοο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δύο για τον ωκεανό, ο ψαράς, με το γαλακτοφόρο δέντρο ο Κόττιχα·
ο Κάμαμπού και ο Ουντάγι, με το φλεγόμενο η όγδοη·
δύο παραβολές χεριού και ποδιού, γι' αυτό λέγεται το κεφάλαιο.

19. Το κεφάλαιο για τις οχιές

1. Η ομιλία με την παρομοίωση της οχιάς

238. «Όπως, μοναχοί, τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος που επιθυμεί να ζήσει, που επιθυμεί να μην πεθάνει, που επιθυμεί την ευτυχία, που αποστρέφεται τον πόνο. Θα του έλεγαν έτσι - "Αυτά είναι για σένα, ε άνθρωπε, τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο· κατά καιρούς πρέπει να τα σηκώνεις, κατά καιρούς πρέπει να τα λούζεις, κατά καιρούς πρέπει να τα ταΐζεις, κατά καιρούς πρέπει να τα βάζεις να κοιμηθούν. Όταν όμως, ε άνθρωπε, κάποιο από αυτά τα τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο εξοργιστεί, τότε εσύ, ε άνθρωπε, θα υποστείς θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο. Ό,τι πρέπει να γίνει από σένα, ε άνθρωπε, αυτό κάνε."

«Τότε, μοναχοί, εκείνος ο άνθρωπος, φοβισμένος από τα τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο, θα έτρεχε εδώ κι εκεί. Θα του έλεγαν έτσι - "Αυτοί, ε άνθρωπε, οι πέντε φονιάδες εχθροί σε ακολουθούν από κοντά· όπου θα σε δούμε, εκεί θα σου αφαιρέσουμε τη ζωή." Ό,τι πρέπει να γίνει από σένα, ε άνθρωπε, αυτό κάνε."

«Τότε, μοναχοί, εκείνος ο άνθρωπος, φοβισμένος από τα τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο, φοβισμένος από τους πέντε φονιάδες εχθρούς, θα έτρεχε εδώ κι εκεί. Θα του έλεγαν έτσι - "Αυτός είναι για σένα, ε άνθρωπε, ο έκτος φονιάς που περιφέρεται κρυφά με υψωμένο ξίφος, σε ακολουθεί από κοντά· όπου θα σε δω, εκεί θα σου κόψω το κεφάλι." Ό,τι πρέπει να γίνει από σένα, ε άνθρωπε, αυτό κάνε."

«Τότε, μοναχοί, εκείνος ο άνθρωπος, φοβισμένος από τα τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο, φοβισμένος από τους πέντε φονιάδες εχθρούς, φοβισμένος από τον έκτο φονιά που περιφέρεται κρυφά με υψωμένο ξίφος, θα έτρεχε εδώ κι εκεί. Αυτός θα έβλεπε ένα κενό χωριό. Σε όποιο σπίτι κι αν έμπαινε, θα έμπαινε σε άδειο· θα έμπαινε σε κούφιο· θα έμπαινε σε κενό. Όποιο δοχείο κι αν άγγιζε, θα άγγιζε άδειο· θα άγγιζε κούφιο· θα άγγιζε κενό. Θα του έλεγαν έτσι - "Τώρα, ε άνθρωπε, σε αυτό το κενό χωριό εισέρχονται κλέφτες που καταστρέφουν χωριά. Ό,τι πρέπει να γίνει από σένα, ε άνθρωπε, αυτό κάνε."

«Τότε, μοναχοί, εκείνος ο άνθρωπος, φοβισμένος από τα τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο, φοβισμένος από τους πέντε φονιάδες εχθρούς, φοβισμένος από τον έκτο φονιά που περιφέρεται κρυφά με υψωμένο ξίφος, φοβισμένος από τους κλέφτες που καταστρέφουν χωριά, θα έτρεχε εδώ κι εκεί. Αυτός θα έβλεπε μια μεγάλη έκταση νερού, με την κοντινή όχθη επικίνδυνη και γεμάτη φόβο, με τη μακρινή όχθη ασφαλή και χωρίς φόβο. Και δεν θα υπήρχε πλοίο για να διασχίσει ή γέφυρα για να περάσει από τη μια όχθη στην άλλη. Τότε, μοναχοί, σε εκείνον τον άνθρωπο θα ερχόταν αυτή η σκέψη: "Αυτή είναι μια μεγάλη έκταση νερού, η κοντινή όχθη είναι επικίνδυνη και γεμάτη φόβο, η μακρινή όχθη είναι ασφαλής και χωρίς φόβο· και δεν υπάρχει πλοίο για να διασχίσω ή γέφυρα για να περάσω από τη μια όχθη στην άλλη. Γιατί να μη μαζέψω χόρτα, ξύλα, κλαδιά και φύλλα, και αφού δέσω μια σχεδιά, στηριζόμενος σε αυτή τη σχεδιά, προσπαθώντας με τα χέρια και τα πόδια, να περάσω με ασφάλεια στην άλλη όχθη;"

«Τότε, μοναχοί, εκείνος ο άνθρωπος, αφού μάζεψε χόρτα, ξύλα, κλαδιά και φύλλα, αφού έδεσε μια σχεδιά, στηριζόμενος σε αυτή τη σχεδιά, προσπαθώντας με τα χέρια και τα πόδια, θα περνούσε με ασφάλεια στην άλλη όχθη· αυτός που έχει διαβεί, που έχει υπερβεί, στέκεται στη στεριά, ο βραχμάνος.

«Αυτή η παρομοίωση έγινε από μένα, μοναχοί, για να γίνει κατανοητό το νόημα. Και αυτό είναι εδώ το νόημα - Τα τέσσερα δηλητηριώδη φίδια με έντονη δύναμη και τρομερό δηλητήριο, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων - του στερεού στοιχείου, του υγρού στοιχείου, του θερμού στοιχείου, του στοιχείου του αέρα.

«'Πέντε φονιάδες εχθροί', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε συναθροισμάτων της προσκόλλησης, δηλαδή - του συναθροίσματος της προσκόλλησης στην ύλη, του συναθροίσματος της προσκόλλησης στο αίσθημα, του συναθροίσματος της προσκόλλησης στην αντίληψη, του συναθροίσματος της προσκόλλησης στις δραστηριότητες, του συναθροίσματος της προσκόλλησης στη συνείδηση.

«'Ο έκτος φονιάς που περιφέρεται μέσα με υψωμένο ξίφος', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της απόλαυσης και του πάθους.

«'Κενό χωριό', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων. Αν ένας σοφός, έμπειρος, ευφυής άνθρωπος το εξετάζει από το μάτι, μοναχοί, φαίνεται απλώς κενό, φαίνεται απλώς κούφιο, φαίνεται απλώς άδειο... κ.λπ... αν από τη γλώσσα, μοναχοί... κ.λπ... αν ένας σοφός, έμπειρος, ευφυής άνθρωπος το εξετάζει από τον νου, μοναχοί, φαίνεται απλώς κενό, φαίνεται απλώς κούφιο, φαίνεται απλώς άδειο.

«'Κλέφτες καταστροφείς χωριών', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των έξι εξωτερικών αισθητήριων βάσεων. Το μάτι, μοναχοί, τιμωρείται από τις ευχάριστες και δυσάρεστες υλικές μορφές· το αυτί, μοναχοί... κ.λπ... η μύτη, μοναχοί... κ.λπ... η γλώσσα, μοναχοί, τιμωρείται από τις ευχάριστες και δυσάρεστες γεύσεις· το σώμα, μοναχοί... κ.λπ... ο νους, μοναχοί, τιμωρείται από τα ευχάριστα και δυσάρεστα νοητικά φαινόμενα.

«'Μεγάλη έκταση νερού', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία αυτών των τεσσάρων νοητικών πλημμυρών - της νοητικής πλημμύρας της αισθησιακής ηδονής, της νοητικής πλημμύρας του γίνεσθαι, της νοητικής πλημμύρας της λανθασμένης άποψης, της νοητικής πλημμύρας της άγνοιας.

«'Η κοντινή όχθη επικίνδυνη και γεμάτη φόβο', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της ταυτότητας.

«'Η μακρινή όχθη ασφαλής και χωρίς φόβο', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Νιμπάνα.

«'Σχεδία', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της ευγενούς οκταμελούς οδού, δηλαδή - ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«'Η προσπάθειά του με τα χέρια και τα πόδια', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της διέγερσης της ενεργητικότητας.

«'Αυτός που έχει διαβεί, που έχει υπερβεί, στέκεται στη στεριά, ο βραχμάνος', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Άξιου». Πρώτο.

2. Η ομιλία με την παρομοίωση του άρματος

239. «Προικισμένος με τρεις ιδιότητες, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει με αφθονία ευτυχίας και ευαρέσκειας στην παρούσα ζωή, και η αιτία του έχει ξεκινήσει για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών. Με ποιες τρεις; Έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, γνωρίζει το μέτρο στην τροφή, είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό της ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της· επειδή αν παρέμενε με την οφθαλμική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν. Ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της· προστατεύει την οφθαλμική ικανότητα· επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στην οφθαλμική ικανότητα. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα απτό αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν συλλαμβάνει το χαρακτηριστικό του ούτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του· επειδή αν παρέμενε με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα τον κατέκλυζαν, ακολουθεί την αυτοσυγκράτησή της· προστατεύει τη νοητική ικανότητα· επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στη νοητική ικανότητα. Όπως, μοναχοί, σε επίπεδο έδαφος σε τετράδρομη διασταύρωση ένα άρμα με ευγενή άλογα ζεμένο θα στεκόταν, περιμένοντας με το βούκεντρο έτοιμο. Αυτό ένας επιδέξιος εκπαιδευτής αλόγων, ηνίοχος αλόγων προς δάμασμα, αφού ανέβει, αφού πιάσει τα ηνία με το αριστερό χέρι, αφού πιάσει το βούκεντρο με το δεξί χέρι, θα το οδηγούσε και θα το επέστρεφε όπου θέλει και όπως θέλει. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός εξασκείται για τη διαφύλαξη αυτών των έξι ικανοτήτων, εξασκείται για τον αυτοέλεγχο, εξασκείται για το δάμασμα, εξασκείται για τη γαλήνη. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός έχει φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός γνωρίζει το μέτρο στην τροφή; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό τρώει τροφή - 'ούτε για διασκέδαση, ούτε για ματαιότητα, ούτε για στολισμό, ούτε για ομορφιά, μόνο για τη διάρκεια και τη συντήρηση αυτού του σώματος, για την αποχή από τη βία, για την υποστήριξη της άγιας ζωής, με τη σκέψη: «Έτσι θα εξαλείψω το παλιό αίσθημα και δεν θα δημιουργήσω νέο αίσθημα, και θα υπάρχει συντήρηση για μένα και αναμαρτησία και άνετη διαμονή»'. Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα άλειφε μια πληγή μόνο για σκοπό επούλωσης, ή όπως θα λίπαινε έναν άξονα μόνο για σκοπό μεταφοράς του φορτίου· έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός με συνετό αναστοχασμό τρώει τροφή - 'ούτε για διασκέδαση, ούτε για ματαιότητα, ούτε για στολισμό, ούτε για ομορφιά, μόνο για τη διάρκεια και τη συντήρηση αυτού του σώματος, για την αποχή από τη βία, για την υποστήριξη της άγιας ζωής, με τη σκέψη: «Έτσι θα εξαλείψω το παλιό αίσθημα και δεν θα δημιουργήσω νέο αίσθημα, και θα υπάρχει συντήρηση για μένα και αναμαρτησία και άνετη διαμονή»'. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός γνωρίζει το μέτρο στην τροφή.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός κατά τη διάρκεια της ημέρας με περπάτημα και κάθισμα καθαρίζει τη συνείδηση από τις εμποδιστικές νοητικές καταστάσεις. Την πρώτη περίοδο της νύχτας με περπάτημα και κάθισμα καθαρίζει τη συνείδηση από τις εμποδιστικές νοητικές καταστάσεις. Τη μεσαία περίοδο της νύχτας ξαπλώνει στη δεξιά πλευρά σε στάση λιονταριού, με το ένα πόδι πάνω στο άλλο, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, έχοντας στρέψει τον νου στην αντίληψη του σηκώματος. Την τελευταία περίοδο της νύχτας, αφού σηκωθεί, με περπάτημα και κάθισμα καθαρίζει τη συνείδηση από τις εμποδιστικές νοητικές καταστάσεις. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αφοσιωμένος στην εγρήγορση. Με αυτές τις τρεις ιδιότητες, μοναχοί, προικισμένος ένας μοναχός διαμένει με αφθονία ευτυχίας και ευαρέσκειας στην παρούσα ζωή, και η αιτία του έχει ξεκινήσει για την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών». Δεύτερο.

3. Η ομιλία με την παρομοίωση της χελώνας

240. «Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, μια χελώνα την απογευματινή περίοδο της ημέρας ήταν αφοσιωμένη στην αναζήτηση τροφής κατά μήκος της όχθης του ποταμού. Και ένα τσακάλι, μοναχοί, την απογευματινή περίοδο της ημέρας ήταν αφοσιωμένο στην αναζήτηση τροφής κατά μήκος της όχθης του ποταμού. Η χελώνα, μοναχοί, είδε το τσακάλι από μακριά αφοσιωμένο στην αναζήτηση τροφής. Αφού το είδε, μάζεψε τα πέντε μέλη της μαζί με το ρύγχος στο δικό της καβούκι και έμεινε ήσυχη, σιωπηλή, διστακτική. Και το τσακάλι, μοναχοί, είδε τη χελώνα από μακριά αφοσιωμένη στην αναζήτηση τροφής. Αφού την είδε, πλησίασε τη χελώνα· αφού πλησίασε, στάθηκε κοντά στη χελώνα - 'Όταν αυτή η χελώνα τεντώσει κάποιο από τα πέντε μέλη μαζί με το ρύγχος, εκεί ακριβώς θα την πιάσω, θα την ξεσκίσω και θα τη φάω'. Όταν όμως, μοναχοί, η χελώνα δεν τέντωσε κανένα από τα πέντε μέλη μαζί με το ρύγχος, τότε το τσακάλι αποστασιοποιήθηκε από τη χελώνα και έφυγε, χωρίς να βρίσκει ευκαιρία.

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, και σε εσάς ο Μάρα ο Κακός στέκεται συνεχώς και αδιάκοπα - 'Ίσως εγώ να βρω ευκαιρία σε αυτούς από το μάτι ή... κ.λπ... ή να βρω ευκαιρία από τη γλώσσα... κ.λπ... ή να βρω ευκαιρία από τον νου'. Γι' αυτό, μοναχοί, διαμείνετε με φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες. Έχοντας δει μια υλική μορφή με το μάτι, μη συλλαμβάνετε το χαρακτηριστικό της μήτε τα ιδιαίτερα

χαρακτηριστικά της. Επειδή αν παραμένετε με την οφθαλμική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα σας κατέκλυζαν, ακολουθήστε την αυτοσυγκράτησή της, προστατεύστε την οφθαλμική ικανότητα, επιτύχετε αυτοσυγκράτηση στην οφθαλμική ικανότητα. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, μη συλλαμβάνετε το χαρακτηριστικό του μήτε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Επειδή αν παραμένετε με τη νοητική ικανότητα ασυγκράτητη, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις θα σας κατέκλυζαν, ακολουθήστε την αυτοσυγκράτησή της, προστατεύστε τη νοητική ικανότητα, επιτύχετε αυτοσυγκράτηση στη νοητική ικανότητα. Όταν εσείς, μοναχοί, θα διαμένετε με φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, τότε και από εσάς ο Μάρα ο Κακός θα αποστασιοποιηθεί και θα φύγει, χωρίς να βρίσκει ευκαιρία - όπως το τσακάλι από τη χελώνα».

«Η χελώνα τα μέλη της στο δικό της καβούκι,
συγκεντρώνοντας ο μοναχός τους νοητικούς λογισμούς·
ανεξάρτητος, χωρίς να βλάπτει άλλον,
έχοντας επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, ας μην κατηγορεί κανέναν». Τρίτη.

4. Η πρώτη ομιλία με την παρομοίωση του κορμού δέντρου

241. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην Κοσάμπι, στην όχθη του ποταμού Γάγγη. Ο Ευλογημένος είδε έναν μεγάλο κορμό ξύλου να παρασύρεται από το ρεύμα του ποταμού Γάγγη. Αφού τους είδε, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Βλέπετε, μοναχοί, εκείνον τον μεγάλο κορμό ξύλου που παρασύρεται από το ρεύμα του ποταμού Γάγγη;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Αν, μοναχοί, εκείνος ο κορμός ξύλου δεν πλησιάζει την κοντινή όχθη, δεν πλησιάζει τη μακρινή όχθη, δεν βυθιστεί στη μέση, δεν εξοκείλει στη στεριά, δεν τον πιάσουν άνθρωποι, δεν τον πιάσουν μη ανθρώπινα πνεύματα, δεν τον πιάσει δίνη, δεν σαπίσει εσωτερικά· έτσι λοιπόν, μοναχοί, εκείνος ο κορμός ξύλου θα είναι επιρρεπής προς τη θάλασσα, θα κλίνει προς τη θάλασσα, θα έχει κλίση προς τη θάλασσα. Για ποιο λόγο; Επιρρεπής προς τη θάλασσα, μοναχοί, είναι το ρεύμα του ποταμού Γάγγη, κλίνει προς τη θάλασσα, έχει κλίση προς τη θάλασσα.

«Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν και εσείς δεν πλησιάσετε την κοντινή όχθη, δεν πλησιάσετε τη μακρινή όχθη· δεν βυθιστείτε στη μέση, δεν εξοκείλετε στη στεριά, δεν σας πιάσουν άνθρωποι, δεν σας πιάσουν μη ανθρώπινα πνεύματα, δεν σας πιάσει δίνη, δεν σαπίσετε εσωτερικά· έτσι εσείς, μοναχοί, θα είστε επιρρεπείς προς το Νιμπάνα, θα κλίνετε προς το Νιμπάνα, θα έχετε κλίση προς το Νιμπάνα. Για ποιο λόγο; Επιρρεπής προς το Νιμπάνα, μοναχοί, είναι η ορθή άποψη, κλίνει προς το Νιμπάνα, έχει κλίση προς το Νιμπάνα». Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Τι είναι άραγε, σεβάσμιε κύριε, η κοντινή όχθη, τι είναι η μακρινή όχθη, τι είναι η βύθιση στη μέση, τι είναι η εξόκειλη στη στεριά, τι είναι το πιάσιμο από ανθρώπους, τι είναι το πιάσιμο από μη ανθρώπινα πνεύματα, τι είναι το πιάσιμο από δίνη, τι είναι η εσωτερική σήψη;»

«'Κοντινή όχθη', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων. 'Μακρινή όχθη', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία των έξι εξωτερικών αισθητήριων βάσεων. 'Βύθιση στη μέση', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία της απόλαυσης και του πάθους. 'Εξόκειλη στη στεριά', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία της αλαζονείας του 'εγώ είμαι'.

«Και τι είναι, μοναχέ, το πιάσιμο από ανθρώπους; Εδώ, μοναχέ, κάποιος ζει σε συντροφιά με λαϊκούς, χαίρεται μαζί τους, λυπάται μαζί τους, είναι χαρούμενος όταν αυτοί είναι χαρούμενοι, δυστυχισμένος όταν αυτοί είναι δυστυχισμένοι, και όταν προκύπτουν υποχρεώσεις που πρέπει να γίνουν, ο ίδιος αναλαμβάνει την ενασχόληση με αυτές. Αυτό ονομάζεται, μοναχέ, πιάσιμο από ανθρώπους.

«Και τι είναι, μοναχέ, το πιάσιμο από μη ανθρώπινα πνεύματα; Εδώ, μοναχέ, κάποιος ασκεί την άγια ζωή φιλοδοξώντας κάποια τάξη θεών - "Με αυτή την ηθική ή την ασκητική πρακτική ή τον αυστηρό ασκητισμό ή την άγια ζωή θα γίνω θεός ή κάποιος από τους θεούς". Αυτό ονομάζεται, μοναχέ, πιάσιμο από μη ανθρώπινα πνεύματα. 'Πιάσιμο από δίνη', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία αυτών των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής.

«Και τι είναι, μοναχέ, η εσωτερική σήψη; Εδώ, μοναχέ, κάποιος είναι ανήθικος, κακόβουλου χαρακτήρα, με ακάθαρτη και ύποπτη συμπεριφορά, με συγκαλυμμένες πράξεις, μη ασκητής που ισχυρίζεται ότι είναι ασκητής, μη ασκούμενος την άγια ζωή που ισχυρίζεται ότι ασκεί την άγια ζωή, εσωτερικά σάπιος, διαβρωμένος, γεμάτος ακαθαρσίες. Αυτό ονομάζεται, μοναχέ, 'εσωτερική σήψη'».

Εκείνη την περίοδο ο βοσκός Νάντα στεκόταν όχι μακριά από τον Ευλογημένο. Τότε ο βοσκός Νάντα είπε στον Ευλογημένο: «Εγώ, σεβάσμιε κύριε, δεν πλησιάζω την κοντινή όχθη, δεν πλησιάζω τη μακρινή όχθη, δεν θα βυθιστώ στη μέση, δεν θα ξεβραστώ στη στεριά, δεν θα με πιάσει η αρπαγή από ανθρώπους, δεν θα με πιάσει η αρπαγή από μη ανθρώπινα πνεύματα, δεν θα με πιάσει η αρπαγή από τη δίνη, δεν θα γίνω εσωτερικά σάπιος. Είθε να λάβω, Σεβάσμιε Κύριε, την αναχώρηση κοντά στον Ευλογημένο, είθε να λάβω την πλήρη χειροτονία». «Τότε λοιπόν εσύ, Νάντα, παράδωσε τις αγελάδες στους ιδιοκτήτες». «Οι αγελάδες, σεβάσμιε κύριε, θα πάνε μόνες τους, επειδή λαχταρούν τα μοσχάρια τους». «Παράδωσέ τις, Νάντα, τις αγελάδες στους ιδιοκτήτες». Τότε ο βοσκός Νάντα, αφού παρέδωσε τις αγελάδες στους ιδιοκτήτες, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, είπε στον Ευλογημένο: «Παραδόθηκαν, σεβάσμιε κύριε, οι αγελάδες στους ιδιοκτήτες. Είθε να λάβω, Σεβάσμιε Κύριε, την αναχώρηση κοντά στον Ευλογημένο, είθε να λάβω την πλήρη χειροτονία». Ο βοσκός Νάντα έλαβε την αναχώρηση κοντά στον Ευλογημένο, έλαβε την πλήρη χειροτονία. Λίγο μετά την πλήρη χειροτονία του, ο σεβάσμιος Νάντα, μόνος, αποτραβηγμένος... κ.λπ... Και ο σεβάσμιος Νάντα έγινε ένας από τους Άξιους. Τέταρτο.

5. Η δεύτερη ομιλία με την παρομοίωση του κορμού δέντρου

242. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην Κιμιλά, στην όχθη του ποταμού Γάγγη. Ο Ευλογημένος είδε έναν μεγάλο κορμό ξύλου να παρασύρεται από το ρεύμα του ποταμού Γάγγη. Αφού τους είδε, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Βλέπετε, μοναχοί, εκείνον τον μεγάλο κορμό ξύλου που παρασύρεται από το ρεύμα του ποταμού Γάγγη;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε»... κ.λπ... Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Κίμιλα είπε στον Ευλογημένο: «Τι είναι άραγε, σεβάσμιε κύριε, η κοντινή όχθη... κ.λπ... Και τι

είναι, Κίμιλα, η εσωτερική σήψη; Εδώ, Κίμιλα, ένας μοναχός έχει διαπράξει κάποιο μολυσμένο παράπτωμα, για τέτοιο παράπτωμα δεν εμφανίζεται έξοδος. Αυτό ονομάζεται, Κίμιλα, εσωτερική σήψη». Πέμπτο.

6. Η ομιλία για την επεξήγηση του διαβρωμένου

243. Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Εκείνη την περίοδο οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου είχαν μια νέα αίθουσα συνελεύσεων, πρόσφατα κτισμένη, που δεν είχε κατοικηθεί από κανέναν ασκητή ή βραχμάνο ή οποιοδήποτε ανθρώπινο ον. Τότε οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου πήγαν στον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου είπαν στον Ευλογημένο: «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου έχουν μια νέα αίθουσα συνελεύσεων, πρόσφατα κτισμένη, που δεν έχει κατοικηθεί από κανέναν ασκητή ή βραχμάνο ή οποιοδήποτε ανθρώπινο ον. Ας τη χρησιμοποιήσει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος πρώτος. Αφού χρησιμοποιηθεί πρώτα από τον Ευλογημένο, μετά θα τη χρησιμοποιήσουν οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου. Αυτό θα είναι για την ευημερία και την ευτυχία των Σάκκα της Καπιλαβάττχου για πολύ καιρό». Ο Ευλογημένος αποδέχθηκε με σιωπή.

Τότε οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου, γνωρίζοντας τη συναίνεση του Ευλογημένου, σηκώθηκαν από τη θέση τους, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθαν κρατώντας τον στα δεξιά τους και πήγαν εκεί όπου ήταν η νέα αίθουσα συνελεύσεων· αφού πλησίασαν, έστρωσαν την αίθουσα συνελεύσεων πλήρως στρωμένη, ετοίμασαν τα καθίσματα, τοποθέτησαν τη στάμνα με νερό, άναψαν τη λάμπα με λάδι και πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, είπαν στον Ευλογημένο: «Η αίθουσα συνελεύσεων, σεβάσμιε κύριε, είναι πλήρως στρωμένη, τα καθίσματα είναι ετοιμασμένα, η στάμνα με νερό έχει τοποθετηθεί, η λάμπα με λάδι έχει ανάψει. Όποτε τώρα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος θεωρεί ότι είναι η κατάλληλη ώρα». Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μαζί με την Κοινότητα των μοναχών πήγε στη νέα αίθουσα συνελεύσεων· αφού πλησίασε, έπλυνε τα πόδια του, μπήκε στην αίθουσα συνελεύσεων και κάθισε ακουμπώντας στον μεσαίο στύλο, με το πρόσωπο στραμμένο προς την ανατολή. Και η Κοινότητα των μοναχών, αφού έπλυναν τα πόδια τους, μπήκαν στην αίθουσα συνελεύσεων και κάθισαν ακουμπώντας στον δυτικό τοίχο, με το πρόσωπο στραμμένο προς την ανατολή, έχοντας τον Ευλογημένο μπροστά τους. Οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου, αφού έπλυναν τα πόδια τους, μπήκαν στην αίθουσα συνελεύσεων και κάθισαν ακουμπώντας στον ανατολικό τοίχο, με το πρόσωπο στραμμένο προς τη δύση, έχοντας τον Ευλογημένο μπροστά τους. Τότε ο Ευλογημένος, αφού δίδαξε, παρακίνησε, ενθάρρυνε και ευχαρίστησε τους Σάκκα της Καπιλαβάττχου με μια ομιλία για τη Διδασκαλία για μεγάλο μέρος της νύχτας, τους αποχαιρέτησε: «Η νύχτα έχει προχωρήσει, Γκόταμα. Όποτε τώρα θεωρείτε ότι είναι η κατάλληλη ώρα». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν οι Σάκκα της Καπιλαβάττχου στον Ευλογημένο και αφού σηκώθηκαν από τη θέση τους, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθαν κρατώντας τον στα δεξιά τους και έφυγαν.

Τότε ο Ευλογημένος, λίγο μετά την αναχώρηση των Σάκκα της Καπιλαβάττχου, απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα: «Η Κοινότητα των μοναχών, Μογκαλλάνα, είναι απαλλαγμένη από νωθρότητα και υπνηλία. Ας σου έρθει,

Μογκαλλάνα, μια ομιλία για τη Διδασκαλία προς τους μοναχούς. Η πλάτη μου πονάει· θα την τεντώσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα στον Ευλογημένο. Τότε ο Ευλογημένος, αφού έστρωσε τον διπλό χιτώνα διπλωμένο στα τέσσερα, ξάπλωσε στη δεξιά πλευρά σε στάση λιονταριού, με το ένα πόδι πάνω στο άλλο, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, έχοντας στρέψει τον νου στην αντίληψη του σηκώματος. Εκεί ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα. Ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε αυτό - «Θα σας διδάξω, φίλοι, την επεξήγηση του διαβρεγμένου και την επεξήγηση του μη διαβρεγμένου. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα. Ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε αυτό -

«Πώς, φίλε, κάποιος είναι διαβρωμένος; Εδώ, φίλε, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Αυτός ονομάζεται, φίλε, μοναχός διαβρωμένος σχετικά με τα υλικά φαινόμενα αντιληπτά με το μάτι... κ.λπ... διαβρωμένος σχετικά με τις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα... κ.λπ... διαβρωμένος σχετικά με τα νοητικά αντικείμενα αντιληπτά από τον νου. Σε έναν μοναχό που διαμένει έτσι, φίλε, ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από το μάτι, ο Μάρα βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα βρίσκει βάση... κ.λπ... ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από τη γλώσσα, ο Μάρα βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα βρίσκει βάση... κ.λπ... ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από τον νου, ο Μάρα βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα βρίσκει βάση.

«Όπως, φίλε, ένα σπίτι από καλάμια ή ένα σπίτι από άχυρα, στεγνό, χωρίς υγρασία, τριών ετών. Αν από την ανατολική κατεύθυνση ένας άνθρωπος το πλησίαζε με αναμμένη δάδα από άχυρα, η φωτιά θα έβρισκε ευκαιρία, η φωτιά θα έβρισκε βάση· αν από τη δυτική κατεύθυνση ένας άνθρωπος το πλησίαζε με αναμμένη δάδα από άχυρα... κ.λπ... αν από τη βόρεια κατεύθυνση... κ.λπ... αν από τη νότια κατεύθυνση... κ.λπ... αν από κάτω... κ.λπ... αν από πάνω... από οπουδήποτε αν ένας άνθρωπος το πλησίαζε με αναμμένη δάδα από άχυρα, η φωτιά θα έβρισκε ευκαιρία, η φωτιά θα έβρισκε βάση. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, σε έναν μοναχό που διαμένει έτσι, ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από το μάτι, ο Μάρα βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα βρίσκει βάση... κ.λπ... ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από τη γλώσσα... κ.λπ... ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από τον νου, ο Μάρα βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα βρίσκει βάση. Σε έναν μοναχό που διαμένει έτσι, φίλε, οι υλικές μορφές τον κυριεύουν, ο μοναχός δεν κυριεύει τις υλικές μορφές· οι ήχοι κυριεύουν τον μοναχό, ο μοναχός δεν κυριεύει τους ήχους· οι οσμές κυριεύουν τον μοναχό, ο μοναχός δεν κυριεύει τις οσμές· οι γεύσεις κυριεύουν τον μοναχό, ο μοναχός δεν κυριεύει τις γεύσεις· τα απτά αντικείμενα κυριεύουν τον μοναχό, ο μοναχός δεν κυριεύει τα απτά

αντικείμενα· τα νοητικά φαινόμενα κυριεύουν τον μοναχό, ο μοναχός δεν κυριεύει τα νοητικά φαινόμενα. Αυτός λέγεται, φίλε, μοναχός κυριευμένος από τις υλικές μορφές, κυριευμένος από τους ήχους, κυριευμένος από τις οσμές, κυριευμένος από τις γεύσεις, κυριευμένος από τα απτά αντικείμενα, κυριευμένος από τα νοητικά φαινόμενα, κυριευμένος, μη κυριεύων· τον κυρίευσαν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, υποκείμενες στη μόλυνση, οδηγούσες σε επαναγέννηση, προκαλούσες προβλήματα, με επώδυνο επακόλουθο, οδηγούσες στο μέλλον σε γέννηση, γήρας και θάνατο. Έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος είναι διαβρωμένος.

«Και πώς, φίλε, κάποιος δεν είναι διαβρωμένος; Εδώ, φίλε, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, δεν απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, δεν απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Αυτός λέγεται, φίλε, μοναχός μη διαβρωμένος σχετικά με τα υλικά φαινόμενα αντιληπτά με το μάτι... κ.λπ... μη διαβρωμένος σχετικά με τα νοητικά αντικείμενα αντιληπτά από τον νου. Σε έναν μοναχό που διαμένει έτσι, φίλε, ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από το μάτι, ο Μάρα δεν βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα δεν βρίσκει βάση... κ.λπ... ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από τη γλώσσα... κ.λπ... ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από τον νου, ο Μάρα δεν βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα δεν βρίσκει βάση.

«Όπως, φίλε, ένα θολωτό σπίτι ή μια αίθουσα με παχύ πηλό και νωπή επίστρωση. Αν από την ανατολική κατεύθυνση ένας άνθρωπος πλησιάζει με αναμμένη δάδα από άχυρα, η φωτιά δεν θα έβρισκε ευκαιρία εισόδου, η φωτιά δεν θα έβρισκε βάση... κ.λπ... αν από τη δυτική κατεύθυνση... αν από τη βόρεια κατεύθυνση... αν από τη νότια κατεύθυνση... αν από κάτω... αν από πάνω... από οπουδήποτε αν ένας άνθρωπος πλησιάζει με αναμμένη δάδα από άχυρα, η φωτιά δεν θα έβρισκε ευκαιρία εισόδου, η φωτιά δεν θα έβρισκε βάση. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, έναν μοναχό που διαμένει έτσι, αν ο Μάρα τον πλησιάζει από το μάτι, ο Μάρα δεν βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα δεν βρίσκει βάση... κ.λπ... ακόμη κι αν ο Μάρα τον πλησιάζει από τον νου, ο Μάρα δεν βρίσκει ευκαιρία, ο Μάρα δεν βρίσκει βάση. Και ένας μοναχός που διαμένει έτσι, φίλε, υπερνίκησε τις υλικές μορφές, οι υλικές μορφές δεν υπερνίκησαν τον μοναχό· ο μοναχός υπερνίκησε τους ήχους, οι ήχοι δεν υπερνίκησαν τον μοναχό· ο μοναχός υπερνίκησε τις οσμές, οι οσμές δεν υπερνίκησαν τον μοναχό· ο μοναχός υπερνίκησε τις γεύσεις, οι γεύσεις δεν υπερνίκησαν τον μοναχό· ο μοναχός υπερνίκησε τα απτά αντικείμενα, τα απτά αντικείμενα δεν υπερνίκησαν τον μοναχό· ο μοναχός υπερνίκησε τα νοητικά φαινόμενα, τα νοητικά φαινόμενα δεν υπερνίκησαν τον μοναχό. Αυτός λέγεται, φίλε, μοναχός που υπερνίκησε τις υλικές μορφές, που υπερνίκησε τους ήχους, που υπερνίκησε τις οσμές, που υπερνίκησε τις γεύσεις, που υπερνίκησε τα απτά αντικείμενα, που υπερνίκησε τα νοητικά φαινόμενα, νικητής, ανίκητος· υπερνίκησε εκείνες τις κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που μολύνουν,

που οδηγούν σε επαναγέννηση, που προκαλούν προβλήματα, με επώδυνο επακόλουθο, που οδηγούν σε γέννηση, γήρας και θάνατο στο μέλλον. Έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος είναι χωρίς να έχει πλημμυριστεί».

Τότε ο Ευλογημένος, αφού αναδύθηκε, απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα: «Καλώς, καλώς, Μογκαλλάνα! Καλώς πράγματι εσύ, Μογκαλλάνα, εξέθεσες στους μοναχούς την επεξήγηση του πλημμυρισμένου και την επεξήγηση του μη πλημμυρισμένου».

Αυτά είπε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα. Ο Διδάσκαλος συμφώνησε. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του σεβασμίου Μαχαμογκαλλάνα. Έκτο.

7. Η ομιλία για τη φύση του πόνου

244. Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο όλων των φαινομένων υποκείμενων στον πόνο. Έτσι πράγματι οι ηδονές έχουν ιδωθεί από αυτόν, ώστε σε αυτόν που βλέπει τις ηδονές, η ηδονική επιθυμία, η ηδονική προσκόλληση, η ηδονική μέθη, ο ηδονικός πυρετός στις ηδονές, αυτά δεν υπολανθάνουν. Έτσι πράγματι η συμπεριφορά και η διαμονή του έχουν αφυπνιστεί, ώστε σε αυτόν που συμπεριφέρεται και διαμένει, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις δεν υπολανθάνουν.

«Και πώς, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο όλων των φαινομένων υποκείμενων στον πόνο; Έτσι είναι η ύλη, έτσι είναι η προέλευση της ύλης, έτσι είναι η πάροδος της ύλης· έτσι είναι το αίσθημα... έτσι είναι η αντίληψη... έτσι είναι οι δραστηριότητες... έτσι είναι η συνείδηση, έτσι είναι η προέλευση της συνείδησης, έτσι είναι η πάροδος της συνείδησης' - έτσι λοιπόν, μοναχοί, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο όλων των φαινομένων υποκείμενων στον πόνο.

«Και πώς, μοναχοί, οι ηδονές έχουν ιδωθεί από έναν μοναχό; Όστε σε αυτόν που βλέπει τις ηδονές, η ηδονική επιθυμία, η ηδονική προσκόλληση, η ηδονική μέθη, ο ηδονικός πυρετός στις ηδονές, αυτά δεν υπολανθάνουν. Όπως, μοναχοί, ένας λάκκος με κάρβουνα βαθύτερος από το ανάστημα ενός ανθρώπου, γεμάτος κάρβουνα χωρίς φλόγα, χωρίς καπνό. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος που επιθυμεί να ζήσει, που επιθυμεί να μην πεθάνει, που επιθυμεί την ευτυχία, που αποστρέφεται τον πόνο. Δύο δυνατοί άνδρες, αφού τον πιάσουν από τα δύο χέρια, θα τον έσερναν προς εκείνον τον λάκκο με κάρβουνα. Αυτός θα έστρεφε το σώμα του εδώ κι εκεί. Για ποιο λόγο; Διότι είναι γνωστό, μοναχοί, σε εκείνον τον άνθρωπο: 'Αν πέσω σε αυτόν τον λάκκο με κάρβουνα, εξαιτίας αυτού θα υποστώ θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο'. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, οι ηδονές έχουν ιδωθεί από έναν μοναχό σαν λάκκος με κάρβουνα, ώστε σε αυτόν που βλέπει τις ηδονές, η ηδονική επιθυμία, η ηδονική προσκόλληση, η ηδονική μέθη, ο ηδονικός πυρετός στις ηδονές, αυτά δεν υπολανθάνουν.

«Και πώς, μοναχοί, η συμπεριφορά και η διαμονή ενός μοναχού έχουν αφυπνιστεί, ώστε σε αυτόν που συμπεριφέρεται και διαμένει, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις δεν τον κατακλύζουν; Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα εισερχόταν σε ένα δάσος γεμάτο αγκάθια. Μπροστά του αγκάθι, πίσω του αγκάθι, βόρεια αγκάθι, νότια αγκάθι, κάτω αγκάθι, πάνω αγκάθι. Αυτός μνήμων θα προχωρούσε, μνήμων θα οπισθοχωρούσε - 'μη με τρυπήσει αγκάθι'. Ακριβώς με

τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ό,τι στον κόσμο έχει αγαπητή φύση και ευχάριστη φύση, αυτό ονομάζεται αγκάθι στη διαγωγή των ευγενών». Έτσι γνωρίζοντας, πρέπει να γίνει γνωστή η αυτοσυγκράτηση και η μη-αυτοσυγκράτηση.

«Και πώς, μοναχοί, υπάρχει μη-αυτοσυγκράτηση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει μη-αυτοσυγκράτηση.

«Και πώς, μοναχοί, υπάρχει αυτοσυγκράτηση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, δεν απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, δεν απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει αυτοσυγκράτηση.

«Αν, μοναχοί, σε εκείνον τον μοναχό που συμπεριφέρεται έτσι, που διαμένει έτσι, κάποτε λόγω λησμοσύνης της μνήμης εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς, αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης. Αλλά γρήγορα τους εγκαταλείπει, τους απομακρύνει, τους τερματίζει, τους οδηγεί στην εξαφάνιση.

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα έριχνε δύο ή τρεις σταγόνες νερού σε ένα σιδερένιο καζάνι ζεσταμένο όλη την ημέρα. Αργή, μοναχοί, είναι η πτώση των σταγόνων νερού, αλλά γρήγορα θα οδηγούνταν σε πλήρη εξάλειψη και εξάντληση. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν σε εκείνον τον μοναχό που συμπεριφέρεται έτσι, που διαμένει έτσι, κάποτε λόγω λησμοσύνης της μνήμης εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί που τρέχουν μαζί, υποκείμενοι σε νοητικούς δεσμούς, αργή, μοναχοί, είναι η έγερση της μνήμης. Αλλά γρήγορα τους εγκαταλείπει, τους απομακρύνει, τους τερματίζει, τους οδηγεί στην εξαφάνιση. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, η συμπεριφορά και η διαμονή του μοναχού έχει αφυπνιστεί· ώστε σε αυτόν που συμπεριφέρεται έτσι, που διαμένει έτσι, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις δεν τον κατακλύζουν. Αν, μοναχοί, εκείνον τον μοναχό που συμπεριφέρεται έτσι, που διαμένει έτσι, βασιλιάδες ή βασιλικοί υπουργοί ή φίλοι ή

υπουργοί ή συγγενείς ή ομόαιμοι, τον προσκαλούσαν με πλούτη - "Έλα, αγαπητέ άνθρωπε, γιατί αυτά τα πορτοκαλί ράσα σε καίνε; Γιατί ξυρισμένος περιφέρεσαι με κύπελλο; Έλα, επιστρέφοντας σε κατώτερη ζωή, απόλαυσε τα πλούτη και κάνε αξιέπαινες πράξεις". Πράγματι, μοναχοί, εκείνος ο μοναχός που συμπεριφέρεται έτσι, που διαμένει έτσι, αφού απαρνηθεί την εξάσκηση, θα επιστρέψει σε κατώτερη ζωή - αυτό είναι αδύνατον.

«Όπως, μοναχοί, ο ποταμός Γάγγης είναι επιρρεπής προς την ανατολή, κεκλιμένος προς την ανατολή, με κλίση προς την ανατολή. Τότε θα ερχόταν ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων παίρνοντας φτυάρια και καλάθια - "Εμείς θα κάνουμε αυτόν τον ποταμό Γάγγη επιρρεπή προς τη δύση, κεκλιμένο προς τη δύση, με κλίση προς τη δύση". Τι νομίζετε, μοναχοί, άραγε εκείνο το μεγάλο πλήθος ανθρώπων θα έκανε τον ποταμό Γάγγη επιρρεπή προς τη δύση, κεκλιμένο προς τη δύση, με κλίση προς τη δύση;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Για ποιο λόγο;» «Ο ποταμός Γάγγης, σεβάσμιε κύριε, είναι επιρρεπής προς την ανατολή, κεκλιμένος προς την ανατολή, με κλίση προς την ανατολή· αυτός δεν είναι εύκολο να γίνει επιρρεπής προς τη δύση, κεκλιμένος προς τη δύση, με κλίση προς τη δύση. Και εκείνο το μεγάλο πλήθος ανθρώπων θα γινόταν απλώς μέτοχος κούρασης και δυσφορίας». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν εκείνον τον μοναχό που συμπεριφέρεται έτσι, που διαμένει έτσι, βασιλιάδες ή βασιλικοί υπουργοί ή φίλοι ή υπουργοί ή συγγενείς ή ομόαιμοι, τον προσκαλούσαν με πλούτη - "Έλα, αγαπητέ άνθρωπε, γιατί αυτά τα πορτοκαλί ράσα σε καίνε; Γιατί ξυρισμένος περιφέρεσαι με κύπελλο; Έλα, επιστρέφοντας σε κατώτερη ζωή, απόλαυσε τα πλούτη και κάνε αξιέπαινες πράξεις". Πράγματι, μοναχοί, εκείνος ο μοναχός που συμπεριφέρεται έτσι, που διαμένει έτσι, αφού απαρνηθεί την εξάσκηση, θα επιστρέψει σε κατώτερη ζωή - αυτό είναι αδύνατον. Για ποιο λόγο; Διότι εκείνη η συνείδηση που για πολύ καιρό είναι επιρρεπής στην απομόνωση, κεκλιμένη προς την απομόνωση, με κλίση προς την απομόνωση, έτσι θα επιστρέψει σε κατώτερη ζωή - αυτό είναι αδύνατον». Έβδομη.

8. Η ομιλία με την παρομοίωση του δέντρου κιμσούκα

245. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε κάποιον άλλον μοναχό· αφού πλησίασε, είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή;» «Όταν, φίλε, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, σε αυτό το βαθμό, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή».

Τότε εκείνος ο μοναχός, μη ικανοποιημένος με την απάντηση εκείνου του μοναχού στην ερώτηση, πλησίασε κάποιον άλλον μοναχό· αφού πλησίασε, είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή;» «Όταν, φίλε, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο των πέντε συναθροισμάτων της προσκόλλησης, σε αυτό το βαθμό, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή».

Τότε εκείνος ο μοναχός, μη ικανοποιημένος με την απάντηση εκείνου του μοναχού στην ερώτηση, πλησίασε κάποιον άλλον μοναχό· αφού πλησίασε, είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή;» «Όταν, φίλε, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων, σε αυτό το βαθμό, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή».

Τότε εκείνος ο μοναχός, μη ικανοποιημένος με την απάντηση εκείνου του μοναχού στην ερώτηση, πλησίασε κάποιον άλλον μοναχό· αφού πλησίασε, είπε σε εκείνον τον μοναχό: «Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή;» «Όταν, φίλε, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι ότι ό,τι έχει τη φύση της έγερσης, όλο αυτό έχει τη φύση της παύσης, σε αυτό το βαθμό, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή».

Τότε εκείνος ο μοναχός, μη ικανοποιημένος με την απάντηση εκείνου του μοναχού στην ερώτηση, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, πλησίασα κάποιον μοναχό· αφού πλησίασα, είπα σε εκείνον τον μοναχό: 'Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή;' Όταν αυτό ειπώθηκε, σεβάσμιε κύριε, εκείνος ο μοναχός μου είπε: 'Όταν, φίλε, ένας μοναχός κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο των έξι αισθητηριακών βάσεων της επαφής, σε αυτό το βαθμό, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή'. Τότε εγώ, σεβάσμιε κύριε, μη ικανοποιημένος με την απάντηση εκείνου του μοναχού στην ερώτηση, πλησίασα κάποιον άλλον μοναχό· αφού πλησίασα, είπα σε εκείνον τον μοναχό: 'Σε ποιο βαθμό άραγε, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή;' Όταν αυτό ειπώθηκε, σεβάσμιε κύριε, εκείνος ο μοναχός μου είπε: 'Όταν, φίλε, ένας μοναχός κατανοεί των πέντε συναθροισμάτων της προσκόλλησης... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων... κ.λπ... κατανοεί όπως πραγματικά είναι ότι ό,τι έχει τη φύση της έγερσης, όλο αυτό έχει τη φύση της παύσης, σε αυτό το βαθμό, φίλε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή'. Τότε εγώ, σεβάσμιε κύριε, μη ικανοποιημένος με την απάντηση εκείνου του μοναχού στην ερώτηση, πλησίασα τον Ευλογημένο. Σε ποιο βαθμό άραγε, σεβάσμιε κύριε, η ενόραση ενός μοναχού είναι πλήρως καθαρή;»

«Όπως, μοναχέ, ένας άνθρωπος δεν θα είχε δει ποτέ πριν ένα δέντρο κιμσούκα. Αυτός θα πλησίαζε κάποιον άνθρωπο που είχε δει το δέντρο κιμσούκα. Αφού πλησίαζε, θα έλεγε σε εκείνον τον άνθρωπο έτσι - "Πώς είναι, αγαπητέ άνθρωπε, το δέντρο κιμσούκα;" Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Μαύρο, ε άνθρωπε, είναι το δέντρο κιμσούκα - όπως ένας καμένος κορμός." Εκείνη την περίοδο όμως, μοναχέ, τέτοιο ήταν το δέντρο κιμσούκα, όπως ακριβώς η όραση εκείνου του ανθρώπου. Τότε, μοναχέ, εκείνος ο άνθρωπος μη ικανοποιημένος με την απάντηση στην ερώτηση εκείνου του ανθρώπου, θα πλησίαζε κάποιον άλλον άνθρωπο που είχε δει το δέντρο κιμσούκα· αφού πλησίαζε, θα έλεγε σε εκείνον τον άνθρωπο έτσι - "Πώς είναι, αγαπητέ άνθρωπε, το δέντρο κιμσούκα;" Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Κόκκινο, ε άνθρωπε, είναι το δέντρο κιμσούκα - όπως ένα κομμάτι κρέας." Εκείνη την περίοδο όμως, μοναχέ, τέτοιο ήταν το δέντρο κιμσούκα, όπως ακριβώς η όραση εκείνου του ανθρώπου. Τότε, μοναχέ, εκείνος ο άνθρωπος μη ικανοποιημένος με την απάντηση στην ερώτηση εκείνου του ανθρώπου, θα πλησίαζε κάποιον άλλον άνθρωπο που είχε δει το δέντρο κιμσούκα· αφού πλησίαζε, θα έλεγε σε εκείνον τον άνθρωπο έτσι - "Πώς είναι, αγαπητέ άνθρωπε, το δέντρο κιμσούκα;" Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Με κρεμαστούς λοβούς, ε άνθρωπε, είναι το δέντρο κιμσούκα, με θήκες που κρέμονται - όπως ένα δέντρο σιρίσα." Εκείνη την περίοδο όμως, μοναχέ, τέτοιο ήταν το δέντρο κιμσούκα, όπως ακριβώς η όραση εκείνου του ανθρώπου. Τότε, μοναχέ, εκείνος ο άνθρωπος μη ικανοποιημένος με την απάντηση στην ερώτηση εκείνου του ανθρώπου, θα πλησίαζε κάποιον άλλον άνθρωπο που είχε δει το δέντρο κιμσούκα· αφού πλησίαζε, θα έλεγε σε εκείνον τον άνθρωπο έτσι - "Πώς είναι, αγαπητέ άνθρωπε, το

δέντρο κιμσούκα;" Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Με πυκνά φύλλα και φυλλωσιά, με πυκνή σκιά, ε άνθρωπε, είναι το δέντρο κιμσούκα - όπως ένα δέντρο μπανιάν." Εκείνη την περίοδο όμως, μοναχέ, τέτοιο ήταν το δέντρο κιμσούκα, όπως ακριβώς η όραση εκείνου του ανθρώπου. Ακριβώς έτσι, μοναχέ, με όποιον τρόπο η ενόραση εκείνων των ενάρετων ατόμων που είναι αφοσιωμένοι είναι καλά καθαρισμένη, με τον ίδιο τρόπο απάντησαν εκείνα τα ενάρετα άτομα.

«Όπως, μοναχέ, μια συνοριακή πόλη ενός βασιλιά με γερά θεμέλια, με γερό τοίχο και πύλη, με έξι πόρτες. Εκεί θα υπήρχε ένας θυρωρός σοφός, έμπειρος, ευφυής, που εμποδίζει τους αγνώστους και επιτρέπει την είσοδο στους γνωστούς. Αφού έρχονταν από την ανατολική κατεύθυνση, ένα γρήγορο ζευγάρι αγγελιαφόρων θα έλεγε έτσι σε εκείνον τον θυρωρό - 'Πού, αγαπητέ άνθρωπε, είναι ο κύριος αυτής της πόλης;' Εκείνος θα έλεγε έτσι - 'Αυτός, σεβάσμιε κύριε, κάθεται στη μέση του σταυροδρομίου'. Τότε εκείνο το γρήγορο ζευγάρι αγγελιαφόρων, αφού παρέδιδε το αληθινό μήνυμα στον κύριο της πόλης, θα ακολουθούσε την οδό από την οποία ήρθε. Αφού έρχονταν από τη δυτική κατεύθυνση, ένα γρήγορο ζευγάρι αγγελιαφόρων... κ.λπ... προς τη βόρεια κατεύθυνση... Αφού έρχονταν από τη νότια κατεύθυνση, ένα γρήγορο ζευγάρι αγγελιαφόρων θα έλεγε έτσι σε εκείνον τον θυρωρό - 'Πού, αγαπητέ άνθρωπε, είναι ο κύριος αυτής της πόλης;' Εκείνος θα έλεγε έτσι - 'Αυτός, σεβάσμιε κύριε, κάθεται στη μέση του σταυροδρομίου'. Τότε εκείνο το γρήγορο ζευγάρι αγγελιαφόρων, αφού παρέδιδε το αληθινό μήνυμα στον κύριο της πόλης, θα ακολουθούσε την οδό από την οποία ήρθε.

«Αυτή η παρομοίωση έγινε από μένα, μοναχέ, για να γίνει κατανοητό το νόημα. Και αυτό είναι εδώ το νόημα - 'Πόλη', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία αυτού του σώματος που αποτελείται από τα τέσσερα πρωταρχικά υλικά στοιχεία, γεννημένου από μητέρα και πατέρα, θρεμμένου με ρύζι και αρτοπαρασκεύασμα, υποκείμενου στην παροδικότητα, στην τριβή, στη μάλαξη, στη διάλυση και στην αποσύνθεση. 'Έξι πόρτες', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία των έξι εσωτερικών αισθητήριων βάσεων. 'Θυρωρός', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία της μνήμης. 'Γρήγορο ζευγάρι αγγελιαφόρων', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία του ηρεμιστικού και διορατικού διαλογισμού. 'Κύριος της πόλης', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία της συνείδησης. 'Σταυροδρόμι στη μέση', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία των τεσσάρων πρωταρχικών υλικών στοιχείων - του στερεού στοιχείου, του υγρού στοιχείου, του θερμού στοιχείου, του στοιχείου του αέρα. 'Αληθινό μήνυμα', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία του Νιμπάνα. 'Η οδός από την οποία ήρθε', μοναχέ, αυτή είναι ονομασία της ευγενούς οκταμελούς οδού, δηλαδή - της ορθής άποψης... κ.λπ... της ορθής αυτοσυγκέντρωσης». Όγδοη.

9. Η ομιλία με την παρομοίωση της λύρας

246. «Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι εγερθεί επιθυμία ή πάθος ή μίσος ή αυταπάτη ή ακόμη και αποστροφή του νου, από εκεί θα πρέπει να συγκρατεί τη συνείδηση. Αυτή η οδός είναι γεμάτη φόβο και γεμάτη κίνδυνο και γεμάτη αγκάθια και γεμάτη πυκνή βλάστηση και είναι λανθασμένη οδός και κακή οδός και δύσβατη. Αυτή η οδός ακολουθείται από ανάρετα άτομα, αυτή η οδός δεν ακολουθείται από ενάρετα άτομα. Εσύ δεν αξίζεις αυτό. Από εκεί θα πρέπει να συγκρατεί τη συνείδηση από τις υλικές μορφές αντιληπτές με το μάτι... κ.λπ... οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού ή μοναχής σχετικά με τις γεύσεις αντιληπτές με τη γλώσσα... κ.λπ... σχετικά με τα

νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου εγερθεί επιθυμία ή πάθος ή μίσος ή αυταπάτη ή ακόμη και αποστροφή του νου, από εκεί θα πρέπει να συγκρατεί τη συνείδηση. Αυτή η οδός είναι γεμάτη φόβο και γεμάτη κίνδυνο και γεμάτη αγκάθια και γεμάτη πυκνή βλάστηση και είναι λανθασμένη οδός και κακή οδός και δύσβατη. Αυτή η οδός ακολουθείται από ανάρετα άτομα, αυτή η οδός δεν ακολουθείται από ενάρετα άτομα. Εσύ δεν αξίζεις αυτό. Από εκεί θα πρέπει να συγκρατεί τη συνείδηση από τα νοητικά φαινόμενα αντιληπτά από τον νου.

«Όπως, μοναχοί, μια σοδειά ώριμη. Και ο φύλακας της σοδειάς αμελής, και ένα βόδι που τρώει σοδειά, αφού μπει σε εκείνη τη σοδειά, θα περιέπιπτε σε μέθη όσο ήθελε, θα περιέπιπτε σε αμέλεια· ακριβώς έτσι, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος που δεν ασκεί αυτοσυγκράτηση στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, περιπίπτει σε μέθη όσο θέλει στα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, περιπίπτει σε αμέλεια.

«Όπως, μοναχοί, μια σοδειά ώριμη και ο φύλακας της σοδειάς επιμελής, και ένα βόδι που τρώει σοδειά θα έμπαινε σε εκείνη τη σοδειά. Ο φύλακας της σοδειάς θα το έπιανε σωστά από τη μύτη. Αφού το έπιανε σωστά από τη μύτη, θα το συγκρατούσε καλά στο πάνω μέρος του λαιμού. Αφού το συγκρατούσε καλά στο πάνω μέρος του λαιμού, θα το χτυπούσε καλά με ραβδί. Αφού το χτυπούσε καλά με ραβδί, θα το άφηνε ελεύθερο. Για δεύτερη φορά, μοναχοί... κ.λπ... για τρίτη φορά, μοναχοί, το βόδι που τρώει σοδειά θα έμπαινε σε εκείνη τη σοδειά. Ο φύλακας της σοδειάς θα το έπιανε σωστά από τη μύτη. Αφού το έπιανε σωστά από τη μύτη, θα το συγκρατούσε καλά στο πάνω μέρος του λαιμού. Αφού το συγκρατούσε καλά στο πάνω μέρος του λαιμού, θα το χτυπούσε καλά με ραβδί. Αφού το χτυπούσε καλά με ραβδί, θα το άφηνε ελεύθερο. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, εκείνο το βόδι που τρώει σοδειά, είτε πήγαινε στο χωριό είτε πήγαινε στο δάσος, είτε στεκόταν πολύ είτε καθόταν πολύ, δεν θα ξαναέμπαινε σε εκείνη τη σοδειά - αναθυμούμενο ακριβώς εκείνη την προηγούμενη επαφή με το ραβδί. Ακριβώς έτσι, μοναχοί, όταν η συνείδηση ενός μοναχού στις έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής είναι δαμασμένη, καλά δαμασμένη, εσωτερικά σταθεροποιείται, καθισυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται.

«Όπως, μοναχοί, ένας βασιλιάς ή ένας βασιλικός υπουργός δεν είχε ακούσει ποτέ πριν τον ήχο μιας βίνας. Αυτός θα άκουγε τον ήχο της βίνας. Εκείνος θα έλεγε έτσι - «Ε, τίνος άραγε είναι αυτός ο ήχος τόσο γοητευτικός, τόσο ελκυστικός, τόσο μεθυστικός, τόσο συναρπαστικός, τόσο δεσμευτικός;» Θα του έλεγαν έτσι - «Αυτή, σεβάσμιε κύριε, ονομάζεται βίνα, της οποίας αυτός ο ήχος είναι τόσο γοητευτικός, τόσο ελκυστικός, τόσο μεθυστικός, τόσο συναρπαστικός, τόσο δεσμευτικός.» Εκείνος θα έλεγε έτσι - «Πηγαίνετε, αγαπητοί, φέρτε μου εκείνη τη βίνα.» Θα του έφερναν εκείνη τη βίνα. Θα του έλεγαν έτσι - «Αυτή είναι, σεβάσμιε κύριε, η βίνα της οποίας αυτός ο ήχος είναι τόσο γοητευτικός, τόσο ελκυστικός, τόσο μεθυστικός, τόσο συναρπαστικός, τόσο δεσμευτικός.» Εκείνος θα έλεγε έτσι - «Αρκετά για μένα, αγαπητοί, με αυτή τη βίνα· φέρτε μου ακριβώς εκείνον τον ήχο.» Θα του έλεγαν έτσι - «Αυτή, σεβάσμιε κύριε, η βίνα αποτελείται από πολλά υλικά, από μεγάλα υλικά. Ηχεί όταν συνδυαστούν πολλά υλικά, δηλαδή - εξαρτώμενη από το ηχείο και εξαρτώμενη από το δέρμα και εξαρτώμενη από τον αυλό και εξαρτώμενη από τις καβίλιες και εξαρτώμενη από τις χορδές και εξαρτώμενη από το πλήκτρο και εξαρτώμενη από την κατάλληλη προσπάθεια ενός ανθρώπου, έτσι αυτή, σεβάσμιε κύριε, η βίνα αποτελείται από πολλά υλικά, από μεγάλα υλικά. Ηχεί όταν συνδυαστούν πολλά υλικά.» Αυτός θα έσπαζε εκείνη τη βίνα σε δέκα ή εκατό κομμάτια, αφού την έσπαζε

σε δέκα ή εκατό κομμάτια, θα την έκανε σκληθρες σκληθρες. Αφού την έκανε σκληθρες σκληθρες, θα την έκαιγε με φωτιά, αφού την έκαιγε με φωτιά, θα την έκανε στάχτη. Αφού την έκανε στάχτη, ή θα τη λήχνιζε σε δυνατό άνεμο ή θα την παρέσυρε σε ποτάμι με ορμητικό ρεύμα. Εκείνος θα έλεγε έτσι - «Ανάξια είναι πράγματι αυτή η βίνα, όπως οτιδήποτε ονομάζεται βίνα· και εδώ αυτός ο κόσμος είναι υπερβολικά αμελής και παραπλανημένος.» Ακριβώς έτσι, μοναχοί, ένας μοναχός εξετάζει την ύλη όσο φτάνει ο προορισμός της ύλης, εξετάζει το αίσθημα όσο φτάνει ο προορισμός του αισθήματος, εξετάζει την αντίληψη όσο φτάνει ο προορισμός της αντίληψης, εξετάζει τις δραστηριότητες όσο φτάνει ο προορισμός των δραστηριοτήτων, εξετάζει τη συνείδηση όσο φτάνει ο προορισμός της συνείδησης. Σε αυτόν που εξετάζει την ύλη όσο φτάνει ο προορισμός της ύλης, που εξετάζει το αίσθημα... κ.λπ... την αντίληψη... τις δραστηριότητες... που εξετάζει τη συνείδηση όσο φτάνει ο προορισμός της συνείδησης. Ό,τι υπήρχε σε αυτόν ως «εγώ» ή «δικό μου» ή «υπάρχω», και αυτό δεν υπάρχει πλέον σε αυτόν.» Ένατη.

10. Η ομιλία με την παρομοίωση των έξι ζώων

247. «Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος με πληγωμένο σώμα, με σάπιο σώμα, θα εισερχόταν σε δάσος από βέλη. Αγκάθια από γρασίδι θα τρυπούσαν τα πόδια του, και φύλλα από βέλη θα γρατσούνιζαν τα μέλη του. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτός ο άνθρωπος θα βίωνε ακόμη περισσότερο πόνο και δυσαρέσκεια εξαιτίας αυτού. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, εδώ κάποιος μοναχός είτε πήγε στο χωριό είτε πήγε στο δάσος, βρίσκει κάποιον που τον επικρίνει - 'Αυτός ο σεβάσμιος που ενεργεί έτσι, που συμπεριφέρεται έτσι, είναι ένα ακάθαρτο αγκάθι του χωριού'. Γνωρίζοντας αυτόν ως αγκάθι, πρέπει να γίνει γνωστή η αυτοσυγκράτηση και η μη-αυτοσυγκράτηση.

«Και πώς, μοναχοί, υπάρχει μη-αυτοσυγκράτηση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση. Και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με μη εδραιωμένη σωματική μνήμη, με περιορισμένη συνείδηση, και δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο.

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος αφού έπιανε έξι ζώα με διαφορετικά αντικείμενα και διαφορετικά πεδία, θα τα έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε ένα φίδι, θα το έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε έναν κροκόδειλο, θα τον έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε ένα πουλί, θα το έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε ένα σκυλί, θα το έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε ένα τσακάλι, θα το έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε μια μαϊμού, θα την έδενε με γερό σχοινί. Αφού τα έδενε με γερό σχοινί, αφού έκανε έναν κόμπο στη μέση, θα τα άφηνε ελεύθερα. Τότε, μοναχοί, αυτά τα έξι ζώα με διαφορετικά αντικείμενα και διαφορετικά πεδία θα τραβούσαν το καθένα προς το δικό του πεδίο

και αντικείμενο - το φίδι θα τραβούσε 'θα μπω στη φωλιά', ο κροκόδειλος θα τραβούσε 'θα μπω στο νερό', το πουλί θα τραβούσε 'θα πετάξω στον αέρα', το σκυλί θα τραβούσε 'θα μπω στο χωριό', το τσακάλι θα τραβούσε 'θα μπω στο νεκροταφείο', η μαϊμού θα τραβούσε 'θα μπω στο δάσος'. Όταν, μοναχοί, αυτά τα έξι ζώα εξαντλούνταν και κουράζονταν, τότε όποιο από αυτά τα ζώα ήταν πιο δυνατό, σε αυτό τα άλλα θα συμμορφώνονταν, θα ακολουθούσαν, θα υποτάσσονταν. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, οποιουδήποτε μοναχού η μνήμη επί του σώματος δεν έχει αναπτυχθεί και δεν έχει καλλιεργηθεί, το μάτι τον τραβάει στις ευχάριστες μορφές, οι δυσάρεστες μορφές γίνονται αποκρουστικές... κ.λπ... ο νους τον τραβάει στα ευχάριστα νοητικά φαινόμενα, τα δυσάρεστα νοητικά φαινόμενα γίνονται αποκρουστικά. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει μη-αυτοσυγκράτηση.

«Και πώς, μοναχοί, υπάρχει αυτοσυγκράτηση; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, δεν προσκολλάται στην ευχάριστη μορφή, δεν απωθείται από τη δυσάρεστη μορφή, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο... κ.λπ... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... κ.λπ... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, δεν προσκολλάται στο ευχάριστο νοητικό φαινόμενο, δεν απωθείται από το δυσάρεστο νοητικό φαινόμενο, και διαμένει με εδραιωμένη σωματική μνήμη, με απεριόριστη συνείδηση, και κατανοεί όπως πραγματικά είναι εκείνη την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας, όπου αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις που έχουν εγερθεί καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο.

«Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος αφού έπιανε έξι ζώα με διαφορετικά αντικείμενα και διαφορετικά πεδία, θα τα έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε ένα φίδι, θα το έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε έναν κροκόδειλο, θα τον έδενε με γερό σχοινί. Αφού έπιανε ένα πουλί... κ.λπ... αφού έπιανε ένα σκυλί... αφού έπιανε ένα τσακάλι... αφού έπιανε μια μαϊμού, θα την έδενε με γερό σχοινί. Αφού τα έδενε με γερό σχοινί, θα τα πρόσδεने σε γερό πάσσαλο ή στύλο. Τότε, μοναχοί, εκείνα τα έξι ζώα με διαφορετικά αντικείμενα και διαφορετικά πεδία θα τραβούσαν το καθένα προς το δικό του πεδίο και αντικείμενο - το φίδι θα τραβούσε 'θα μπω στη φωλιά', ο κροκόδειλος θα τραβούσε 'θα μπω στο νερό', το πουλί θα τραβούσε 'θα πετάξω στον αέρα', το σκυλί θα τραβούσε 'θα μπω στο χωριό', το τσακάλι θα τραβούσε 'θα μπω στο νεκροταφείο', η μαϊμού θα τραβούσε 'θα μπω στο δάσος'. Όταν όμως, μοναχοί, εκείνα τα έξι ζώα εξαντλούνταν και κουράζονταν, τότε θα στέκονταν κοντά σε εκείνον ακριβώς τον πάσσαλο ή τον στύλο, θα κάθονταν κοντά του, θα ξάπλωναν κοντά του. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, οποιουδήποτε μοναχού η μνήμη επί του σώματος έχει αναπτυχθεί και καλλιεργηθεί, αυτόν το μάτι δεν τον τραβά προς τις ευχάριστες υλικές μορφές, οι δυσάρεστες υλικές μορφές δεν είναι αποκρουστικές... κ.λπ... η γλώσσα δεν τον τραβά προς τις ευχάριστες γεύσεις... κ.λπ... ο νους δεν τον τραβά προς τα ευχάριστα νοητικά φαινόμενα, τα δυσάρεστα νοητικά φαινόμενα δεν είναι αποκρουστικά. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει αυτοσυγκράτηση.

'Σε γερό πάσσαλο ή στύλο', μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της μνήμης επί του σώματος. Γι' αυτό, μοναχοί, πρέπει να εξασκείστε έτσι - 'η μνήμη επί του σώματος θα αναπτυχθεί από εμάς, θα καλλιεργηθεί, θα γίνει όχημα, θα γίνει θεμέλιο, θα

εδραιωθεί, θα εξασκηθεί και θα καλά ξεκινήσει'. Έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Δέκατη.

11. Η ομιλία για τη δεσμίδα κριθαριού

248. «Όπως, μοναχοί, μια δεσμίδα κριθαριού θα ήταν τοποθετημένη σε ένα σταυροδρόμι. Τότε έξι άνδρες θα έρχονταν με κοντάρια μεταφοράς στα χέρια. Αυτοί θα χτυπούσαν τη δεσμίδα κριθαριού με τα έξι κοντάρια μεταφοράς. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η δεσμίδα κριθαριού θα ήταν καλά αλωνισμένη, χτυπημένη με τα έξι κοντάρια μεταφοράς. Τότε ένας έβδομος άνδρας θα ερχόταν με κοντάρι μεταφοράς στο χέρι. Αυτός θα χτυπούσε εκείνη τη δεσμίδα κριθαριού με το έβδομο κοντάρι μεταφοράς. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτή η δεσμίδα κριθαριού θα ήταν ακόμη πιο καλά αλωνισμένη, χτυπημένη με το έβδομο κοντάρι μεταφοράς. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος τιμωρείται στο μάτι από τις ευχάριστες και δυσάρεστες υλικές μορφές... κ.λπ... τιμωρείται στη γλώσσα από τις ευχάριστες και δυσάρεστες γεύσεις... κ.λπ... τιμωρείται στον νου από τα ευχάριστα και δυσάρεστα νοητικά φαινόμενα. Αν, μοναχοί, αυτός ο αδαής κοινός άνθρωπος προτίθεται για επαναγέννηση στο μέλλον, έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτός ο ανόητος άνθρωπος γίνεται ακόμη πιο καλά αλωνισμένος, όπως εκείνη η δεσμίδα κριθαριού χτυπημένη με το έβδομο κοντάρι μεταφοράς.

«Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ξέσπασε μάχη μεταξύ θεών και τιτάνων. Τότε, μοναχοί, ο Βεπατσιτίτι, ο άρχοντας των τιτάνων, απευθύνθηκε στους τιτάνες: 'Αν, αγαπητοί, όταν ξεσπάσει η μάχη μεταξύ θεών και τιτάνων, οι τιτάνες νικήσουν και οι θεοί ηττηθούν, αφού δέσετε τον Σάκκα, τον άρχοντα των θεών, με πέντε δεσμά μαζί με τον λαιμό, να τον φέρετε κοντά μου στην πόλη των τιτάνων'. Και ο Σάκκα, μοναχοί, ο άρχοντας των θεών, απευθύνθηκε στους Τριάντα Τρεις θεούς: 'Αν, αγαπητοί, όταν ξεσπάσει η μάχη μεταξύ θεών και τιτάνων, οι θεοί νικήσουν και οι τιτάνες ηττηθούν, αφού δέσετε τον Βεπατσιτίτι, τον άρχοντα των τιτάνων, με πέντε δεσμά μαζί με τον λαιμό, να τον φέρετε κοντά μου στην αίθουσα συνελεύσεων Σουντχάμμα των θεών'. Σε εκείνη τη μάχη, μοναχοί, οι θεοί νίκησαν, οι τιτάνες ηττήθηκαν. Τότε, μοναχοί, οι Τριάντα Τρεις θεοί, αφού έδεσαν τον Βεπατσιτίτι, τον άρχοντα των τιτάνων, με πέντε δεσμά μαζί με τον λαιμό, τον έφεραν κοντά στον Σάκκα, τον άρχοντα των θεών, στην αίθουσα συνελεύσεων Σουντχάμμα των θεών. Εκεί, μοναχοί, ο Βεπατσιτίτι, ο άρχοντας των τιτάνων, ήταν δεμένος με πέντε δεσμά μαζί με τον λαιμό. Όταν, μοναχοί, στον Βεπατσιτίτι, τον άρχοντα των τιτάνων, ερχόταν η σκέψη: 'Οι θεοί είναι δίκαιοι, οι τιτάνες είναι άδικοι· τώρα λοιπόν εγώ θα πάω ακριβώς εδώ στην πόλη των θεών'. Τότε θεωρούσε τον εαυτό του ελεύθερο από τα πέντε δεσμά μαζί με τον λαιμό, και προικισμένος και εφοδιασμένος με τα πέντε θεϊκά είδη αισθησιακής ηδονής απολάμβανε τη ζωή. Όταν όμως, μοναχοί, στον Βεπατσιτίτι, τον άρχοντα των τιτάνων, ερχόταν η σκέψη: 'Οι τιτάνες είναι δίκαιοι, οι θεοί είναι άδικοι· τώρα λοιπόν εγώ θα πάω εκεί ακριβώς στην πόλη των τιτάνων', τότε θεωρούσε τον εαυτό του δεμένο με τα πέντε δεσμά μαζί με τον λαιμό. Και ξέπεφτε από τα πέντε θεϊκά είδη αισθησιακής ηδονής. Τόσο λεπτοφυής, μοναχοί, είναι ο δεσμός του Βεπατσιτίτι. Ακόμη πιο λεπτοφυής από αυτόν είναι ο δεσμός του Μάρα. Φανταζόμενος, μοναχοί, είναι δέσμιος του Μάρα· μη φανταζόμενος είναι απελευθερωμένος από τον Κακό.

«'Υπάρχω', μοναχοί, αυτό είναι φαντασμένο· 'αυτός είμαι εγώ', αυτό είναι φαντασμένο· 'θα υπάρξω', αυτό είναι φαντασμένο· 'δεν θα υπάρξω', αυτό είναι

φαντασμένο· 'θα είμαι υλικός', αυτό είναι φαντασμένο· 'θα είμαι άυλος', αυτό είναι φαντασμένο· 'θα έχω αντίληψη', αυτό είναι φαντασμένο· 'δεν θα έχω αντίληψη', αυτό είναι φαντασμένο· 'ούτε θα έχω ούτε δεν θα έχω αντίληψη', αυτό είναι φαντασμένο. Το φαντασμένο, μοναχοί, είναι αρρώστια· το φαντασμένο είναι απόστημα· το φαντασμένο είναι βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, 'θα διαμένουμε με νου που δεν φαντάζεται' - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί.

«Υπάρχω», μοναχοί, αυτό είναι διαταραγμένο· «αυτός είμαι εγώ», αυτό είναι διαταραγμένο· «θα υπάρξω», αυτό είναι διαταραγμένο· «δεν θα υπάρξω», αυτό είναι διαταραγμένο· «θα είμαι υλικός», αυτό είναι διαταραγμένο· «θα είμαι άυλος», αυτό είναι διαταραγμένο· «θα έχω αντίληψη», αυτό είναι διαταραγμένο· «δεν θα έχω αντίληψη», αυτό είναι διαταραγμένο· «ούτε θα έχω ούτε δεν θα έχω αντίληψη», αυτό είναι διαταραγμένο. Το διαταραγμένο, μοναχοί, είναι αρρώστια, το διαταραγμένο είναι απόστημα, το διαταραγμένο είναι βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, «θα διαμένουμε με αδιατάρακτο νου» - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί.

«Υπάρχω», μοναχοί, αυτό είναι ταραγμένο· «αυτός είμαι εγώ», αυτό είναι ταραγμένο· «θα υπάρξω»... κ.λπ... "δεν θα υπάρξω"... «θα είμαι υλικός»... «θα είμαι άυλος»... «θα έχω αντίληψη»... «δεν θα έχω αντίληψη»... «ούτε θα έχω ούτε δεν θα έχω αντίληψη», αυτό είναι ταραγμένο. Το ταραγμένο, μοναχοί, είναι αρρώστια, το ταραγμένο είναι απόστημα, το ταραγμένο είναι βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, «θα διαμένουμε με ατάραχο νου» - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί.

«Υπάρχω», μοναχοί, αυτό έχει εμμονή· «αυτός είμαι εγώ», αυτό έχει εμμονή· «θα υπάρξω»... κ.λπ... "δεν θα υπάρξω"... «θα είμαι υλικός»... «θα είμαι άυλος»... «θα έχω αντίληψη»... «δεν θα έχω αντίληψη»... «ούτε θα έχω ούτε δεν θα έχω αντίληψη», αυτό έχει εμμονή. Η εμμονή, μοναχοί, είναι αρρώστια, η εμμονή είναι απόστημα, η εμμονή είναι βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, «θα διαμένουμε με νου χωρίς εμμονή» - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί.

«Υπάρχω», μοναχοί, αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «αυτός είμαι εγώ», αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «θα υπάρξω», αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «δεν θα υπάρξω», αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «θα είμαι υλικός», αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «θα είμαι άυλος», αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «θα έχω αντίληψη», αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «δεν θα έχω αντίληψη», αυτό προέρχεται από αλαζονεία· «ούτε θα έχω ούτε δεν θα έχω αντίληψη», αυτό προέρχεται από αλαζονεία. Αυτό που προέρχεται από αλαζονεία, μοναχοί, είναι αρρώστια, αυτό που προέρχεται από αλαζονεία είναι απόστημα, αυτό που προέρχεται από αλαζονεία είναι βέλος. Γι' αυτό, μοναχοί, «θα διαμένουμε με νου που έχει καταστρέψει την αλαζονεία» - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί». Ενδέκατη.

Το κεφάλαιο του δηλητηριώδους φιδιού, δέκατο ένατο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Δηλητηριώδες φίδι, άρμα, χελώνα, δύο κορμοί ξύλου, διαβρωμένος·
υποκείμενοι στην οδύνη, κιμσούκα, βίνα, έξι έμβια όντα, δεμάτι κριθαριού.

Τα τέταρτα πενήντα στο τμήμα των έξι αισθητήριων βάσεων ολοκληρώθηκαν.

Αυτή είναι η σύνοψη των κεφαλαίων του -

Εξάλειψη της απόλαυσης, εξήντα μέθοδοι, ωκεανός και με το φίδι·
αυτά τα πενήντα τέσσερα, στα νιπάτα διακηρύχθηκαν.

Η συλλογή των έξι αισθητήριων βάσεων ολοκληρώθηκε.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 3. Η συλλογή των συνδεδεμένων ομιλιών. 4. Το κεφάλαιο για τις έξι αισθητήριες βάσεις. 1. Οι συνδεδεμένες ομιλίες για τις έξι αισθητήριες βάσεις έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org